

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน
พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๓/๒๕๕๕ (สมัยสามัญทั่วไป)
วันจันทร์ที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

อ.พ. ๓๖/๒๕๕๕

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา

ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. มีผู้เสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ รวม ๒ ฉบับ คือ

๑. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๐ เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว ตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอ และนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๖ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

๒. เสนอโดย นายชวลิต วิชยสุทธิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๕ แต่โดยที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินจะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๔๒ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประธานสภาผู้แทนราษฎรจึงได้ส่งร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวไปให้นายกรัฐมนตรีพิจารณารับรอง และนายกรัฐมนตรีได้ลงนามรับรองแล้ว เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕ จึงได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๕

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมเห็นชอบให้นำร่างพระราชบัญญัติทำนองเดียวกันอีก ๑ ฉบับ ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ ขึ้นมาพิจารณารวมกันไป และได้ลงมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ พร้อมกันไปในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๕ ด้วยคะแนนเสียง ๓๖๗ เสียง ไม่รับหลักการ ๑ เสียง งดออกเสียง (ไม่มี) และไม่ลงคะแนนเสียง ๑ เสียง และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญคณะหนึ่ง จำนวน ๓๑ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง ขึ้นคณะกรรมการพิจารณาโดยถือเอาร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา และกำหนดแปรญัตติภายในกำหนด ๗ วัน

ต่อมา ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาเสร็จแล้ว โดยพิจารณาในวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และลงมติในวาระที่สาม เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ด้วยคะแนนเสียง ๓๗๗ เสียง ไม่เห็นชอบ (ไม่มี) งดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๒ เสียง ทั้งนี้ เพื่อเสนอให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไปตามบทบัญญัติแห่งราชอาณาจักรไทย

อนึ่ง ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. ด้วยคะแนนเสียง ๓๖๑ เสียง ไม่เห็นชอบ ๑ เสียง งดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๑ เสียง

ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. มีหลักการและเหตุผล ดังนี้

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน

เหตุผล

โดยที่การขนส่งข้ามพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านมีความสำคัญต่อระบบการค้าระหว่างประเทศ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนได้มีการทำความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน ซึ่งวางกรอบความร่วมมือในการให้เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินพิธีการร่วมกันในพื้นที่เดียวกัน ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านและเป็นการปฏิบัติตามพันธกรณีดังกล่าว สมควรกำหนดให้มีพื้นที่สำหรับดำเนินพิธีการร่วมกันและกำหนดหลักเกณฑ์กลางสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงเพื่อดำเนินพิธีการในพื้นที่ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. มีเนื้อหารวมทั้งสิ้น ๑๓ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.” (ร่างมาตรา ๑)

๒. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน

๓. วันใช้บังคับ

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
(ร่างมาตรา ๒)

๔. บทนิยามศัพท์

ในพระราชบัญญัตินี้

“การขนส่งข้ามพรมแดน” หมายความว่า การนำเข้ามาใน การส่งออกไปนอกหรือ การนำผ่านราชอาณาจักร ซึ่งสัตว์ พืช หรือของอื่นใดผ่านด่านพรมแดนตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร หรือการเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรของบุคคล พาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำ พาหนะตามช่องทาง ด้านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่า สถานี หรือท้องที่ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ทั้งนี้ ในบริเวณพรมแดนระหว่างราชอาณาจักรกับต่างประเทศ

“ความตกลง” หมายความว่า ความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศเกี่ยวกับ การอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน

“พิธีการ” หมายความว่า การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน ตามกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า การส่งออก การนำผ่าน การกำกับ การควบคุม การตรวจสอบ การอนุญาตและ การอนุมัติการเข้า การพักอาศัยอยู่ และการออกนอกราชอาณาจักรของบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจน พาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าว

“พื้นที่ควบคุมร่วมกัน” หมายความว่า พื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรและพื้นที่ ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร

“พื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร” หมายความว่า พื้นที่ในราชอาณาจักรที่รัฐบาลไทย กำหนดให้เป็นพื้นที่สำหรับดำเนินพิธีการร่วมกันของเจ้าหน้าที่

“พื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร” หมายความว่า พื้นที่นอกราชอาณาจักร ที่รัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงกำหนดให้เป็นพื้นที่สำหรับดำเนินพิธีการร่วมกันของเจ้าหน้าที่

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐบาลไทยที่มีอำนาจหน้าที่ ในการดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินพิธีการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่เข้ามาดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓)

๕. บทรักษาการตามพระราชบัญญัติ

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เท่าที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน

ระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ (ร่างมาตรา ๑๓)

๖. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๔ - ร่างมาตรา ๑๓)

๖.๑ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศกำหนดให้พื้นที่ในเขตศุลกากร สถานี ท่าเรือ หรือพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดที่เหมาะสม สำหรับการดำเนินพิธีการ ให้ถือว่าเป็นพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๔)

๖.๒ กำหนดให้การดำเนินพิธีการของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน นอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าเป็นการดำเนินพิธีการในราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๕)

๖.๓ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงสามารถดำเนิน พิธีการตามกฎหมายของประเทศภาคีนั้นในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรได้ (ร่างมาตรา ๖)

๖.๔ กำหนดว่าในการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร เจ้าหน้าที่ ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงต้องแสดงบัตรประจำตัวซึ่งออกโดยรัฐบาลของประเทศภาคี ตามความตกลงนั้นแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง (ร่างมาตรา ๗)

๖.๕ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่ดำเนินพิธีการ ในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (ร่างมาตรา ๘)

๖.๖ กำหนดให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนในพื้นที่ควบคุม ร่วมกันนอกราชอาณาจักรและเป็นความผิดตามกฎหมายไทย ให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิด ในราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๙)

๖.๗ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับ การขนส่งข้ามพรมแดนที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๑๐)

๖.๘ กำหนดเกี่ยวกับการดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามกฎหมายไทย ที่เกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๑๑)

๖.๙ กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกระเบียบเพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ของรัฐบาลไทยในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน (ร่างมาตรา ๑๒)

๖.๑๐ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เท่าที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน (ร่างมาตรา ๑๓)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้ประมวลและรวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ ในกระบวนการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้ว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๖ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ โดยมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.

ภาคผนวก

- : ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.

เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการวงงานด้านนิติบัญญัติของวุฒิสภา โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น สำหรับเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาโดยเฉพาะ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
พฤษภาคม ๒๕๕๕

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายนัท ผาสุข	ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย
	รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวสุพัตรา วรรณศิริกุล	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๑
นางสาวศศิพรรณ พวงพันธ์	นิติกรชำนาญการ
นางสาวอมรรรัตน์ สงเคราะห์ธรรม	นายทศวิมล หุ้ เกียรติทัตต์ วิทยากรชำนาญการ
นางกิตติมา อรุณพูลทรัพย์	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน
กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๘	

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกวุฒิสภา และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมวุฒิสภา สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์วุฒิสภา www.senate.go.th หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ ณ ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมายวุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา ก

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.

- ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ๑
- สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ๕
- ประเด็นการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. ๑๑
 - ๑. สรุปประเด็นและผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ๑๑
 - ๑.๑ สรุปประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ ๑๑
 - ๑.๒ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ๑๕
 - ๒. สรุปประเด็นและผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง ๑๕
 - ๒.๑ สรุปประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สองที่สำคัญ ๆ ๑๕
 - ๒.๒ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง ๑๕
 - ๓. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สาม ๑๗

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.

- บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. พ.ศ. -๑-
- คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย -๕-
- ความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง Greater Mekong Subregion Cross-Border Transport Agreement (GMS CBTA) -๙-
- การค้าชายแดนและการค้าข้ามแดน -๑๔-
- การอำนวยความสะดวกทางการค้าที่มีผลต่อการขนส่งสินค้าข้ามแดนและผ่านแดน -๒๒-
- ภาวะการค้าชายแดนในช่วงไตรมาสสามของปี ๒๕๕๔ -๓๐-

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

● สถิติมูลค่าการนำเข้าส่งออกสินค้าผ่านด่านศุลกากร	-๓๕-
- มูลค่าการนำเข้า ปี ๒๕๕๔ สูงสุด ๕ อันดับ	-๓๕-
- มูลค่าการส่งออก ปี ๒๕๕๔ สูงสุด ๕ อันดับ	-๓๕-
- มูลค่าการนำเข้าปี ๒๕๕๕ (รวบรวมระหว่าง มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๕) สูงสุด ๕ อันดับ	-๓๕-
- มูลค่าการส่งออก ปี ๒๕๕๕ (รวบรวมระหว่าง มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๕) สูงสุด ๕ อันดับ	-๓๖-
● สถิติปริมาณยานพาหนะข้ามด่านพรมแดน	-๓๗-
- ปริมาณรถยนต์ขนาดเล็กข้ามด่านพรมแดน ปี ๒๕๕๔ สูงสุด ๕ อันดับ	-๓๗-
- ปริมาณรถบรรทุกทุกข้ามด่านพรมแดน ปี ๒๕๕๔ สูงสุด ๕ อันดับ	-๓๗-
- ปริมาณรถยนต์ขนาดเล็กข้ามด่านพรมแดน ปี ๒๕๕๕ (รวบรวมระหว่าง มกราคม – กรกฎาคม ๒๕๕๕) สูงสุด ๕ อันดับ	-๓๗-
- ปริมาณรถบรรทุกทุกข้ามด่านพรมแดน ปี ๒๕๕๕ (รวบรวมระหว่าง มกราคม – กรกฎาคม ๒๕๕๕) สูงสุด ๕ อันดับ	-๓๘-
● ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่ง ข้ามพรมแดน พ.ศ.	-๓๙-

ภาคผนวก

: ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	(๑)
: บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก ในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.	(๗)
: รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร	(๑๑)
: ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)	(๒๕)
: บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก ในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.	(๓๓)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมา สาระสำคัญ ประเด็นการอภิปราย
ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับ
ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.

ความเป็นมา
ของร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก
ในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.

ความเป็นมา

ของร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. มีผู้เสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ รวม ๒ ฉบับ คือ

๑. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๐ เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว ตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอ และนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๖ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

๒. เสนอโดย นายชวลิต วิชยสุทธิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๕ แต่โดยที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินจะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๔๒ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประธานสภาผู้แทนราษฎรจึงได้ส่งร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวไปให้นายกรัฐมนตรีพิจารณารับรอง และนายกรัฐมนตรีได้ลงนามรับรองแล้ว เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕ จึงได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๕

โดยที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. ทั้ง ๒ ฉบับ มีหลักการเป็นไปในทำนองเดียวกัน จึงเห็นชอบให้นำมาพิจารณารวมกันไป โดยถือเอาร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา ดังนี้

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน

เหตุผล

โดยที่การขนส่งข้ามพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านมีความสำคัญต่อระบบการค้าระหว่างประเทศ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนได้มีการทำความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน ซึ่งวางกรอบความร่วมมือในการให้เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินพิธีการร่วมกันในพื้นที่เดียวกัน ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านและเป็นการปฏิบัติตามพันธกรณีดังกล่าว สมควรกำหนดให้มีพื้นที่สำหรับดำเนินพิธีการร่วมกันและกำหนดหลักเกณฑ์กลางสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงเพื่อดำเนินพิธีการในพื้นที่ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ โดยที่ประชุมเห็นชอบให้นำร่างพระราชบัญญัติทำนองเดียวกัน อีก ๑ ฉบับ ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ ขึ้นมาพิจารณารวมกันไป โดยได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ พร้อมกันไป ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่พุธที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๕ ด้วยคะแนนเสียง ๓๖๗ เสียง ไม่รับหลักการ ๑ เสียง งดออกเสียง (ไม่มี) และไม่ลงคะแนนเสียง ๑ เสียง และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญคณะหนึ่ง จำนวน ๓๑ คน^๑ เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง ชั้นคณะกรรมการ และกำหนดแปรญัตติ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ข้อ ๑๒๓^๒ ภายในกำหนด ๗ วันนับแต่วันถัดจากวันที่สภาผู้แทนราษฎรรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยถือเอาร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา

คณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๑ คน ประกอบด้วย

๑. นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ *	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายอิทธิเดช แก้วหลวง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายกษิต ภิรมย์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายมานิต นพอมรบดี	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. พันโท สิ้นธพ แก้วพิจิตร	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. ร้อยตำรวจเอก นิติภูมิ นวรัตน์	กรรมการที่ปรึกษา
๗. นายประกอบ รัตนพันธ์	กรรมการที่ปรึกษา
๘. นายวิทยา แก้วภราดัย	กรรมการที่ปรึกษา

^๑ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๕๑ ข้อ ๘๓ วรรคสอง บัญญัติว่า

“การเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญ ให้ตั้งจากบุคคลที่คณะรัฐมนตรีเสนอชื่อมีจำนวนไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จำนวนนอกจากนั้นให้ที่ประชุมเลือกจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ โดยให้มีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภา

ฯลฯ

ฯลฯ”

^๒ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๓ บัญญัติว่า

“การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติชั้นคณะกรรมการที่สภาตั้ง สมาชิกผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ ก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่สภารับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น เว้นแต่สภาจะได้ออกมติสำหรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้เป็นอย่างอื่น

ฯลฯ

ฯลฯ”

* หมายถึง กรรมการในสัดส่วนของรัฐบาล

๙. พลเอก สมชาย วิษณุวงศ์	กรรมการที่ปรึกษา
๑๐. นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๑. นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวานิชย์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
๑๒. นางเปล่งมณี เร่งสมบูรณ์สุข *	โฆษกคณะกรรมการ
๑๓. นางอนิก อัมระนันท์	โฆษกคณะกรรมการ
๑๔. นางสาวจรรุวรรณ เฮงตระกูล *	๑๕. นายจุฬา สุขมานพ *
๑๖. นายชูกัน กุลวงษา	๑๗. นายธีระ ไตรสรณกุล
๑๘. นายเอียรชัย สุวรรณเพ็ญ	๑๙. นายรณเทพ อนุวัฒน์
๒๐. รองศาสตราจารย์รุธิร์ พนมยงค์ *	๒๑. นายวิภูแถลง พัฒนภูมิไท
๒๒. นายศรีเรศ โกฏคำลือ	๒๓. นายศุภชัย ใจสมุทร
๒๔. นายสมบัติ ศรีสุรินทร์	๒๕. นายสมบูรณ์ อุทัยเวียนกุล
๒๖. นายสรวงศ์ เทียนทอง	๒๗. นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย
๒๘. นางสาวสุนีย์ เหลืองวิจิตร	๒๙. นายสุรเชษฐ์ มาศดิตถ์
๓๐. นายหนูแดง วรรณกางซ้าย	๓๑. นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์

เมื่อคณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาเสร็จแล้ว ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ พร้อมด้วยรายงานการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญฯ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร^๓ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๕ ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ โดยพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง และได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง โดยไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำแต่อย่างใด

เมื่อจบการพิจารณาในวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราแล้ว ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สาม โดยลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ด้วยคะแนนเสียง ๓๗๗ เสียง ไม่เห็นชอบ (ไม่มี) งดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๒ เสียง แล้วส่งให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป^๔ เมื่อวันจันทร์ที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

^๓ โปรดดูรายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร ในภาคผนวก หน้า (๑๑)

^๔ โปรดดูร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ในภาคผนวก หน้า (๒๕)

ข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญ

คณะกรรมการการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เริ่มตั้งแต่ชื่อร่างพระราชบัญญัติ คำปรารภ แล้วพิจารณาตามลำดับมาตราจนจบร่างแล้ว เห็นว่า ควรมีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติไว้ท้ายรายงานของคณะกรรมการเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณา

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติเห็นชอบด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญฯ ด้วยคะแนนเสียง ๓๖๑ เสียง ไม่เห็นชอบ ๑ เสียง งดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๑ เสียง

อนึ่ง เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ในวาระที่หนึ่งแล้ว ประธานวุฒิสภาได้พิจารณาและมีดำริให้คณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภาพิจารณาว่าจะเห็นสมควรมอบหมายให้คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะใด หรือจะเสนอให้วุฒิสภาดังตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นเพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๖^๕ ซึ่งในคราวประชุมคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภา (ชุดที่ ๒) ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๕ คณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภาได้พิจารณาและเห็นควรมอบหมายให้คณะกรรมการการคมนาคม วุฒิสภา เป็นผู้พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัตินี้ และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว ให้คณะกรรมการดังกล่าวรายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

^๕ ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๖ กำหนดว่า

“ในกรณีที่มีความจำเป็นเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติใดในวาระที่หนึ่งแล้ว ประธานวุฒิสภาอาจพิจารณามอบหมายให้คณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะใดคณะหนึ่งที่เกี่ยวข้อง หรือวุฒิสภาอาจตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง มีจำนวนไม่เกินสิบห้าคน แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นการเฉพาะกรณีไปก็ได้ และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้วให้คณะกรรมการดังกล่าวรายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป”

สาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก
ในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.

สาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน

๑.๒ เหตุผล

โดยที่การขนส่งข้ามพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านมีความสำคัญต่อระบบการค้าระหว่างประเทศ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนได้มีการทำความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน ซึ่งวางกรอบความร่วมมือในการให้เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินพิธีการร่วมกันในพื้นที่เดียวกัน ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านและเป็นการปฏิบัติตามพันธกรณีดังกล่าว สมควรกำหนดให้มีพื้นที่สำหรับดำเนินพิธีการร่วมกันและกำหนดหลักเกณฑ์กลางสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงเพื่อดำเนินพิธีการในพื้นที่ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน

๔. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

๕. บทนิยามศัพท์ (ร่างมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การขนส่งข้ามพรมแดน” หมายความว่า การนำเข้ามาใน การส่งออกนอก หรือการนำผ่านราชอาณาจักร ซึ่งสัตว์ พืช หรือของอื่นใดผ่านด่านพรมแดนตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร หรือการเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรของบุคคล พาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะตามช่องทาง ด่านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่า สถานี หรือท้องที่ ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ทั้งนี้ ในบริเวณพรมแดนระหว่างราชอาณาจักรกับต่างประเทศ

“ความตกลง” หมายความว่า ความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน

“พิธีการ” หมายความว่า การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า การส่งออก การนำผ่าน การกำกับ การควบคุม การตรวจสอบ การอนุญาตและการอนุมัติการเข้า การพักอาศัยอยู่ และการออกนอกราชอาณาจักรของบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าว

“พื้นที่ควบคุมร่วมกัน” หมายความว่า พื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรและ พื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร

“พื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร” หมายความว่า พื้นที่ในราชอาณาจักรที่รัฐบาลไทย กำหนดให้เป็นพื้นที่สำหรับดำเนินพิธีการร่วมกันของเจ้าหน้าที่

“พื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร” หมายความว่า พื้นที่นอกราชอาณาจักร ที่รัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงกำหนดให้เป็นพื้นที่สำหรับดำเนินพิธีการร่วมกันของเจ้าหน้าที่

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐบาลไทยที่มีอำนาจหน้าที่ ในการดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนิน พิธีการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่เข้ามาดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุม ร่วมกัน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๖. บทรักษาการตามพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑๓)

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการ ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เท่าที่ เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน

ระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

๗. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๗.๑ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมโดยความเห็นชอบของ คณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดให้พื้นที่ในเขตศุลกากร สถานีท่าเรือ หรือพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินพิธีการ ให้ถือว่าเป็นพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๔)

มาตรา ๔ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน ตามความตกลง ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศกำหนดให้พื้นที่ในเขตศุลกากร สถานี ท่าเรือ หรือพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดที่เหมาะสม สำหรับการดำเนินพิธีการ เป็นพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร

เมื่อได้กำหนดพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรตามวรรคหนึ่งและรัฐบาลของประเทศภาคีตามความตกลงได้แจ้งพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักรให้รัฐบาลไทยทราบแล้ว ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเพื่อให้สามารถดำเนินพิธีการอย่างเบ็ดเสร็จในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน

๗.๒ กำหนดให้การดำเนินพิธีการของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร เป็นการดำเนินพิธีการในราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๕)

มาตรา ๕ การดำเนินพิธีการของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าเป็นการดำเนินพิธีการในราชอาณาจักร

๗.๓ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงสามารถดำเนินพิธีการตามกฎหมายของประเทศภาคีนั้นในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรได้ (ร่างมาตรา ๖)

มาตรา ๖ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงสามารถดำเนินพิธีการตามกฎหมายของประเทศภาคีนั้นในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรได้ โดยขอขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการดำเนินพิธีการของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องเป็นไปตามข้อตกลงที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับรัฐบาลของประเทศภาคีตามความตกลงสำหรับการดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกันแต่ละแห่ง

ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง สำหรับการเข้ามาในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรเพื่อดำเนินพิธีการตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด

๗.๔ กำหนดว่าในการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงต้องแสดงบัตรประจำตัวซึ่งออกโดยรัฐบาลของประเทศภาคีตามความตกลงนั้นแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง (ร่างมาตรา ๗)

มาตรา ๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงต้องแสดงบัตรประจำตัวซึ่งออกโดยรัฐบาลของประเทศภาคีตามความตกลงนั้นแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

๗.๕ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่ดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (ร่างมาตรา ๘)

มาตรา ๘ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่ดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

๗.๖ กำหนดให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักรและเป็นความผิดตามกฎหมายไทย ให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดในราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๙)

มาตรา ๙ การกระทำความผิดเกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักรและเป็นความผิดตามกฎหมายไทย ให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดในราชอาณาจักร

๗.๗ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๑๐)

มาตรา ๑๐ การดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายไทย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

(๒) ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายของประเทศภาคีตามความตกลง และเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงร้องขอ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวกลับไปยังประเทศภาคีตามความตกลง

(๓) ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดทั้งตามกฎหมายไทยและกฎหมายของประเทศภาคีตามความตกลง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยดำเนินการตามกฎหมายไทย และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว ให้รายงานผลการดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงทราบ และถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงร้องขอ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยจะส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวกลับไปยังประเทศภาคีตามความตกลงเมื่อได้มีการดำเนินการตามกฎหมายไทยเสร็จแล้วก็ได้

๗.๘ กำหนดเกี่ยวกับการดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามกฎหมายไทย ที่เกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๑๑)

มาตรา ๑๑ การดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามกฎหมายไทย ที่เกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงให้ส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวกลับมายังราชอาณาจักร เพื่อดำเนินการตามกฎหมายไทยต่อไป

การดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำความผิดทั้งตามกฎหมายไทยและกฎหมายของประเทศภาคีตามความตกลงที่เกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยจะร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงให้ส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะและคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวกลับมายังราชอาณาจักร เพื่อดำเนินการตามกฎหมายไทยก็ได้

๗.๙ กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกระเบียบเพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน (ร่างมาตรา ๑๒)

มาตรา ๑๒ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกระเบียบเพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันในระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) การนำระบบงาน เครื่องมือและอุปกรณ์ที่เป็นมาตรฐานสากลมาใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อการดำเนินพิธีการและเชื่อมโยงกระบวนการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๓) การส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวและการรายงานผลการดำเนินการตามมาตรา ๑๐

(๔) การร้องขอให้ส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวตามมาตรา ๑๑

(๕) การดำเนินการอื่น ๆ ในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน

๗.๑๐ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เท่าที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน (ร่างมาตรา ๑๓)

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เท่าที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน

ระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ประเด็นการอภิปราย
ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ
ของร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก
ในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.

**ประเด็นการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญๆ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับ
ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.**

๑. สรุปประเด็นสำคัญจากการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. มีผู้เสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๒ ฉบับ ดังนี้

๑. คณะรัฐมนตรีชุดที่มี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ
๒. นายชวลิต วิชยสุทธิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ

๑.๑ สรุปประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญๆ

๑) ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. ฉบับดังกล่าวสามารถที่จะบังคับใช้กับทุกประเทศ และครอบคลุมในทุกเขตพื้นที่หรือไม่

๒) เหตุใดรัฐบาลจึงไม่เสนอกฎหมายแบบบูรณาการ เนื่องจากจะมีร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวนี้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรอีกหลายฉบับ ซึ่งจะได้นำมาพิจารณาไปในคราวเดียวกัน

๓) กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่เข้ามาดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร จะได้รับยกเว้นภาษีหรือไม่

๔) เหตุใดจึงมิได้ระบุนายชื่อด่านไว้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

๕) เกี่ยวกับร่างมาตรา ๔ ที่กำหนดว่า“ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเท่าที่จำเป็น” นั้น มีกรอบหรือแนวทางในการดำเนินการไว้อย่างไร

๖) เกี่ยวกับร่างมาตรา ๘ ซึ่งได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่ดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา นั้น ได้ให้อำนาจหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีนั้น ไว้อย่างไร

๗) เกี่ยวกับร่างมาตรา ๑๐ กรณีที่เป็นกรกระทำผิดทั้งตามกฎหมายไทยและกฎหมายของประเทศภาคีตามความตกลง จะบังคับใช้กฎหมายของประเทศใด

๘) เกี่ยวกับร่างมาตรา ๑๑ วรรคสอง กรณีที่มีการกระทำความผิดทั้งตามกฎหมายไทยและกฎหมายของประเทศภาคีตามความตกลงที่เกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร หากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงให้ส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งกล่าวกลั้บมายังราชอาณาจักร เพื่อดำเนินการตามกฎหมายไทยแล้ว รัฐบาลประเทศภาคีมิได้ดำเนินการตามที่ร้องขอ รัฐบาลจะดำเนินการอย่างไร

๙) เหตุใดในมาตรา ๑๓ จึงต้องกำหนดให้รัฐมนตรีทั้ง ๖ คน รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๑๐) กรณีการขนส่งสินค้าเข้าหรือออก การเปิดหรือปิดด่านพรมแดน และการควบคุมสินค้าข้ามพรมแดน กฎหมายได้กำหนดเกี่ยวกับการป้องกัน ปราบปราม การควบคุม และตรวจสอบไว้อย่างไร

๑๑) ประเทศไทยได้มีข้อตกลงเกี่ยวกับการพิจารณาคดีระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน อย่างไร

๑๒) ประเทศไทยควรยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าให้สามารถแข่งขันกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ซึ่งประกอบด้วย ประชาคมอาเซียนด้านการเมืองและความมั่นคง ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘

๑๓) รัฐบาลควรคำนึงถึงการบริหารจัดการและมาตรฐานการให้บริการแบบ one stop service

๑๔) ในการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน รัฐบาลควรมีความพร้อมทั้งทางด้านโครงสร้างของการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ บุคลากร และการให้บริการ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านต่อไป

๑๕) หากจะมีการเปิดด่านชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน รัฐบาลควรคำนึงถึงเรื่องการป้องกัน ปราบปราม การควบคุม และตรวจสอบการลักลอบขนส่งผิดกฎหมาย หรือสิ่งต้องห้าม ไม่ว่าจะเป็นพืช สัตว์ พาหนะ ยาเสพติด รวมทั้ง อาชญากรข้ามชาติ คนขอทาน แรงงานต่างด้าวอย่างเข้มงวดด้วย

ต่อจากนั้น นายสุรพงษ์ โตวิจักษณ์ชัยกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ กล่าวชี้แจงต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. เป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งได้มีการทำความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน โดยวางกรอบความร่วมมือในการให้เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินพิธีการร่วมกันในพื้นที่เดียวกัน กำหนดให้มีพื้นที่สำหรับดำเนินพิธีการร่วมกันและกำหนดหลักเกณฑ์กลางสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงเพื่อดำเนินพิธีการในพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศไทย

และประเทศเพื่อนบ้านและเป็นการปฏิบัติตามพันธกรณี อีกทั้งยังเป็นการลดขั้นตอนการดำเนินการพิธีการ ทำให้การขนส่งข้ามพรมแดนมีความสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

๑.๒ นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม กล่าวชี้แจงพร้อมทั้งตอบข้อซักถามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร สรุปได้ดังนี้

๑) ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน ตาม“ความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง”(Greater Mekong Sub region Cross - Border Transport Agreement GMS.CBTA หรือ เรียกย่อๆว่า CBTA (Cross - Border Transport Agreement) ซึ่งเป็นความตกลงที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการผ่านแดนและข้ามแดนของคนและสินค้าในอนุภูมิภาค ระหว่างภาคีสมาชิกทั้ง ๖ ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา จีน ลาว พม่า ไทย และเวียดนาม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าและการขนส่งผู้โดยสาร (goods and people) เพื่อให้กฎหมาย กฎระเบียบ กระบวนการและข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวกับการขนส่งสินค้าและผู้โดยสาร มีความเรียบง่าย (simplified) และเป็นไปในแนวเดียวกัน (harmonized) และเพื่อส่งเสริมการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ (multimodal transport) โดยร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะมีเนื้อหาที่กำหนดเฉพาะเรื่องการอำนวยความสะดวกในการผ่านจุดผ่านแดน (border crossing) เท่านั้น มิใช่เกี่ยวข้องกับข้อตกลงทั้งฉบับ

๒) ถึงแม้ว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวจะมีเนื้อหาที่มาจากความตกลง CBTA ก็ตาม แต่ก็ไม่ได้มีเนื้อหาที่มีความผูกพันกับข้อตกลงใด ดังนั้น กฎหมายฉบับนี้จึงใช้บังคับได้กับทุกประเทศที่ได้ทำความตกลงกับประเทศไทย และมีขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายโดยไม่จำกัดเขตพื้นที่ (Corridor) ทั้งนี้ จะครอบคลุมพื้นที่ควบคุมร่วมกันทั้งในและนอกราชอาณาจักร

๓) เกี่ยวกับการเสนอกฎหมายแบบบูรณาการ เนื่องจากการเสนอร่างพระราชบัญญัติต้องได้รับการตรวจและผ่านพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาก่อน รัฐบาลจึงจะนำร่างพระราชบัญญัตินั้นเสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกันนั้นยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา รัฐบาลจึงนำร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้และร่างพระราชบัญญัติการรับขนของทางถนนระหว่างประเทศ พ.ศ. เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาก่อน ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณากฎหมายแต่อย่างไรก็ดี ในอนาคตรัฐบาลจะได้นำข้อสังเกตนี้ไปปฏิบัติเพื่อที่จะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติต่อสภาผู้แทนราษฎรแบบบูรณาการต่อไป

๔) เกี่ยวกับการทำความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดน ประเทศไทยได้ทำความตกลงในโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง Greater Mekong Sub region (GMS) ซึ่งเป็นความร่วมมือของ ๖ ประเทศ คือ ไทย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน (ยูนนาน) และ

ความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ๑๐ ประเทศ ดังนั้น ประเทศไทยจึงมีความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนกับทุกประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคนี้

๕) เกี่ยวกับการตรวจสอบ ควบคุมและปราบปรามการลักลอบขนส่งสิ่งผิดกฎหมาย หรือ สิ่งต้องห้าม ไม่ว่าจะเป็นพืช สัตว์ ยาเสพติด รวมทั้ง อาชญากรข้ามชาติ คนขอลานและแรงงานต่างด้าว นั้น ได้มีการกำหนดไว้เป็นกฎหมายต่างหากแต่ละฉบับกันไป ซึ่งมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดแล้ว

๖) ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีเนื้อหาครอบคลุมไปถึงกรณีการขนส่งสินค้าผ่าน พรมแดน แต่มีเนื้อหาเฉพาะเรื่องการอำนวยความสะดวกสำหรับการขนส่งพรมแดนเท่านั้น สำหรับกรณีการขนส่งสินค้าผ่านพรมแดน หรือกรณีการขนส่งสินค้าเข้าหรือออก ภายในหรือนอกราชอาณาจักรนั้น ได้มีกฎหมายบังคับใช้ไว้อย่างเข้มงวดเป็นการเฉพาะแล้ว

๗) กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีซึ่งดำเนินพิธีการตามกฎหมายของ ประเทศภาคนั้นในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร นั้น ไม่ถือว่าเป็นผู้รับจ้างในประเทศไทย ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีจึงไม่ได้รับยกเว้นภาษี

๘) สาเหตุที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มิได้ระบุรายชื่อด่านไว้ เพราะว่าเป็นอนาคต หากจะต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมรายชื่อด่าน จะต้องมีการเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย ซึ่งก็จะทำให้เกิดความล่าช้าในการบังคับใช้กฎหมาย

๙) เกี่ยวกับร่างมาตรา ๘ ซึ่งได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตาม ความตกลงที่ดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรเป็นเจ้าพนักงานตามประมวล กฎหมายอาญา นั้น ถือว่า ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีฯ นั้น มีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตาม ประมวลกฎหมายอาญา แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีฯ มิได้มีอำนาจหน้าที่ตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศไทย

๑๐) กรณีที่เป็นกรกระทำผิดทั้งตามกฎหมายไทยและกฎหมายของประเทศภาคี ตามความตกลง ได้มีการกำหนดไว้ในมาตรา ๑๐ ว่า ให้ใช้กฎหมายของประเทศที่ด่านนั้นตั้งอยู่เป็นหลัก

๑๑) เกี่ยวกับรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งกำหนดไว้จำนวน ๖ คน นั้น เนื่องจากการดำเนินพิธีการที่จุดผ่านแดนจะต้องมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่หลายหน่วยงานด้วยกัน ได้แก่ หน่วยงานด้านการควบคุมโรคพืช โรคสัตว์ ด้านการคมนาคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ด้านการดูแลความสงบเรียบร้อย และด้านการสาธารณสุข ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติ ฉบับนี้จึงจำเป็นต้องกำหนดรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ทั้ง ๖ กระทรวง ทั้งนี้ เพื่อให้ การดำเนินพิธีการต่างๆ เป็นไปแบบบูรณาการ สำหรับด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารนั้น มิได้มีบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่โดยตรง จึงมิได้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารเป็นรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๑๒) เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีได้เนื้อหาที่เกี่ยวกับการขนส่งสินค้าเข้าหรือออก การเปิดหรือปิดด่านพรมแดน และการควบคุมสินค้าข้ามพรมแดน รัฐบาลจะนำข้อมูลดังกล่าวนี้ไปประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และร่างพระราชบัญญัติฉบับที่เกี่ยวข้องต่อไป

๑.๒ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. ด้วยคะแนนเสียง ๓๖๗ เสียง ไม่รับหลักการ ๑ เสียง งดออกเสียง (ไม่มี) และไม่ลงคะแนนเสียง ๑ เสียง และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๑ คน เพื่อพิจารณา มีกำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน โดยถือเอาร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา

๒. สรุปประเด็นและผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง ชั้นพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา

๒.๑ สรุปประเด็นที่มีการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ

- ไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดขออภิปราย

๒.๒ ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน
พ.ศ.

<u>ชื่อร่างพระราชบัญญัติ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>คำปรารภ</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๑</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๒</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๓</u>	ไม่มีการแก้ไข
<u>มาตรา ๔</u>	มีการแก้ไข

คณะกรรมการแก้ไข ดังนี้

“มาตรา ๔ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน ตามความตกลง ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศกำหนดให้พื้นที่ในเขตศุลกากรหรือพื้นที่ต่อเนื่องกับเขตศุลกากร สถานีหรือท่าเรือ ในราชอาณาจักร หรือพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินพิธีการเป็นพื้นที่ควบคุม ร่วมกันในราชอาณาจักร

เมื่อได้กำหนดพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรตามวรรคหนึ่งและรัฐบาล ของประเทศภาคีตามความตกลงได้แจ้งพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร ให้รัฐบาลไทยทราบแล้ว ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเร่งที่สุดขีดเพื่อให้สามารถดำเนิน พิธีการอย่างเบ็ดเสร็จในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน”

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการ

มาตรา ๕	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๖	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๗	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๘	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๙	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๐	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๑	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๒	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๓	ไม่มีการแก้ไข

เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในวาระที่สอง พิจารณาเรียงลำดับมาตราจนจบร่างแล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๐^๑ โดยไม่มีสภาผู้แทนราษฎรผู้ใด

^๑ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๐ บัญญัติว่า

“เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๒๙ จนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้ สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความได้ไม่ได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่”

ขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำ จึงเป็นอันจบการพิจารณาในวาระที่สอง ต่อจากนั้น ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาต่อไปในวาระที่สาม

๓. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สาม

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่สาม เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. ด้วยคะแนนเสียง ๓๗๗ เสียง ไม่เห็นชอบ (ไม่มี) งดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๒ เสียง

อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ในรายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณา ดังนี้

ข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญ

คณะกรรมาธิการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เริ่มตั้งแต่ชื่อร่างพระราชบัญญัติคำปรารภ แล้วพิจารณาตามลำดับมาตราจนจบร่างแล้วเห็นว่า ควรมีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติไว้ท้ายรายงานของคณะกรรมาธิการ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณา ดังนี้

๑. คณะกรรมาธิการได้พิจารณาเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้วเห็นว่า ควรให้แก้ไขเพิ่มเติมเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. เป็นดังนี้

“เหตุผล

โดยที่การขนส่งข้ามพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านมีความสำคัญต่อระบบการค้าระหว่างประเทศ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนได้มีการทำความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน ซึ่งวางกรอบความร่วมมือในการให้เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินพิธีการร่วมกันในพื้นที่เดียวกัน ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นการปฏิบัติตามพันธกรณีดังกล่าว สมควรกำหนดให้มีพื้นที่สำหรับดำเนินพิธีการร่วมกัน และกำหนดหลักเกณฑ์กลางสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงเพื่อดำเนินพิธีการในพื้นที่ดังกล่าว จึงจำต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

๒. ในการเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเตรียมการกำหนดพื้นที่ควบคุมร่วมกันในอนาคต หากปรากฏว่าปริมาณสินค้าส่งออกของไทยมีปริมาณมากกว่าสินค้านำเข้า กระทรวงคมนาคมควรพิจารณากำหนดให้มีการดำเนินการพิธีการร่วมกันในเขตประเทศไทย

๓. กรมศุลกากรจำเป็นต้องปรับปรุงพิธีการสำหรับสินค้าผ่านแดน (Transit goods) ให้สามารถใช้บังคับกับการขนส่งผ่านแดนไปยังประเทศเพื่อนบ้านทุกประเทศโดยเร่งด่วน พิธีการดังกล่าว ควรกำหนดมาตรการในการอำนวยความสะดวกยิ่งกว่าพิธีการสำหรับการนำเข้าและส่งออกโดยทั่วไป

๔. กระทรวงคมนาคมควรพิจารณาแยกพื้นที่ควบคุมร่วมกันสำหรับการดำเนินพิธีการเกี่ยวกับสินค้าออกจากพื้นที่ควบคุมร่วมกันสำหรับการดำเนินพิธีการเกี่ยวกับบุคคล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและป้องกันปัญหาการคับคั่งของด่านพรมแดน

๕. เนื่องจากในอนาคตการควบคุมที่ด่านพรมแดนจะเน้นในด้านสังคม สุขอนามัย สาธารณสุข ความมั่นคงและสิ่งแวดล้อม มากกว่าการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร หน่วยงานด้านคนเข้าเมือง (Immigration) สุขอนามัยและสาธารณสุข (Quarantine) ควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษแก่การเพิ่มอัตรากำลังและงบประมาณสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ที่ด่านพรมแดนที่สำคัญ โดยคำนึงถึงการแยกพิธีการสำหรับสินค้าและบุคคลตามข้อสังเกตในข้อ ๓ ประกอบด้วย

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบกับข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญ โดยให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งรายงานและข้อสังเกตไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาตามข้อสังเกตข้างต้นต่อไป ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๕^๒ ประกอบข้อ ๙๗^๓ ด้วยคะแนนเสียง ๓๖๑ เสียง ไม่เห็นชอบ ๑ เสียง งดออกเสียง ๑ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ๑ เสียง

^๒ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๕ บัญญัติว่า

“ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมการเพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณา และให้ความเห็นในข้อ ๙๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

^๓ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๙๗ บัญญัติว่า

“ในการพิจารณาของคณะกรรมการ ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ ก็ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมการ เพื่อให้สภาพิจารณา

ในการพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการ ให้สภาลงมติว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยโดยไม่มีกรณีปราย

ในกรณีที่สภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ ให้ประธานสภาส่งรายงานและข้อสังเกตไปยังคณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ประธานสภาส่งข้อสังเกตของคณะกรรมการ ให้คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องทราบ คณะรัฐมนตรี ศาล หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติตามข้อสังเกตนั้นประการใดหรือไม่ ให้ประธานสภาแจ้งให้ที่ประชุมทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุม”

ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.

ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

.....

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน

พ.ศ.

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
การอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.*

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ประเทศไทยมีพันธกรณีตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน ซึ่งกำหนดให้ประเทศภาคีร่วมกันดำเนินการเพื่อให้สามารถดำเนินพิธีการต่าง ๆ ในการขนส่งข้ามพรมแดนได้อย่างเบ็ดเสร็จในจุดเดียว ทำให้การดำเนินพิธีการดังกล่าวมีความสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และมีผลเป็นการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น เพื่อให้ประเทศไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงสมควรตรากฎหมายเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการกำหนดพื้นที่ควบคุมร่วมกัน การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลง การดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน และการดำเนินการอื่น ๆ ตามที่กำหนดในความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ กำหนดให้มีพื้นที่ควบคุมร่วมกัน เพื่อเป็นพื้นที่สำหรับการดำเนินพิธีการร่วมกันอย่างเบ็ดเสร็จของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้ามาใน การส่งออกนอก หรือการนำผ่านราชอาณาจักร ซึ่งสัตว์ พืชหรือของอื่นใดผ่านด่านพรมแดนตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร หรือการเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรของบุคคล พาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะและคนประจำพาหนะ ส่วนหลักเกณฑ์ในการกำหนดพื้นที่ควบคุมร่วมกันนั้น รัฐบาลไทยและรัฐบาลของประเทศภาคีตามความตกลงจะต้องทำข้อตกลงเพื่อกำหนดรายละเอียดสำหรับพื้นที่ควบคุมร่วมกันแต่ละแห่ง โดยรัฐบาลของประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะกำหนดให้พื้นที่ในอาณาเขตของประเทศตนเป็นพื้นที่ควบคุมร่วมกันตามข้อตกลงดังกล่าว จากนั้นจึงให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเท่าที่จำเป็นเพื่อให้สามารถดำเนินพิธีการอย่างเบ็ดเสร็จในพื้นที่ควบคุมร่วมกันได้ (ร่างมาตรา ๔)

* สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒.๒ กำหนดให้การดำเนินพิธีการของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักรเป็นการดำเนินพิธีการในราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๕)

๒.๓ กำหนดรองรับการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรของเจ้าหน้าที่รัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลง ดังนี้

๒.๓.๑ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในข้อตกลงที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับรัฐบาลของประเทศภาคีตามความตกลงสำหรับการดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกันแต่ละแห่ง (ร่างมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง)

๒.๓.๒ กำหนดให้มีการยกเว้นกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่เข้ามาดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด (ร่างมาตรา ๖ วรรคสอง)

๒.๓.๓ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่ดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (ร่างมาตรา ๘)

๒.๓.๔ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง (ร่างมาตรา ๗)

๒.๔ กำหนดให้การกระทำที่เป็นความผิดตามกฎหมายไทยเกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักรเป็นการกระทำความผิดในราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๙)

๒.๕ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรและพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร ดังนี้

๒.๕.๑ กรณีการกระทำความผิดที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมในราชอาณาจักร หากเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายไทย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยดำเนินการตามกฎหมายต่อไป แต่หากเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายของประเทศภาคีตามความตกลง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวกลับไปยังประเทศภาคีตามความตกลง เมื่อมีการร้องขอจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงนั้น และถ้าเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายของทั้งสองประเทศ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยดำเนินการตามกฎหมายไทยให้แล้วเสร็จก่อน แล้วรายงานผลการดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงทราบ รวมทั้งอาจส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวกลับไปยังประเทศภาคีตามความตกลงในกรณีที่มีการร้องขอจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีนั้น (ร่างมาตรา ๑๐)

๒.๕.๒ กรณีการกระทำความผิดที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร หากเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายของประเทศไทยเพียงประเทศเดียว

ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยมีหน้าที่ต้องร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงให้ส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวกลับมายังราชอาณาจักรเพื่อดำเนินการตามกฎหมายไทย และถ้าเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายของทั้งสองประเทศ เจ้าหน้าที่มีดุลยพินิจในการพิจารณาว่าจะดำเนินการร้องขอให้มีการส่งกลับมาเพื่อดำเนินการตามกฎหมายไทยหรือไม่ก็ได้ (ร่างมาตรา ๑๑)

๒.๖ กำหนดให้รัฐมนตรีรักษาการมีอำนาจออกระเบียบเพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสามารถดำเนินพิธีการได้อย่างเบ็ดเสร็จในพื้นที่ควบคุมร่วมกันได้ (ร่างมาตรา ๑๒)

๓. ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. ได้ศึกษาความตกลงระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดนเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๓.๑ ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เพื่อการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าและบุคคลข้ามพรมแดน (CBTA : Cross-Border Transport Agreement) กำหนดให้ประเทศภาคีดำเนินการปรับปรุงการดำเนินพิธีการเกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนเพื่อลดความยุ่งยากและระยะเวลาในการดำเนินพิธีการ โดยพัฒนาความร่วมมือและรูปแบบในการดำเนินพิธีการให้การดำเนินพิธีการของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีสองฝั่งพรมแดนสามารถกระทำได้พร้อมกันในจุดเดียวกัน (single-stop/single-window customs inspection) (ข้อ ๔ ของความตกลงฯ) ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการไว้ในภาคผนวก ๔ การอำนวยความสะดวกสำหรับการขนส่งข้ามพรมแดน (Annex 4 : Facilitation of Frontier Crossing Formalities) ซึ่งกำหนดแนวทางในการพัฒนาพิธีการด้านการตรวจสอบและการควบคุมบุคคล สินค้า และยานพาหนะ ตลอดจนการดำเนินพิธีการศุลกากร เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของประเทศภาคีสามารถดำเนินการพร้อมกันในจุดเดียวกันได้ โดยอาจเป็นการให้เจ้าหน้าที่ร่วมกันดำเนินพิธีการในจุดเดียวกัน หรือการมอบอำนาจหน้าที่ในการดำเนินพิธีการแทนกันระหว่างประเทศภาคี

๓.๒ ความตกลงระหว่างประเทศในสหภาพยุโรปเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน ซึ่งทำขึ้นก่อนการจัดตั้งสหภาพยุโรป ดังนี้

(๑) ความตกลงระหว่างฟินแลนด์และนอร์เวย์เกี่ยวกับความร่วมมือทางศุลกากร ณ พรมแดน ลงนาม ณ กรุงเฮลซิงกิ เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๖๘ (Finland and Norway, Agreement concerning frontier customs co-operation. Signed at Helsinki on 10 December 1968.)

(๒) ความตกลงระหว่างสวีเดนและนอร์เวย์เกี่ยวกับความร่วมมือทางศุลกากร ณ พรมแดน ลงนาม ณ กรุงออสโล เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๕๙ (Sweden and Norway, Agreement respecting frontier customs co-operation. Signed at Oslo on 28 October 1959.)

(๓) อนุสัญญาระหว่างฝรั่งเศสและอิตาลีเกี่ยวกับสำนักงานควบคุมแห่งชาติร่วมและการตรวจสอบการนำผ่าน (พร้อมกับพิธีสารฉบับสุดท้าย) ลงนาม ณ กรุงโรม เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๓ (France and Italy, Convention relating to joint national control offices and inspections in transit (with final protocol). Signed at Rome on 11 October 1963.)

ความตกลงทั้งสามฉบับดังกล่าวได้จัดทำขึ้นในระดับทวิภาคี มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดกรอบความร่วมมือในการดำเนินพิธีการ ณ จุดพรมแดน ให้เกิดความสะดวกและรวดเร็ว โดยการจัดตั้งพื้นที่ควบคุมร่วมกัน การยอมรับให้มีการปฏิบัติหน้าที่แทนกันได้ และการให้ความร่วมมือระหว่างรัฐภาคี

๓.๓ กฎหมายประเทศสหราชอาณาจักรเกี่ยวกับอุโมงค์ช่องแคบระหว่างสหราชอาณาจักรและฝรั่งเศส (The Channel Tunnel (International Arrangements) Order 1993) เป็นกฎหมายอนุวัติการพิธีสารระหว่างรัฐบาลของสหราชอาณาจักรและรัฐบาลของสาธารณรัฐฝรั่งเศสเกี่ยวกับการควบคุมและกำกับดูแลพรมแดน การให้ความร่วมมือด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ความปลอดภัยสาธารณะ และการให้ความช่วยเหลือระหว่างกันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทางเชื่อมช่องแคบ (Protocol between the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of the French Republic Concerning Frontier Controls and Policing Co-operation in Criminal Justice, Public Safety and Mutual Assistance Relating to the Channel Fixed Link) โดยมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศสหราชอาณาจักรและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศฝรั่งเศส ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจคนเข้าเมือง การดำเนินพิธีการศุลกากร การสาธารณสุข การคุ้มครองผู้บริโภค การควบคุมการขนส่งและจราจร ตลอดจนการดำเนินการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายของแต่ละประเทศหรือกฎหมายของสหภาพยุโรป ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินพิธีการร่วมกันของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลทั้งสองประเทศในระบบอุโมงค์และในเขตควบคุม

คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย*

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ

สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม

เหตุผลความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกที่ตรงจุดด้วย การขนส่งข้ามพรมแดน ในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ซึ่งรัฐบาลไทยได้ทำขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๒ รวมถึงความตกลงระหว่างประเทศฉบับอื่นที่อาจจัดทำขึ้นในอนาคต ซึ่งจะมีผลเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางการค้า การท่องเที่ยวและการขนส่งในภูมิภาค

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

แนวโน้มของการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดนในปัจจุบัน คือ การกำหนดให้ประเทศพรมแดนมีพื้นที่ควบคุมร่วมกัน (Common Control Area หรือ CCA) และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของแต่ละประเทศจัดให้มีการดำเนินพิธีการอย่างเบ็ดเสร็จในพื้นที่ดังกล่าว เพื่อให้สามารถให้บริการ ณ จุดเดียวในลักษณะของ Single-Window Inspection (SWI) และ Single Stop Inspection (SSI) ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องจัดทำกฎหมายเพื่อรองรับการออกไปปฏิบัติหน้าที่นอกราชอาณาจักรของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของไทยในเขตพื้นที่ CCA ในต่างประเทศ และในขณะเดียวกันก็ต้องครอบคลุมถึงกรณีการร่วมกันดำเนินพิธีการกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของต่างประเทศในเขตพื้นที่ CCA ซึ่งตั้งอยู่ในราชอาณาจักร

๑.๓ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่อง ดังต่อไปนี้

การดำเนินพิธีการ ณ ด่านพรมแดนเกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจของหลายหน่วยงาน ภายใต้กฎหมายหลายฉบับ การมีกฎหมายกลางขึ้นใหม่ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดจะสามารถอ้างอิงในการออกกฎหมายลำดับรอง เพื่อให้มาตรการอำนวยความสะดวกเกิดผลในทางปฏิบัติจะเกิดผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการมากกว่าการปรับปรุงแก้ไขเป็นรายฉบับ

* ที่มา : สำนักความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงคมนาคม ข้อมูล ณ วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕.

๑.๔ มาตรการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจมีดังต่อไปนี้
การมีกฎหมายกลางขึ้นใหม่ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดจะสามารถ
อ้างอิงในการออกกฎหมายลำดับรอง เพื่อให้มาตรการอำนวยความสะดวกเกิดผลในทางปฏิบัติ

๑.๕ ทางเลือกอื่นที่บรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน

- ไม่มี -

๑.๖ เหตุผลที่ทำให้เชื่อว่ามาตรการนี้จะสามารถแก้ไขปัญหาหรือ
ข้อบกพร่องนั้นได้ คือ

การมีกฎหมายกลางขึ้นใหม่ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดจะสามารถ
อ้างอิงในการออกกฎหมายลำดับรอง เพื่อให้มาตรการอำนวยความสะดวกเกิดผลในทางปฏิบัติ
จะเกิดผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการมากกว่าการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเป็นรายฉบับ

๒. ใครควรเป็นผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพต้นทุนและความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึง
ไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้

- การดำเนินการอนุวัติการความตกลงระหว่างประเทศเป็นบทบาทที่ต้อง
ดำเนินการโดยรัฐ

๒.๒ ภาคเอกชนไม่ควรทำ เหตุใดจึงไม่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ทำภารกิจนี้

- การดำเนินการอนุวัติการความตกลงระหว่างประเทศเป็นบทบาทที่ต้อง
ดำเนินการโดยส่วนกลาง

๓. ความจำเป็นในการออกกฎหมาย

๓.๑ ในการทำภารกิจ เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมาย

กฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่อยู่ในรูปพระราชบัญญัติ
การแก้ไขปรับปรุงตามวัตถุประสงค์จึงต้องกระทำในรูปพระราชบัญญัติ

๓.๒ ถ้าจำเป็นต้องตรากฎหมาย เหตุใดจึงไม่สมควรให้องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ออก

การตราพระราชบัญญัติต้องดำเนินการโดยส่วนกลาง

๓.๓ (ก) การใช้บังคับกฎหมาย

พร้อมกันทุกท้องที่เนื่องจากใช้บังคับเป็นการทั่วไป

(ข) ระยะเวลาสิ้นสุดการใช้บังคับกฎหมาย

(ไม่มี)

๓.๔ ลักษณะการบังคับใช้

- ระบบกำกับ

- ระบบส่งเสริม

๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ กฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกัน

พระราชบัญญัติและกฎหมายลำดับรองที่กำหนดขั้นตอนพิธีการเกี่ยวกับการกำกับ ควบคุม ตรวจสอบ อนุญาตและอนุมัติการเข้าประเทศ การพักอาศัย และการเดินทางออกจากประเทศของบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะและคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวข้างต้น ซึ่งอยู่ในความดูแลของกระทรวงคมนาคม กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔.๒ เหตุผลที่ไม่สมควรยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายอื่นที่มีอยู่เดิม

เสนอให้ตรากฎหมายกลางขึ้นใหม่ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดจะสามารถอ้างอิงในการออกกฎหมายลำดับรอง เพื่อให้มาตรการอำนวยความสะดวกเกิดผลในทางปฏิบัติ

๕. ภาระต่อบุคคลและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ที่ถูกระทบโดยกฎหมาย

พนักงานเจ้าหน้าที่ของไทยที่มีอำนาจหรือที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำเนินพิธีการตามกฎหมายที่กำหนดขั้นตอนพิธีการเกี่ยวกับการกำกับ ควบคุม ตรวจสอบและอนุมัติการเข้าประเทศ การพักอาศัย การเดินทางออกจากประเทศของบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะและคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวข้างต้นตามกฎหมายของกระทรวงคมนาคม กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕.๒ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ถูกกฎหมายบังคับใช้

จะมีกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของไทยข้างต้นจะต้องออกไปปฏิบัติหน้าที่ในเขตพื้นที่ CCA ในต่างประเทศ

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด

- ไม่มี -

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

(๑) ขั้นตอนพิธีการในการข้ามแดนสะดวกรวดเร็วขึ้นจากการดำเนินพิธีการอย่างเบ็ดเสร็จ จุดเดียวในเขต CCA

(๒) เสริมสร้างศักยภาพของประเทศในการเป็นศูนย์กลางการค้าการท่องเที่ยว และการขนส่งในภูมิภาค

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

- ไม่มี -

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชน และการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

- ไม่มี -

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

- (ก) กำลังคนที่คาดว่าจะต้องใช้ (ไม่เปลี่ยนแปลง)
- (ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี (ไม่เปลี่ยนแปลง)
- (ค) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ (ไม่เปลี่ยนแปลง)

๖.๒ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจ และพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

- เผยแพร่และประชาสัมพันธ์

๗. ข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานอื่นที่ปฏิบัติภารกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกัน

- ไม่มี -

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่สอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

-

๘.๒ ระบบการตรวจสอบ

-

๘.๓ ระบบคานอำนาจ

-

๙. กรอบหรือมาตรการป้องกันมิให้มีการตราอนุบัญญัติที่เป็นการขยายอำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่บุคคลจนเกินสมควร

- ไม่มี -

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

๑๐.๑ โอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็น

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงคมนาคมได้ร่วมกันยกร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และกระทรวงคมนาคมได้ตั้งคณะทำงานขึ้นพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ประกอบด้วย ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม กรมการขนส่งทางบก กรมทางหลวง กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กรมศุลกากร สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักคณะกรรมการอาหารและยา กรมควบคุมโรค กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร และสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ได้ร่วมกันพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ จนได้ข้อยุติ

๑๐.๒ ข้อคัดค้านหรือความเห็นของผู้เกี่ยวข้อง

เห็นชอบให้กระทรวงคมนาคมเสนอร่างพระราชบัญญัติเพื่อออกใช้เป็นกฎหมายต่อไป

ความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง
Greater Mekong Subregion Cross-Border Transport Agreement
(GMS CBTA) *

ความเป็นมาของความตกลงฯ

ความตกลงฯ เป็นส่วนหนึ่งของการร่วมมือสาขาคมนาคมขนส่งภายใต้กรอบ GMS โดยเริ่มต้นจากการที่ประเทศไทย-ลาว-เวียดนามได้ลงนามในความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารระหว่างประเทศไทย-ลาว-เวียดนาม เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2542 ต่อมาประเทศสมาชิกในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงที่เหลือคือ กัมพูชา พม่า และจีน ได้เข้าร่วมเป็นภาคีความตกลงฯ และเปลี่ยนชื่อเป็นความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS CBTA) ซึ่งครอบคลุมการขนส่งสินค้า ผู้โดยสาร และส่งเสริมการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ

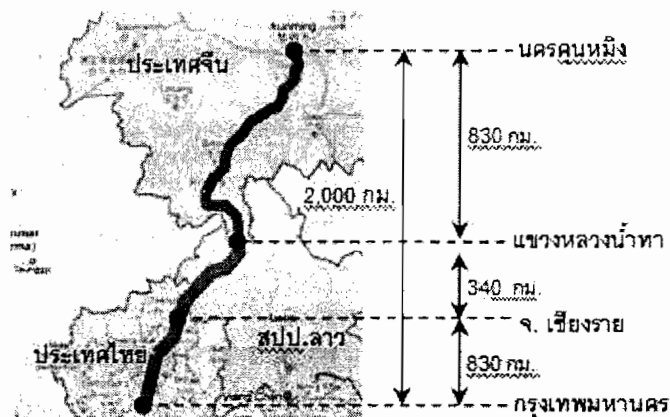
วัตถุประสงค์ของความตกลงฯ

เพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวกการขนส่งผู้โดยสารและสินค้าทั้ง ข้ามแดน และผ่านแดน รวมทั้งส่งเสริมการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบระหว่างประเทศสมาชิก ทำให้ประเทศสมาชิกทั้ง 6 ประเทศ สามารถข้ามแดน และดำเนินการขนส่งระหว่างกันได้โดยสะดวก และเป็นไปตามมาตรฐานสากล

เส้นทางภายใต้ความตกลงฯ

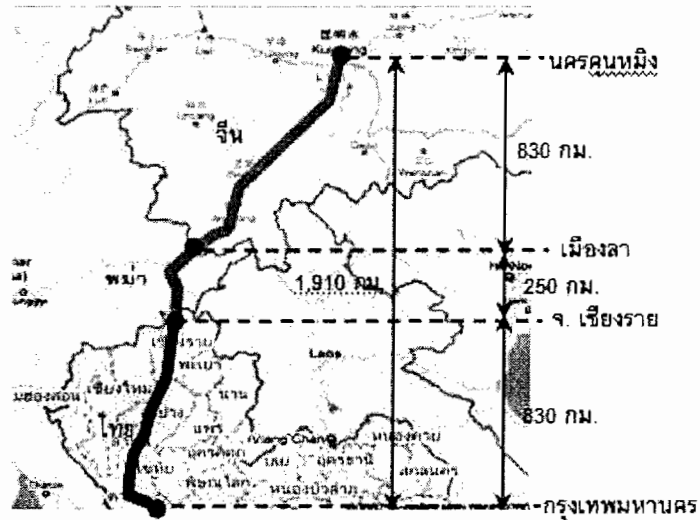
ความตกลงฯ ได้กำหนดเส้นทางเดินรถ โดยมีเส้นทางหลักที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย ดังนี้

1. เส้นทางเศรษฐกิจแนวเหนือ-ใต้ ซึ่งเป็นเส้นทางระหว่างประเทศไทย-ลาว-จีนตอนใต้ เรียกว่าเส้นทาง R3E หรือ R3A

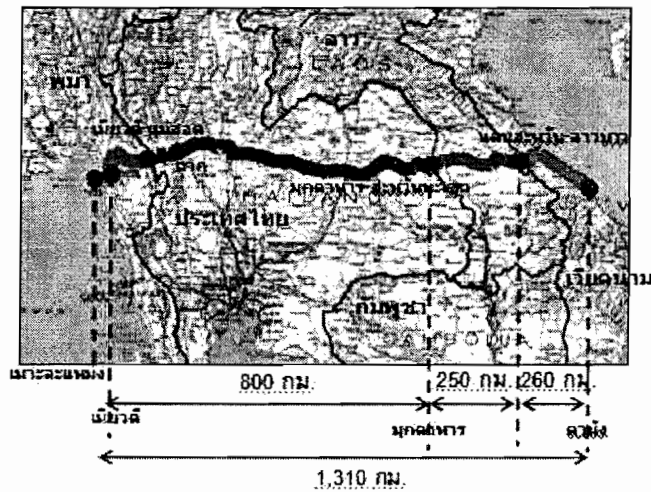

* ที่มา : สำนักความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ

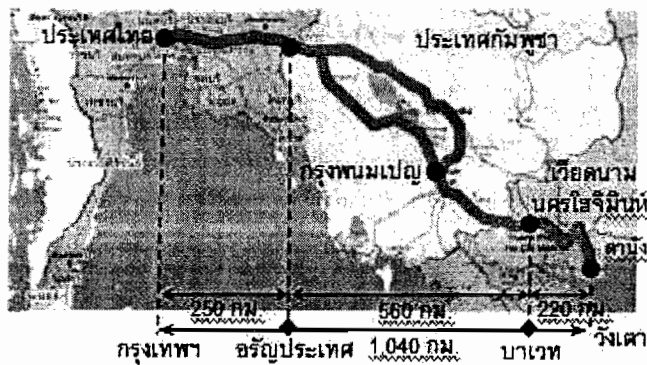
2. เส้นทางเศรษฐกิจแนวเหนือ-ใต้ ระหว่างประเทศไทย-พม่า-จีน ตอนใต้ เรียกว่าเส้นทาง R3W หรือ R3B

3. เส้นทางเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก ซึ่งเป็นเส้นทางระหว่างประเทศพม่า-ไทย-ลาว-เวียดนาม เรียกว่าเส้นทาง R2

4. เส้นทางเศรษฐกิจแนวใต้ ซึ่งเป็นเส้นทางระหว่างประเทศไทย-กัมพูชา-เวียดนาม เรียกว่าเส้นทาง R1

5. เส้นทางระหว่างประเทศไทย-กัมพูชา ได้แก่ เส้นทางจากกรุงเทพ-ตราด-เกาะกง-สะเรียมเปิล-คามมา เรียกว่าเส้นทาง R10

ประเภทของรถที่ได้รับอนุญาตภายใต้ความตกลงฯ

รถที่ได้รับอนุญาตให้เดินทางข้ามไป-มาระหว่างกันภายใต้ความตกลงฯ จะครอบคลุมถึงรถยนต์ส่วนบุคคล (น้ำหนักรวมไม่เกิน 3,500 กก. และจำนวนที่นั่งผู้โดยสารไม่เกิน 8 ที่นั่ง) รถโดยสาร (ที่นั่งผู้โดยสารเกินกว่า 7 ที่นั่ง) รถบรรทุก (น้ำหนักรถไม่เกิน 3,500 กก.) รถลากจูง และรถกึ่งพ่วง ทั้งนี้ สำหรับรถที่อยู่ระหว่างการผ่อนชำระ จะต้องได้รับความยินยอมจากสถาบันการเงินนั้น ๆ ก่อนการนำรถออกนอกประเทศ

การดำเนินงาน และกรณีผลบังคับใช้ของความตกลงฯ

1. ความตกลงฯ จะมีผลบังคับใช้เมื่อประเทศสมาชิกอย่างน้อย 2 ประเทศได้ให้สัตยาบันต่อภาคผนวกและพิธีสารภายใต้ความตกลงฯ ซึ่งมีทั้งสิ้น 20 ฉบับ (โดยจะมีผลบังคับใช้เฉพาะกับประเทศที่ได้ให้สัตยาบัน) ดังนั้น ในระหว่างการรอให้ประเทศสมาชิกให้สัตยาบันสารต่อภาคผนวกและพิธีสารดังกล่าว ประเทศสมาชิกจึงได้จัดทำบันทึกความเข้าใจร่วมกันเพื่อให้มีการเริ่มใช้ความตกลงฯ ณ จุดผ่านแดนที่สำคัญ ปัจจุบันมีการจัดทำบันทึกความเข้าใจฯ ที่เกี่ยวข้องกับ ประเทศไทย ได้แก่

- ไทย-ลาว (มุกดาหาร-สะหวันนะเขต/ช่องเม็ก-วังเต่า)
- ไทย-กัมพูชา (อรัญประเทศ-ปอยเปต)
- ไทย-พม่า (แม่สอด-เมียวดี/แม่สาย-ท่าขี้เหล็ก)
- ไทย-ลาว-เวียดนาม (มุกดาหาร-สะหวันนะเขต-แดนสะหวัน-ลาวบาว)

2. เมื่อวันที่ 4 ก.ค. 2548 ณ เมืองคุนหมิง ประเทศจีน ได้มีการลงนามสองฝ่ายใน MOU on the IICBTA ในการขนส่งสินค้าและผู้โดยสาร ณ จุดผ่านแดนมุกดาหาร-สะหวันเขต
3. เมื่อวันที่ 23 ส.ค. 2550 ณ แขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ได้มีการลงนาม 3 ฝ่ายใน MOU on the IICBTA ในการขนส่งสินค้าและผู้โดยสาร ณ จุดผ่านแดนมุกดาหาร-สะหวันเขต แคนสะหวัน-ลาวบาว
4. การดำเนินงานตาม MOU-IICBTA และ MOU-Exchange of traffic Right SWI และ SSI ณ จุดนำร่อง 4 แห่งของไทย
 - แม่สาย-ท่าซี้เหล็ก (พม่า) เสร็จแล้วเสร็จ แต่ไม่สามารถลงนามได้ เนื่องจากพม่าติดปัญหาบางประการ
 - แม่สอด-เมียวดี (พม่า) เสร็จแล้วเสร็จ แต่ไม่สามารถลงนามได้ เนื่องจากพม่าติดปัญหาบางประการ
 - อรัญประเทศ-ปอยเปต (กัมพูชา) เสร็จแล้วเสร็จ ลงนามใน MOU-IICBTA และ MOU-Exchange of Traffic ตั้งแต่มีนาคม 2551
 - มุกดาหาร-สะหวันนะเขต (ลาว) ลงนามใน MOU-IICBTA แล้ว และได้ดำเนินงานในรูปแบบ SWI แล้ว แต่ยังคงติดปัญหาในการดำเนินงานในลักษณะ SSI เนื่องจากไม่มีกฎหมายรองรับการปฏิบัติงานร่วมกันของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของประเทศภาคีสมาชิกในเขตพื้นที่ควบคุมร่วมกัน (CCA)

สถานะปัจจุบัน

1. ผลจากการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโส 6 ประเทศลุ่มแม่น้ำโขงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

- เร่งการดำเนินงาน National Single Window Inspection
- เร่งการอำนวยความสะดวกการดำเนินงานระบบศุลกากรผ่านแดน (Customs transit Systems: CTS)
- ผลักดันเรื่อง CBTA ตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจตอนใต้
- ผลักดันให้เริ่มจัดทำข้อตกลงหรือเริ่มดำเนินการแลกเปลี่ยนสิทธิจราจรระดับทวิภาคีและไตรภาคี

2. การปรับปรุงโครงสร้างกลไกการดำเนินงานอำนวยความสะดวกการค้าและการขนส่งข้ามพรมแดนของไทย (Trade and Transport Facilitation: TTF) โดยเห็นว่าควรปรับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบการทำงานของฝ่ายไทย โดยปรับปรุงคณะกรรมการประสานงานการขนส่งผ่านแดนและการขนส่งข้ามแดนแห่งชาติ โดยปรับปรุงองค์ประกอบในตำแหน่งประธานคณะกรรมการจากปลัดกระทรวงคมนาคมเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เพื่อให้สอดคล้องกับกลไก NTFC ของประเทศ GMS และมีอำนาจหน้าที่ในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในกรอบ GMS และอาเซียนได้

3. การให้สัตยาบันภาคผนวกและพิธีสารแนบท้ายความตกลงการขนส่งข้ามพรมแดน โดยมอบหมายให้คณะกรรมการอำนวยความสะดวกในการขนส่งระดับชาติชาติ (National Transport Facilitation Committee: NTFC) กระทรวงคมนาคม เร่งรัดการให้สัตยาบันภาคผนวก 7 (ข้อบังคับการจราจรและสัญญาณ), 9 (หลักเกณฑ์เรื่องการอนุญาตผู้ประกอบการขนส่งสำหรับการประกอบการขนส่งข้ามพรมแดน) และพิธีสาร 3 (โควตาการบริการขนส่งและการออกไปอนุญาต) ให้ได้ก่อนการประชุมระดับรัฐมนตรี ครั้งที่ 16

4. การมอบหมายให้คณะกรรมการ NTFC กระทรวงคมนาคม กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เร่งรัดกระบวนการพิจารณาร่างกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินงาน CBTA และนำเสนอร่างกฎหมายทั้ง 5 ฉบับเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา เพื่อให้สามารถให้สัตยาบันและพิธีสารที่เหลือได้ภายในปี 2553

สถานะปัจจุบันของ ร่างกฎหมาย 5 ฉบับ

- ร่างกฎหมาย 3 ฉบับ (กระทรวงคมนาคม) ได้แก่ ร่างพรบ.การอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.... และ ร่าง พรบ. การรับขนของทางถนนระหว่างประเทศ พ.ศ.... ได้ผ่านการพิจารณาของสำนักงานกฤษฎีกาแล้ว รอเข้าสภา ร่าง พรบ.การรับขนคนโดยสารและสัมภาระทางถนนระหว่างประเทศ พ.ศ. อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานกฤษฎีกา
- ร่างกฎหมาย 2 ฉบับ (กระทรวงการคลัง) ได้แก่ ร่าง พรบ.ศุลกากร (ฉบับที่..) ว่าด้วยการอนุมัติการให้เป็นไปตามความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามแดนในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง และพรบ.ศุลกากร (ฉบับที่..) ส่วนที่เกี่ยวข้องกับ GMS คือมาตราที่ว่าด้วยข้อบทเรื่องการผ่านแดน สำนักงานกฤษฎีกาพิจารณาแล้ว รอนำเสนอ ครม.

การค้าชายแดนและการค้าข้ามแดน*

การค้าชายแดนคืออะไร

การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าของประเทศที่มีพรมแดนติดกัน เพื่อใช้ในการบริโภค หรืออุปโภคกันในประเทศของตนเอง โดยที่สินค้านั้นไม่ได้มีการขนส่งต่อไปยังประเทศที่สาม ซึ่งในการที่จะส่งออกหรือนำสินค้าเข้าแต่ละครั้งผู้ที่ส่งออก หรือนำเข้าจะต้องมีการปฏิบัติพิธีการศุลกากรให้ครบถ้วน ไม่ว่าสินค้านั้นจะต้องเสียภาษีอากรในการส่งออกหรือนำเข้าหรือไม่ก็ตาม ซึ่งตามระเบียบกรมศุลกากรกำหนดจะต้องสำแดงรายละเอียดให้ศุลกากรรับทราบตามที่กฎหมายศุลกากรกำหนด โดยในการดำเนินการนำเข้าหรือส่งออกกรมศุลกากรดำเนินการดำเนินพิธีการไว้เฉพาะแบ่งเป็นการพิธีการนำเข้าส่งออกทางรถยนต์(ทางบก) และการนำเข้าส่งออกทางรถไฟ ซึ่งในการนำเข้าและส่งออกทั้ง ๒ วิธี กรมศุลกากรได้มีการกำหนดวิธีการปฏิบัติ ดังนี้

การปฏิบัติพิธีการศุลกากรทางบก

การส่งออก

ในการปฏิบัติพิธีการศุลกากรส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศทางด้านชายแดนทางรถยนต์นั้น ผู้ส่งออกดำเนินการเช่นเดียวกันกับการส่งสินค้าออกไปต่างประเทศตามปกติคือจะต้องมีเอกสารดังนี้

๑. ใบขนสินค้าขาออก (EXPORT ENTRY)
๒. บัญชีสินค้า (INVOICE)
๓. รายละเอียดการบรรจุหีบห่อ (PACKING LIST)
๔. คู่มือใบขนสินค้าฉบับมุมน้ำเงินเพื่อกรมสรรพากร (BLUE CORNER)
๕. คู่มือใบขนสินค้าฉบับมุมน้ำเงินเพื่อการขอคืนชดเชยภาษีการส่งออก (BLUE CORNER)
๖. ใบแนบฯขาออกขอคืนอากรตามมาตรา ๑๙ ทวิ (๑๙ BIS) (ถ้ามี)
๗. ใบอนุญาตในการส่งออกนอกราชอาณาจักร (ถ้ามี)

หมายเหตุ เอกสารตามข้อ ๔-๖ เพื่อใช้ในการขอคืนเงินอากรจะต้องเป็นการส่งออกตามที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๔๖ เท่านั้น

อนึ่ง นอกจากจะต้องจัดเตรียมเอกสารตามที่กำหนดไว้ตามระเบียบของกรมศุลกากรข้างต้นแล้ว การส่งออกทางรถยนต์ทางด้านชายแดนยังต้องจัดทำเอกสารพิเศษอีกอย่างหนึ่ง เพื่อใช้ประกอบในการส่งออกพร้อมกับใบขนสินค้าขาออกตามแบบที่กรมศุลกากรกำหนดเอกสารนั้นคือใบบัญชีสินค้า (CARRIER REPORT) และบัญชีสินค้าส่งออก (OUTWARD CARRIER REPORT)

* ที่มา : กรมศุลกากร

แบบ ศ.บ.๓ โดยเอกสารดังกล่าวมีสาระสำคัญดังนี้

ใบบัญชีสินค้า (CARRIER REPORT) เป็นเอกสารแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับ

- (๑) สถานที่ส่งสินค้าออกไป
- (๒) ชนิดของรถยนต์หรือยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่ง
- (๓) หมายเลขทะเบียนของรถยนต์หรือยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่ง
- (๔) ชื่อเจ้าของรถยนต์หรือยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่ง
- (๕) ชื่อผู้ควบคุมรถยนต์หรือยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่ง
- (๖) ลายมือชื่อผู้ขนส่ง (SIGNATURE CARRIER)

บัญชีสินค้าส่งออก (OUTWARD CARRIER REPORT) เป็นเอกสารที่สำแดงรายละเอียดสินค้าที่จะขนส่งออกตามใบขนส่งสินค้าโดยมีสาระสำคัญดังนี้

- (๑) เครื่องหมาย หีบห่อ (MARK AND NUMBERS)
- (๒) จำนวนหีบห่อ (NUMBER OF PACKAGES)
- (๓) น้ำหนักรวม (GROSSWEIGHT)
- (๔) ชนิดสินค้า (DESCRIPTION OF GOODS)
- (๕) ราคา (VALUE)
- (๖) ผู้ส่งสินค้า (CONSIGNER)
- (๗) ผู้รับสินค้า (CONSIGNEE)
- (๘) ลายมือชื่อผู้ขนส่ง (SIGNATURE CARRIER)

โดยต้องนำเอกสารแบบ ศ.บ.๓ ไปยื่นขออนุญาตกับ ศุลกากรประจำด่านศุลกากรที่กำหนดให้เป็นด่านศุลกากร เพื่อปฏิบัติพิธีการส่งออกพร้อมเอกสารการส่งออกเมื่อศุลกากรประจำด่านศุลกากรได้ทำการตรวจสอบเอกสารถูกต้องเรียบร้อยแล้ว จะทำการลงนามอนุญาตในแบบบัญชีสินค้า ศ.บ.๓ แล้วศุลกากรจะทำการส่งมอบสำเนาใบขนส่งสินค้าและสำเนาเอกสารประกอบการส่งออกพร้อมทั้งสำเนาแบบ ศ.บ.๓ ให้กับผู้ควบคุมรถบรรทุกหรือยานพาหนะเพื่อนำไปยื่นต่อด่านพรมแดนพร้อมสินค้า ซึ่งในการขนส่งสินค้าจากด่านศุลกากรที่ดำเนินพิธีการศุลกากรส่งออก เพื่อไปยังด่านพรมแดนโดยจะต้องขนส่งตามเส้นทางอนุมัติและระยะเวลาที่กรมศุลกากรกำหนดให้เท่านั้น (โดยปกติ เวลาที่อนุมัติให้ทำการขนส่งได้จะเป็น เวลาระหว่าง ๐๖.๐๐-๑๘.๐๐น.)

ข้อควรระวัง

ของที่ส่งออกเพื่อการขอกินอากรหรือส่งออกเพื่อการยกเว้นอากรนำเข้าทุกประเภท จะต้องดำเนินการส่งออกได้เฉพาะท่าหรือด่านฯหรือที่ใดๆที่ตราไว้โดยกฎกระทรวงให้เป็นสถานที่สำหรับนำเข้าหรือส่งของออก หรือนำของเข้าและส่งของออก (ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากรพ.ศ.๒๔๖๙) หากไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวจะไม่สามารถขอกินเงินอากรได้ หรือหากสินค้านั้นส่งออกแล้วถึงจะได้รับการยกเว้นอากรการนำเข้าให้ถือเสมือนว่าของนั้นไม่ได้ทำการส่งออก ผู้ส่งออกจะต้องทำการชำระอากรการนำเข้าเช่นเดียวกับการนำเข้าเพื่อบริโภคหรืออุปโภคภายในประเทศตามปกติหลังจากที่สินค้าได้ผ่าน

การตรวจสอบจากศุลกากรที่ด่านพรมแดนเป็นที่เรียบร้อยถือว่าการส่งออกนั้นเป็นอันส่งออกสมบูรณ์ ต่อจากนั้นไปก็จะเป็นหน้าที่ของผู้ซื้อหรือตามข้อตกลงตามเทอมการส่งมอบสินค้าที่ผู้ซื้อและผู้ขายตกลงกันว่าเป็นหน้าที่ของใครในการที่ดำเนินด้านพิธีการศุลกากรสินค้าเข้าประเทศ ซึ่งในการดำเนินการนำเข้านั้นจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของกฎหมายศุลกากรของประเทศที่จะนำเข้ากำหนด

ท่าที่สถานที่กำหนด

สำหรับนำของเข้าหรือส่งของออก หรือนำของเข้าและส่งของออกทุกประเภทที่สามารถขอคืนอากรการนำเข้าและของที่มีทัณฑ์บน ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.๒๕๖๙ มีดังนี้

๑. ท่ากรุงเทพฯ	กรุงเทพฯ
๒. ด่านกรุงเทพฯ(ด่านฯสถานีรถไฟหัวลำโพง)	กรุงเทพฯ
๓. ด่านสนามบินศุลกากรดอนเมือง	กรุงเทพฯ
๔. ท่าสงขลา	จังหวัดสงขลา
๕. ด่านปาดังเบซาร์	จังหวัดสงขลา
๖. ด่านสะเตา	จังหวัดสงขลา
๗. ท่าตากใบ	จังหวัดนราธิวาส
๘. ท่าสุไหงโก-ลก	จังหวัดนราธิวาส
๙. ท่าปัตตานี	จังหวัดปัตตานี
๑๐. ด่านเบตง	จังหวัดยะลา
๑๑. ท่าภูเก็ต	จังหวัดภูเก็ต
๑๒. ท่ากันตัง	จังหวัดตรัง
๑๓. ท่าระนอง	จังหวัดระนอง
๑๔. ด่านอรัญประเทศ	จังหวัดปราจีน
๑๕. ท่าคลองใหญ่	จังหวัดจันทบุรี
๑๖. ด่านหนองคาย	จังหวัดหนองคาย
๑๗. ด่านนครพนม	จังหวัดนครพนม
๑๘. ด่านมุกดาหาร	จังหวัดมุกดาหาร
๑๙. ด่านพิบูลย์มังสาหาร	จังหวัดอุบลราชธานี
๒๐. สนามบินศุลกากรปากเกร็ด	จังหวัดนนทบุรี
๒๑. สนามบินศุลกากรหาดใหญ่	จังหวัดสงขลา
๒๒. สนามบินศุลกากรภูเก็ต	จังหวัดภูเก็ต
๒๓. สนามบินศุลกากรเชียงใหม่	จังหวัดเชียงใหม่
๒๔. สนามบินศุลกากรจังหวัดอุดรธานี	จังหวัดอุดรธานี
๒๕. สนามบินศุลกากรขอนแก่น	จังหวัดขอนแก่น
๒๖. สนามบินศุลกากรเชียงใหม่	จังหวัดราชบุรี

๒๗. สนามบิณฑุสการพิชญโลก	จังหวัดพิชญโลก
๒๘. สนามบิณฑุสการสุราชฐธานี	จังหวัดสุราชฐธานี
๒๙. สนามบิณฑุสการอุบลราชธานี	จังหวัดอุบลราชธานี
๓๐. ท่าปากพนัง	จังหวัดนครศรีธรรมราช
๓๑. ท่าสัดหีบ	จังหวัดชลบุรี
๓๒. ด้านสุลการแม่สอด	จังหวัดตาก
๓๓. ด้านสุลการชุมพร	จังหวัดชุมพร
๓๔. ด้านสุลการสังขบุรี	จังหวัดกาญจนบุรี
๓๕. ด้านสุลการแม่กลอง	จังหวัดสมุทรสงคราม
๓๖. ด้านสุลการกระบรี	จังหวัดระนอง

ประเภทสินค้ำควบคุมห้ามมีการซื้อขายตามชายแดน

บางพื้นที่เขตควบคุมตามประกาศกระทรวงกลาโหมของพระราชกำหนดควบคุมสินค้ำชายแดน พ.ศ.๒๕๒๔ ประกอบด้วย

๑. อุปกรณ์และของที่ใช้สำหรับทหาร เช่น เป้สนาม ย่าม เสื้อกันฝนเข็มทิศ หมวก รองเท้า เสื้อ กางเกง กระดิกแบบทหาร เข็มขัดสนาม ของกระสุน เป็นต้น

๒. อาหารบางประเภท เช่น ข้าวสารและปลายข้าว ข้าวเปลือก น้ำมันที่ใช้บริโภค อาหารบรรจุกระป๋อง หรือ ภาชนะอย่างอื่น เป็นต้น

๓. เวชภัณฑ์และยารักษาโรค เช่น ยาทุกชนิด น้ำเกลือ วัสดุการแพทย์อื่นๆ

๔. เบ็ดเตล็ด เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันหล่อลื่น รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน ยางนอก ยางในสำหรับ ยานพาหนะ หัวเทียน ใช้กับเครื่องยนต์ แบตเตอรี่ เครื่องกำเนิดไฟฟ้า ลูกสูบใช้กับเครื่องยนต์ วงล้อ ยานยนต์ ชุดทองคำขาวใช้กับเครื่องยนต์ ตลับลูก ปืนใช้กับเครื่องยนต์ เครื่องรับวิทยุ เครื่องบันทึกเสียง หลอดไฟฟ้า อุปกรณ์วิทยุ สายไฟ ไฟฉาย ถ่านไฟฉาย ผ้าทุกชนิด นาฬิกา ผ้าพลาสติก ถุงพลาสติกขนาดความกว้างตั้ง๑๐นิ้ว บุหรี่ รองเท้าแตะ ยาเส้น ไม้ขีดไฟ ไฟแช็ก ถ่านไฟแช็ก กล้อง ถ่ายรูป फिल्मถ่ายรูป แห มง ตาข่าย อวน ผงชูรส กระดาษฆนวนบุหรี เหล็กเส้น ลวด ตะปู ใบชา ด้ายทอผ้า จักรเย็บผ้า เป็นต้น

การนำเข้าด้านชายแดนทางบก

ในการดำเนินการปฏิบัติพิธีการศุลการนำเข้าทางด้านชายแดนทางรถยนต์ ก็ต้องดำเนินพิธีการศุลการเช่นเดียวกับการนำเข้าทั่วไปแต่ก่อนที่ผู้นำเข้าจะทำการผ่านพิธีการนำเข้า ผู้รับขนส่งจะต้องดำเนินการยื่นเอกสาร แบบ ศ.บ.๑ บัญชีสินค้ำสำหรับของที่ส่งเข้าในราชอาณาจักรทางบก ตามพระราชบัญญัติ ศุลการ(ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๘๐ มาตรา ๗ (๑) และแบบ ศ.บ.๒ใบขออนุญาตนำรถยนต์ หรือยานพาหนะผ่านด่านเข้าราชอาณาจักรต่อศุลการประจำด่านพรมแดนเพื่ออนุมัตินำสินค้ำและรถบรรทุก ในขณะที่จะนำรถยนต์ หรือ ยานพาหนะที่บรรทุกสินค้ำผ่านเข้าพรมแดนของประเทศไทย โดยเอกสารดังกล่าว มีสารสำคัญเช่นเดียวกับ ศ.บ.๓ ที่ใช้สำหรับการส่งออก โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- (๑) สถานที่นำของเข้า (Place of importation)
- (๒) ชนิดของรถยนต์ หรือยานพาหนะ (Type of vehicle)
- (๓) หมายเลขทะเบียนรถยนต์หรือยานพาหนะ (Number registration vehicle)
- (๔) ชื่อเจ้าของรถยนต์หรือยานพาหนะ (Owner of vehicle)
- (๕) ชื่อผู้ควบคุมรถยนต์หรือยานพาหนะ (Name person in charge of vehicle)
- (๖) ลายมือชื่อผู้ควบคุมรถยนต์หรือยานพาหนะ (Signature of person in charge of vehicle)
- (๗) ที่ซึ่งได้ทำการรับบรรทุกสินค้าตามลำดับเวลา (Place Where goods were laden in order of time)
- (๘) เครื่องหมายหีบห่อ (Marks and number)
- (๙) จำนวนหีบห่อ (Number of packages)
- (๑๐) น้ำหนักรวมหีบห่อ(กิโลกรัม) (Gross weight of packages)
- (๑๑) ชนิดของสินค้า (Description of goods)
- (๑๒) ผู้ตราส่งสินค้า (Consignor)
- (๑๓) ผู้รับสินค้า (Consignee)
- (๑๔) ลายมือชื่อผู้ขนส่ง (Signature carrier)

เมื่อศุลกากรประจำด่านพรมแดนได้ทำการตรวจสอบเอกสารและสินค้าเป็นที่เรียบร้อยแล้วจะทำการผูก SEAT หรือมัดลวดประทับตราศุลกากรที่รถบรรทุกหรือสินค้าแล้วแต่กรณีเสร็จแล้วศุลกากรจะลงนามอนุญาตให้รถบรรทุกผ่านด่านพรมแดน ได้ผู้ควบคุมรถบรรทุกสินค้าจะต้องขอรับต้นฉบับใบแบบ ศ.บ.๑ ที่ศุลกากรลงนาม เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติพิธีการนำเข้าโดยถือเสมือนเป็นเอกสารใบตราส่ง (B/L) หลังจากรถบรรทุกสินค้ามาถึงด่านศุลกากร เพื่อการนำเข้าผู้นำเข้าจะต้องดำเนินยื่นเอกสารและขอชำระภาษีอากรหรือยกเว้นภาษีอากร การนำเข้าแล้วแต่กรณี โดยจะต้องจัดทำเอกสารเพื่อยื่นต่อกรมศุลกากรดังนี้

๑. ใบขนสินค้าขาเข้าและแบบแสดงภาษีมูลค่าเพิ่ม (IMPORT ENTRY)
๒. สำเนาใบขนสินค้าขาเข้า (COPYENTRY)
๓. ใบส่งปล่อย
๔. บัญชีสินค้า (INVOICE)
๕. ใบรายการบรรจุหีบห่อ (PACKING LIST)
๖. สำเนาเอกสาร ศ.บ.๑
๗. ใบอนุญาตให้นำของเข้าในราชอาณาจักร(ถ้ามี)

เมื่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรได้รับใบขนสินค้าและเอกสารประกอบข้างต้นครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว ก็จะดำเนินการประเมินอากร และตรวจปล่อยสินค้าตามปกติ (ยกเว้นการนำเข้าที่ด่านเบตงและด่านสะเดาที่จากประเทศมาเลเซียที่สินค้ามาจากปีนัง ซึ่งจะต้องมีสำเนาเอกสารออกสาร APPLICATION/PERMIT TO TRANSHIP ETC.(แบบCUSTOMS NO .๑๐) หรือ DECLATION OF DUTIABLE EXPORT (แบบ CUSTOMS NO.๒) หรือ DECLARATION OF NON-DUTIABLE EXPORT (แบบ CUSTOMS NO.๔) จำนวน ๒ ฉบับ ซึ่งเอกสารดังกล่าวจะสำแดงรายละเอียดของสินค้าปริมาณและราคา โดยจะบรรจุมาในซองปิดผนึกมากับรถบรรทุกสินค้า ห้ามเปิดซองหรือทำสูญหายเป็นอันขาด เพราะเอกสารดังกล่าวศุลกากร

ที่ดำเนินการด้านพิธีการศุลกากรจะใช้ในการตรวจสอบกับเอกสารแบบ ศ.บ.๑ แล้ว ศุลกากรจะส่งไปยังต้นทางต่อไป

หมายเหตุ สินค้าที่บรรทุกมาโดยรถบรรทุกหรือยานพาหนะใดจะต้องบรรทุกโดยรถบรรทุกหรือยานพาหนะนั้นไปจนถึงด่านศุลกากร ห้ามมิให้มีการเปลี่ยนรถบรรทุกหรือขนถ่ายสินค้าระหว่างทาง เป็นอันขาดเว้นแต่มีเหตุจำเป็นแท้จริง แต่ต้องได้รับอนุญาตจากทางนายด่านศุลกากรหรือหัวหน้าด่านพรมแดนแล้วแต่กรณีและการขนส่งจะต้องขนส่งตามเส้นทางอนุมัติตามเวลาที่กำหนดคือ๐๖.๐๐-๑๘.๐๐น.เท่านั้น (ยกเว้นระหว่างประเทศไทยกับ มาเลเซียที่กำหนด ให้ขนส่งได้ตั้งแต่ เวลา ๐๕.๐๐-๒๑.๐๐น.และ๐๕.๐๐-๑๘.๐๐น.)

การนำเข้าทางด้านชายแดน หากสินค้าที่นำเข้ามามีมูลค่าไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท ก็สามารถขอชำระอากรแบบปกระวางได้เช่นเดียวกับการนำเข้าที่ทำนำเข้าทั่วไป

การค้าข้ามแดน หรือการค้าผ่านแดน (CROSS BORDER)

การค้าผ่านแดนหรือการปฏิบัติพิธีการผ่านแดน ซึ่งหมายถึงการที่ประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกันยินยอมให้มีการขนส่งสินค้าผ่านอาณาเขตของตนเพื่อส่งออกต่อไปประเทศที่สาม โดยไม่มีการเรียกเก็บอากรสำหรับสินค้าที่นำผ่านแดนเข้าในอาณาเขตของตน แต่อย่างไรก็ตามเพราะว่าโดยปกติแล้ว ประเทศทั้งสองจะมีข้อตกลงเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าวเพื่อประโยชน์ซึ่งกันและกันตามความสัมพันธ์ของแต่ละประเทศ ซึ่งการได้รับสิทธิผ่านดินแดนดังกล่าว จะต้องปฏิบัติตามระเบียบและเงื่อนไขข้อกำหนดของประเทศที่ยินยอมให้มีการนำสินค้าผ่านแดนเพื่อส่งออกต่อไป ภายใต้กรอบขอบเขตอธิปไตยของประเทศนั้นๆ เช่น กรณีที่การขนส่งสินค้าจากประเทศไทยผ่านไปลงเรือที่มาเลเซีย หรือสิงคโปร์ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการในฝั่งประเทศไทยดังต่อไปนี้

๑. จัดใบขนสินค้าออก
 ๒. จัดทำใบบัญชีสินค้า
 ๓. จัดทำบัญชีสินค้า(ศ.บ.๓)
 ๔. ผ่านพิธีการศุลกากร
 ๕. ตรวจปล่อยสินค้าผูกดวงตราศุลกากร
 ๖. รับบรรทุกการส่งออกนอกราชอาณาจักรไทย
 ๗. ส่งมอบสำเนาเอกสารตรวจปล่อยให้กับผู้ขนส่งเพื่อไปดำเนินการนำเข้าผ่านแดนต่อไป
- การดำเนินการในการนำเข้าเพื่อผ่านแดนเข้าประเทศมาเลเซีย เพื่อส่งออกที่ทำเรือประเทศมาเลเซียหรือผ่านต่อไปส่งออกที่ประเทศสิงคโปร์ จะต้องดำเนินการตามเงื่อนไขของ ประเทศที่สินค้าต้องผ่านแดนกำหนด โดยตามเงื่อนไขของประเทศมาเลเซียกำหนดดังนี้

๑. จะต้องจัดทำใบสินค้านำเข้าผ่านแดนตามแบบฟอร์มหมายเลข ๘ (APPLICATION/PERMIT TO TRANSHIP /REMOVEGOODS) พร้อมยื่นเอกสารการส่งออกที่ได้ผ่านศุลกากรไทยเป็นเอกสารประกอบ โดยที่ในเอกสารจะต้องมีการสำแดงท่าปลายทางที่จะทำการส่งออก
๒. จะต้องขนส่งด้วยระบบคอนเทนเนอร์ หรือรถ ตู้ทึบ (VAN CLOSED) เท่านั้น

๓. กรณีที่คอนเทนเนอร์กับค้ำซีไม่ติดจะต้องทำการต่อเชื่อมให้ติดกัน
๔. จะต้องขนส่งตามเส้นทางที่ทางประเทศมาเลเซียกำหนด
๕. รถขนส่งจะต้องเป็นรถที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น

หลักกฎหมายศุลกากรที่ควรทราบในการนำเข้าส่งออกตามพระราชบัญญัติ

ศุลกากร พ.ศ.๒๕๖๙

การส่งออก

มาตรา ๔๕ บัญญัติว่า “ก่อนการส่งของใดๆออกนอกราชอาณาจักร ผู้ส่งออกจะต้องปฏิบัติให้ครบถ้วนตามพระราชบัญญัตินี้ และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับกรมศุลกากร กับต้องยื่นใบขนสินค้าโดยถูกต้องและเสียภาษีอากรจนครบถ้วน หรือวางเงินไว้เป็นประกัน การขอวางเงินประกันให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีที่มีการร้องขอและอธิบดีเห็นว่าของใดมีความจำเป็นที่จะต้องส่งออกนอกราชอาณาจักรโดยรีบด่วน อธิบดีมีอำนาจให้ส่งของนั้นออกไปได้โดยไม่ต้องปฏิบัติตามวรรคหนึ่งก่อน แต่ต้องปฏิบัติตามอธิบดีกำหนด และในกรณีที่จะต้องเสียภาษีอากรให้วางเงินหรือหลักประกันอย่างอื่นเป็นที่พอใจอธิบดีเพื่อเป็นประกันค่าภาษีอากรด้วย ”

การนำเข้า

มาตรา ๔๐ บัญญัติว่า “ก่อนจะนำขอดีๆไปจากอารักขาศุลกากรผู้นำเข้าต้องปฏิบัติให้ครบถ้วนตามพระราชบัญญัตินี้ และตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากร กับต้องยื่นใบขนสินค้าโดยถูกต้อง และเสียภาษีอากรจนครบถ้วนหรือวางเงินไว้เป็นประกัน การขอวางเงินประกันให้ เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีที่มีการร้องขอและอธิบดีเห็นว่าของใดมีความจำเป็นที่จะต้องนำออกนอกอารักขาศุลกากรโดยรีบด่วน อธิบดีมีอำนาจให้นำของนั้นไปจากอารักขาศุลกากรได้โดยไม่ต้องปฏิบัติตามวรรคหนึ่งก่อน แต่ต้องปฏิบัติตามอธิบดีกำหนดและในกรณีที่จะต้องเสียภาษีอากรให้วางเงินหรือหลักประกันอย่างอื่นเป็นที่พอใจอธิบดีเพื่อเป็นประกันค่าภาษี อากรด้วย ”

การเสียภาษี

มาตรา ๑๐ บัญญัติว่า “บรรดาค่าภาษีนั้น ให้เก็บตามพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราอากร การเสียภาษีอากรให้เสียแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในเวลา ที่ออกใบขนสินค้าให้.....”

มาตรา ๑๐ ทวิบัญญัติว่า “ความรับผิดในอันที่ต้องเสียภาษีสำหรับของ ที่นำเข้าเกิดขึ้นในเวลาที่น่าของเข้าสำเร็จ.....”

มาตรา ๑๐ ทริบัญญัติว่า “ความรับผิดในอันจะต้องเสียภาษีสำหรับของที่ส่งออก เกิดในเวลาที่น่าส่งออกสำเร็จ

การคำนวณค่าภาษีให้ถือตามสภาพของราคาของและพิกัดอัตราศุลกากร ที่เป็นอยู่ในเวลาที่น่าออกใบขนสินค้าให้.....”

ทำนำเข้า-ส่งออก

มาตรา ๔ บัญญัติว่า “เพื่อความประสงค์แห่งการนำเข้าหรือส่งออก หรือนำเข้าและส่งออกและการศุลกากร ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวง

(๑) กำหนดท่าหรือที่ใดๆในราชอาณาจักรให้เป็นท่าหรือที่สำหรับการนำเข้าหรือส่งออก หรือนำเข้าและส่งออก ซึ่งของประเภทใดๆ หรือทุกประเภททางทะเลหรือทางบก หรือให้เป็นท่าหรือที่สำหรับการส่งออกซึ่งของที่ขอกินอากรขาเข้าหรือของที่ทัณฑ์บน ทั้งนี้ โดยมีเงื่อนไขตามแต่จะเห็นสมควร

(๒) กำหนดสนามบินใดๆในราชอาณาจักรให้เป็นสนามบินศุลกากร โดยมีเงื่อนไขตามแต่จะเห็นสมควร

(๓) ระบุเขตศุลกากร ณ ท่าใด หรือที่ใด หรือสนามบินใดซึ่งได้กำหนดไว้ข้างต้น ”

การอำนวยความสะดวกทางการค้าที่มีผลต่อการขนส่งสินค้าข้ามแดนและผ่านแดน*

ประเด็นสำคัญ

- การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าเพื่อลดต้นทุนธุรกรรมทางการค้ามีบทบาทอย่างมากในการเพิ่มมูลค่าการค้าระหว่างกัน
- ปัญหาที่พบในจุดผ่านแดนที่ได้ทำการสำรวจส่วนใหญ่ คือ ปัญหาการขาดแคลนจุดพักรถ การขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอต่อพนักงานขับรถบรรทุกสินค้า และการขาดระบบพิธีการศุลกากรและการตรวจคนเข้าเมืองที่มีประสิทธิภาพและเป็นแบบแผนเดียวกัน
- ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออก ณ จุดผ่านแดนของไทยคือการใช้ระบบ EDI ในพิธีการศุลกากร และการลดเวลาที่ใช้ในการผ่านพิธีการศุลกากรของประเทศเพื่อนบ้าน
- การวางแผนออกแบบพัฒนารูปแบบจุดผ่านแดนที่เหมาะสมควรมีการแยกด่านศุลกากรออกจากด่านพรมแดน และในบริเวณด่านพรมแดนนั้นควรให้บริการแบบเคาน์เตอร์เซอร์วิสดีกว่าแบบขับผ่าน

๑. บทนำ

หนึ่งในเป้าหมายที่สำคัญของการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) คือ ความต้องการลดต้นทุนและมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภายใน เพื่อส่งเสริมการค้าเสรีและการเป็นฐานการผลิตร่วมกันภายในภูมิภาค ดังนั้น การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าเพื่อลดต้นทุนธุรกรรมทางการค้าจึงมีบทบาทอย่างมากในการเพิ่มมูลค่าการค้าระหว่างกัน โดยที่ประชาคมอาเซียนได้มีการตกลงจัดทำกรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดน (ASEAN Framework Agreement on the Facilitation of Goods in Transit) และการขนส่งสินค้าข้ามแดน (ASEAN Framework Agreement on the Facilitation of Inter-State Transport) เพื่อเพิ่มระดับการอำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างประเทศภายในกลุ่ม โดยเฉพาะในด้านโลจิสติกส์ ซึ่งรายละเอียดของข้อตกลงที่สำคัญคือ การจัดตั้งจุดตรวจพิธีการศุลกากรร่วมกันหรือ ASEAN Single Window Inspection และการจัดให้มีการใช้ระบบ Electronic Data Interchange (EDI) ในพิธีการศุลกากรของประเทศสมาชิกทุกประเทศ

* ที่มา : ดร. นลิตรา ไทยประเสริฐ (คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่) จาก โครงการผลกระทบของการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าตามข้อตกลงประชาคมอาเซียนที่มีต่อการขนส่งสินค้าข้ามแดนและการค้าผ่านแดน โดย กรกรณ์ย์ ชิวะตระกูลพงษ์ และจิตติชัย รุจนกนกนาฏ (๒๕๕๔) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) (ดูเอกสารอ้างอิง).

กรกรณ์ย์ ชีวะตระกูลพงษ์ และ จิตติชัย รุจนกนกนาฏ (๒๕๕๔) ได้ทำการศึกษาวิจัยผลกระทบของการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าตามข้อตกลงประชาคมอาเซียนที่มีต่อการขนส่งสินค้าข้ามแดนและการค้าผ่านแดน โดยเก็บข้อมูลปฐมภูมิเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันของการขนส่งสินค้าข้ามแดนที่ด่านศุลกากรทางบกหลัก ๆ จำนวน ๖ จุด ครอบคลุมจุดผ่านแดนที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ของไทย คือ

- ๑) ด่านบ้านคลองลึก อรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
- ๒) ด่านมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร
- ๓) ด่านนครพนม จังหวัดนครพนม
- ๔) ด่านสะพานมิตรภาพไทย-ลาว จังหวัดหนองคาย
- ๕) ด่านสะเดา จังหวัดสงขลา และ
- ๖) ด่านปาดังเบซาร์ จังหวัดสงขลา

โดยข้อมูลที่เก็บได้แก่ ขั้นตอน ประสิทธิภาพ และการให้บริการของจุดผ่านแดน สถานการณ์ปัจจุบันของการขนส่งสินค้าข้ามแดน ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ และแผนการพัฒนาด่านในอนาคต แล้วจึงทำแบบจำลองเพื่อประเมินผลกระทบของการปรับปรุงระบบการขนส่งสินค้าที่มีต่อมูลค่าการค้าข้ามแดนและผ่านแดนของไทยตามจุดผ่านแดนต่าง ๆ ๑๐ ด่าน ตามกรอบข้อตกลงของ AEC จากนั้นจึงทำการสรุปผลและเสนอแนะนโยบายและแนวทางการสนับสนุนการขนส่งสินค้าข้ามแดนให้เกิดประสิทธิภาพ

Policy Brief ฉบับนี้เขียนขึ้นจากงานวิจัยดังกล่าว ซึ่งเป็นการนำเสนอข้อค้นพบสำคัญๆ จากงานวิจัย พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเชิงนโยบายอันมาจากข้อค้นพบเหล่านั้น

๒. ผลการสำรวจภาคสนาม ณ จุดผ่านแดนที่ได้ทำการสำรวจ ๖ จุด

ในการสำรวจและเก็บข้อมูลในแต่ละจุดผ่านแดนนั้น กรกรณ์ย์ และ จิตติชัย (๒๕๕๔) ได้ทำการสำรวจเฉพาะการขนส่งสินค้าส่งออกจากด่านของไทยเป็นหลัก โดยทำการบันทึกปริมาณและประเภทของรถขนส่งที่ผ่าน และเวลาที่ใช้ในการผ่านแดนสำหรับรถขนส่งสินค้าประเภทต่างๆ ในช่วงเวลาที่มีปริมาณการขนส่งมากเป็นเวลา ๓ ชั่วโมงเพื่อประเมินประสิทธิภาพและความสามารถในการให้บริการของจุดผ่านแดน และได้ใช้แบบสอบถามและทำการสัมภาษณ์ผู้ให้บริการด่าน โดยทำการสุ่มตัวอย่างพนักงานขับรถขนส่งรวม ๑๙๒ ชุด และทำการสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่ด่านศุลกากรของไทย เจ้าหน้าที่แขวงทาง และผู้บริหารหอการค้าจังหวัดที่ด่านพรมแดนตั้งอยู่ นอกจากนี้ยังได้ทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่บริษัทตัวแทนออกของที่ปฏิบัติหน้าที่ที่ด่านศุลกากรอีกด้วย ในการศึกษาจะเน้นเฉพาะการขนส่งสินค้าในรูปแบบของรถบรรทุกซึ่งผ่านพิธีการศุลกากรเท่านั้น โดยผลการสำรวจสามารถสรุปปัญหาเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกทางการค้าที่จุดผ่านแดนทั้ง ๖ แห่ง และนำเสนอแผนการพัฒนาด่านในอนาคตเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดังนี้

๒.๑) ด้านพรมแดนบ้านคลองลึก และด้านศุลกากรอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ด้านพรมแดนบ้านคลองลึก เป็นด้านพรมแดนที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของด้านศุลกากรอรัญประเทศซึ่งถือว่าเป็นด้านพรมแดนทางบกที่มีการส่งออกสินค้ามากที่สุดระหว่างไทยกับกัมพูชา ในการสำรวจครั้งนี้พบว่า บริเวณด้านพรมแดนปัจจุบันไม่มีพื้นที่รองรับรถบรรทุกสินค้าทำให้เกิดการตั้งแถวคอยของรถบรรทุกสินค้าบริเวณด้านตรวจคนเข้าเมืองซึ่งทำให้ใช้เวลามาก นอกจากนี้ จากการที่เวลาเริ่มอนุญาตให้รถบรรทุกสินค้าผ่านชายแดนของด้านปอยเปตเริ่มช้ากว่าด้านอรัญประเทศ ทำให้รถบรรทุกสินค้าที่ผ่านพิธีการศุลกากร (ของด้านอรัญประเทศ) เสร็จแล้วต้องจอดรออยู่ฝั่งไทย และเมื่อทางกัมพูชาเปิดให้รถบรรทุกสินค้าผ่านด้านชายแดนได้ก็จะมีรถวิ่งออกพร้อมกันเป็นจำนวนมาก สถานที่ตั้งด้านศุลกากรในปัจจุบันก็มีความคับแคบ เนื่องจากมีการพัฒนาพื้นที่รอบข้างในเชิงพาณิชย์ รถบรรทุกที่ไม่มีที่จอดต้องไปจอดในที่ซึ่งไกลจากด้านศุลกากรออกไป ทำให้กระบวนการผ่านพิธีการศุลกากรเกิดความล่าช้าขึ้นไปอีก นอกจากนั้นตามเส้นทางจากด้านศุลกากรไปสู่ด้านพรมแดนก็มีจุดตัดหรือทางเชื่อมเข้าสู่ถนนในระยะกระชั้นมากเกินไปทำให้ไม่เหมาะสำหรับการระบายรถบรรทุกสินค้าส่วนเชื่อมต่อกันระหว่างด้านพรมแดนคลองลึกและด้านปอยเปตมีการใช้ถนนบริเวณหน้าด้านและบริเวณพรมแดนร่วมกันระหว่างรถบรรทุกสินค้า นักท่องเที่ยวและรถเข็นสินค้า ทำให้การระบายรถติดขัดเป็นอย่างมาก

ในส่วนของการพัฒนาด้านพรมแดนบ้านคลองลึกนั้นได้มีแผนการจัดตั้งจุดผ่านแดนถาวรแห่งใหม่เพื่อแยกกระบวนการส่งออกสินค้ากับการท่องเที่ยวและผู้ค้ารายย่อยซึ่งทางส่วนราชการ ฝ่ายปกครองและฝ่ายทหาร ได้มีการพิจารณาจัดตั้งศูนย์โลจิสติกส์แห่งใหม่พร้อมกับการตั้งจุดผ่านแดนถาวรที่บ้านหนองเอี่ยน ต.ท่าข้าม อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว ทั้งนี้ โครงการอยู่ในระหว่างการศึกษา ในส่วนของกรมทางหลวงก็มีแผนการปรับปรุงทางหลวงหมายเลข ๓๔๔๖ โดยเป็นถนนเลียบชายแดนซึ่งสภาพผิวทางในปัจจุบันมีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐาน ให้เป็นถนนที่รองรับการจราจรของศูนย์โลจิสติกส์แห่งใหม่ และกำลังพิจารณาขยายทางหลวงหมายเลข ๓๕๙ (กรุงเทพฯ-สระแก้ว) ให้เป็นถนน ๔ ช่องจราจร ซึ่งในขณะนี้อยู่ในระหว่างขั้นตอนพิจารณาหาผู้รับเหมา

๒.๒) ด้านพรมแดนสะพานมิตรภาพแห่งที่สอง และด้านศุลกากรมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

ก่อนมีการเปิดใช้สะพานมิตรภาพไทย-ลาวแห่งที่สองในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ รถบรรทุกสินค้าที่ต้องการผ่านด้านมุกดาหารต้องใช้บริการท่าแพขนานยนต์ที่บ้านนาไปน้อยเพื่อข้ามไปยังฝั่งสปป.ลาวโดยต้องรอนานกว่า ๔๕ นาทีต่อเที่ยวและเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก ภายหลังจากการเปิดใช้สะพานมิตรภาพฯ ปริมาณรถบรรทุกสินค้าที่เข้าสู่ด้านนี้เพิ่มขึ้นมากอย่างเห็นได้ชัด แต่ก็ยังไม่มากเกินความสามารถในการรองรับ ทำให้ด้านพรมแดนมุกดาหารไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการให้บริการ แต่หากในอนาคตมีปริมาณรถบรรทุกมากขึ้นจะทำให้ประสบปัญหาพื้นที่จอดพักรถบรรทุกสินค้าภายในด้านพรมแดนเพื่อรอเอกสารผ่านพิธีการศุลกากร ซึ่งมีพื้นที่รองรับได้เพียง ๑๐-๑๒ คัน เท่านั้น อย่างไรก็ตาม การที่รถบรรทุกสามารถผ่านฝั่งไทยได้โดยสะดวก ขณะที่ต้องเสียเวลาจอดรอพิธีการศุลกากรในฝั่งสปป.ลาวนานกว่า

และการที่รัฐบาลสปป.ลาวได้สนับสนุนให้มีการพัฒนาศูนย์บริการเปลี่ยนถ่ายและรับฝากตู้สินค้าขึ้นมารองรับการค้าชายแดน ได้ก่อให้เกิดการสร้างรายได้แก่ร้านค้าท้องถิ่นในฝั่งลาว ทำให้ปัจจุบันเกิดการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นเป็นอย่างมาก แตกต่างจากทางฝั่งไทย ซึ่งรถบรรทุกสินค้าวิ่งผ่านโดยไม่เกิดกิจกรรมกระจายรายได้ให้กับเศรษฐกิจท้องถิ่น

ในส่วนของแผนการพัฒนาด้านศุลกากรมุกดาหารนั้น ได้มีการก่อสร้างอาคารที่ทำการด้านศุลกากรแห่งใหม่บริเวณใกล้กับด่านพรมแดนมุกดาหารเพื่อรองรับโครงการพัฒนาพื้นที่ควบคุมร่วมกันระหว่างไทย-ลาว (Common Control Area: CCA) โดยจะมีการย้ายศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (Single Stop Service) และด้านศุลกากรมุกดาหารมายังอาคารหลังใหม่ทั้งหมด ทั้งนี้ พื้นที่ควบคุมร่วมกันจะเป็นพื้นที่สำหรับการตรวจสินค้าร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ทั้งสองประเทศที่จะทำให้อัตราการนำเข้าไม่ต้องถูกตรวจซ้ำซ้อน ซึ่งในปัจจุบันด่านพรมแดนของลาวได้มีการจัดเตรียมพื้นที่ไว้แล้ว แต่ทางฝั่งไทยยังขาดการสนับสนุนด้านนโยบายและการปรับปรุงกฎหมายรองรับ

๒.๓) ด้านพรมแดนนครพนม และด้านศุลกากรนครพนม จ. นครพนม

ด่านพรมแดนและด้านศุลกากรนครพนมเป็นด่านทางบกที่อยู่ติดเขตแดนไทยกับสปป.ลาวโดยมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นกั้นเขตแดน ในปัจจุบันด่านพรมแดนนครพนมได้รับผลกระทบจากการพัฒนาจุดข้ามแดนใกล้เคียง เช่น ด่านบึงกาฬและด่านมุกดาหาร ทำให้ปริมาณการขนส่งน้อยกว่าในอดีต การข้ามแดนที่ด่านนี้ยังคงใช้แพขนานยนต์อยู่ โดยรถบรรทุกสินค้าจะต้องเสียเวลาคอยแพและขึ้นแพซึ่งมีการให้บริการอย่างจำกัด และจุดขึ้นลงแพทั้งสองฝั่งยังไม่มีมีการก่อสร้างให้ได้มาตรฐานทำให้เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ ที่ตั้งของด่านพรมแดนนครพนมซึ่งให้บริการศุลกากรด้วยก็อยู่ในตัวเมือง ทำให้การเข้าออกของรถบรรทุกไม่สะดวกและเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง ส่วนอาคารศุลกากรที่อยู่ห่างจากแพขนานยนต์ได้ถูกใช้เป็นสำนักงานสำหรับฝ่ายบริหารเท่านั้น โดยเป็นพื้นที่ของอาคารท่าเทียบเรือเทศบาล และไม่มีพื้นที่เพื่อใช้สำหรับการตรวจสอบสินค้าหรือท่าคลังสินค้า จึงไม่สะดวกต่อเจ้าหน้าที่ในการติดต่อประสานงาน ในส่วนของพรมแดนด้านลาวนั้นก็ใช้เวลานานในการรับสินค้าทำให้รถบรรทุกสินค้าของไทยไม่สามารถข้ามกลับมาได้ในวันเดียว เป็นการเพิ่มต้นทุนให้กับผู้ประกอบการขนส่ง แต่ก็ไม่สามารถแก้ไขได้ นอกจากนี้ยังไม่มีพื้นที่จุดพักรถสำหรับพนักงานขับรถขนส่งสินค้าที่เป็นระเบียบเรียบร้อยและได้มาตรฐาน

จากสภาพปัญหาในปัจจุบัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาด่านพรมแดนนครพนม โดยรัฐบาลไทยได้ร่วมมือกับสปป.ลาวทำการวางแผนก่อสร้างสะพานมิตรภาพไทย-ลาวแห่งที่สามขึ้น ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของทางหลวงสายเอเชีย (Asian Highway) สาย AH๑๕ ที่เชื่อมโยง อุดรธานี-นครพนม-หลักซาว-เมืองวินท์ (Route ๑๒) โดยสะพานจะตั้งอยู่ที่บริเวณบ้านห้อมของฝั่งไทยและบ้านเวินไตของฝั่งสปป.ลาว ซึ่งจะอยู่เหนือตัวเมืองนครพนมไปประมาณ ๘ กิโลเมตร นอกจากตัวสะพานแล้วโครงการดังกล่าวยังครอบคลุมถึงการสร้างด่านพรมแดนและถนนที่เข้าสู่สะพานอีกด้วย โดยมีโครงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าเพื่อการขนส่งข้ามแดน ได้แก่ การตัดทางเลี่ยงเมืองเพื่อเชื่อมต่อทางหลวงหมายเลข ๒๒ กับทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ การพัฒนาพื้นที่บริเวณรอบ

ด้านศุลกากรและสะพานข้ามแม่น้ำโขงให้เป็นพื้นที่การค้า การจัดตั้งศูนย์ระบบขนส่งโลจิสติกส์ เพื่อเป็นที่จอดรถตู้คอนเทนเนอร์และเป็นศูนย์กระจายสินค้าจำพวกผลไม้และยางพารา บริเวณใกล้สะพาน การวางแผนให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การจัดอาคารร่วม เพื่อแสดงสินค้าและเป็นศูนย์ข้อมูลสารสนเทศในการค้าระหว่างประเทศของกลุ่มจังหวัด รวมถึงการก่อสร้างอาคารที่ว่าการด้านศุลกากรแห่งใหม่ที่มีสถานที่ตรวจสินค้าร่วมกันระหว่าง ศุลกากรไทยและลาว (Single Stop Inspection: SSI) ซึ่งจะเป็นการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการขนส่งสินค้าระหว่างแนวชายแดนในอนาคต อย่างไรก็ตาม ใดๆก็ดี โครงการต่างๆ เหล่านี้ยังอยู่ในขั้นตอนการวางแผน และรอการจัดสรรงบประมาณ

๒.๔) ด้านพรมแดนสะพานมิตรภาพไทย-ลาว และด้านศุลกากรหนองคาย จังหวัดหนองคาย

ด้านศุลกากรหนองคายนี้ถือเป็นด้านศุลกากรที่มีความสำคัญมากที่สุดระหว่าง ไทยและสปป.ลาว เนื่องจากเป็นจุดแรกที่มีการก่อสร้างสะพานเชื่อมต่อการขนส่งระหว่างไทย-ลาว และยังเป็นด่านพรมแดนไทย-ลาวที่มีปริมาณรถบรรทุกสินค้าผ่านมากที่สุด อย่างไรก็ตาม ด้านสะพานมิตรภาพฯ นี้มีปัญหาการขาดแคลนจุดพักรถ เนื่องจากมีรถบรรทุกสินค้าเข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมาก จึงควรมีการปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้พนักงานขับรถได้ผ่อนคลายและเพิ่มความระมัดระวังในการขับขี่ได้อย่างเต็มที่ ในส่วนของด่านพรมแดนนั้นพบว่ามีช่องจราจรสำหรับรถบรรทุกสินค้าเพียงช่องทางเดียวทำให้เกิดการติดขัดบริเวณทางเข้าส่วนบริการสำหรับรถบรรทุกสินค้าส่งออก และจุดให้บริการเอ็กซ์เรย์นั้นตั้งอยู่ทางฝั่งสินค้านำเข้า ทำให้สินค้าส่งออกที่ต้องเปิดตรวจโดยเครื่องเอ็กซ์เรย์ต้องเสียเวลามากขึ้นในการตรวจรถสำหรับเข้าช่องตรวจ การติดขัดของด่านพรมแดนปัจจุบันพบเฉพาะในช่วงเวลาเร่งด่วนเท่านั้น โดยขึ้นอยู่กับความพร้อมด้านเอกสารของรถบรรทุกสินค้าในการผ่านพรมแดนเป็นหลัก อีกปัญหาหนึ่งคือการปิดการจราจรบนสะพานเพื่อให้รถไฟวิ่งผ่าน กิจกรรมดังกล่าวทำให้เกิดแถวคอยสะสม ซึ่งทำให้อัตราการให้บริการไม่ได้มากเท่าที่ควร

ในส่วนของแผนการพัฒนาด้านศุลกากรหนองคายนั้น ได้มีแผนการวางระบบ National Single Window เพื่อรองรับการเปิดเสรีด้านการขนส่งสินค้า แต่ยังคงรอความพร้อมของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะทำการเปิดระบบจัดส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างหน่วยงาน นอกจากนี้ยังมีโครงการก่อสร้างจุดปฏิบัติการศุลกากรหนองคายแห่งใหม่ โดยสร้างลานสำหรับจอดรถบรรทุกสินค้าขนาดใหญ่และติดตั้งเครื่องมือที่ช่วยในการตรวจปล่อยสินค้า เช่น เครื่องเอ็กซ์เรย์และเครื่องชั่งน้ำหนัก เพื่อให้เป็นจุดบริการเบ็ดเสร็จสำหรับการผ่านพิธีศุลกากร ซึ่งขณะนี้ยังอยู่ในขั้นตอนการของบประมาณ และมีแผนการปรับปรุงระบบการยื่นเอกสารสำหรับรถบรรทุกและยานพาหนะอื่นในการเข้าออกมาเป็นวิธียื่นสแกนรหัสบาร์โค้ดแทน เพื่อลดเวลาการให้บริการ นอกเหนือจากนี้ยังมีโครงการที่จะสร้างสะพานคู่ขนานเพื่อรองรับปริมาณการจราจรให้มากขึ้น แต่ยังไม่มีการผลักดันเพื่อเข้าเป็นแผนงานการพัฒนาอย่างจริงจัง

๒.๕) ด้านพรมแดนสะเดา และด้านศุลกากรสะเดา จังหวัดสงขลา

ด้านพรมแดนและด้านศุลกากรสะเดาถือเป็นด้านพรมแดนทางบกที่มีปริมาณการขนส่งของรถบรรทุกสินค้ามากที่สุดแห่งหนึ่ง โดยปัจจุบันปริมาณความต้องการขนส่งสินค้าด้วยรถบรรทุกผ่านด่านสะเดานั้นมีมากเกินกว่าความสามารถของการให้บริการที่ด่านจะรองรับได้ ส่งผลทำให้เกิดปัญหาจราจรติดขัดบนถนนบริเวณด่าน โดยสาเหตุของความคับคั่งนั้นเกิดจากการใช้เวลานานมากเกินไปในการผ่านพิธีการตรวจคนเข้าเมืองและมีจุดให้บริการเพียงจุดเดียว โดยเป็นการให้บริการแบบขับผ่าน (Drive-Through) ทำให้สามารถให้บริการได้ที่ละคันเท่านั้น ทั้งยังต้องถ่ายรูปพนักงานขับรถทุกคนเพื่อบันทึกไว้เป็นหลักฐานตามระเบียบของด่านตรวจคนเข้าเมือง และในช่วงนอกเวลาราชการจะต้องมีการเขียนใบเสร็จด้วยลายมือให้แก่รถบรรทุกสินค้าแต่ละราย ซึ่งทำให้เสียเวลาขึ้นเป็นอย่างมาก นอกจากนี้หากด้านพรมแดนของมาเลเซียให้บริการล่าช้า เช่น มีการหยุดการให้บริการในบางช่วงเวลาเพื่อทำพิธีละหมาด จะก่อให้เกิดการจราจรติดขัดจนแควคอยล้นมาฝั่งไทย ทำให้รถบรรทุกสินค้าที่ผ่านพิธีการต่าง ๆ เสร็จสิ้นแล้วยังไม่สามารถเดินทางได้ ในส่วนของปัญหาอื่นๆ นั้น มีการจอดรถริมทางของรถยนต์ส่วนบุคคลและการใช้พื้นที่ริมทางในการตั้งแผงลอย ทำให้เหลือช่องจราจรเพียงหนึ่งช่อง และสภาพพื้นที่ลานจอดรถภายในด่านเริ่มมีการชำรุดเสียหายและขาดการบำรุงรักษา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีแผนการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการก่อสร้างด้านศุลกากรสะเดาแห่งใหม่ โดยตำแหน่งที่ตั้งอยู่ใกล้กับด้านพรมแดนสะเดา ซึ่งจะใช้เป็นด้านพรมแดนสำหรับรถบรรทุกสินค้าโดยเฉพาะ และจะมีการตัดถนนทางหลวงหมายเลข ๔ บริเวณบ้านพรุเดียวมายังด้านพรมแดนแห่งใหม่มีระยะทางประมาณ ๖.๖ กิโลเมตร ซึ่งปัจจุบันได้มีการอนุมัติงบประมาณการก่อสร้างแล้ว แต่ยังคงติดปัญหาเรื่องการเวนคืนที่ดินจากชาวบ้านที่เข้าไปทำสวนยางภายในพื้นที่โครงการ นอกจากนี้ยังมีแผนการก่อสร้างด้านศุลกากรบ้านประกอบ เนื่องจากทางฝั่งมาเลเซียจะมีการพัฒนาพื้นที่ด้านตรงข้าม (โครงการ Kota Perdana Project) ให้เป็นจุดรองรับการขนส่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อแบ่งเบาปริมาณการขนส่งจากด้านศุลกากรสะเดา ในส่วนของกรมทางหลวงนั้นก็มีการศึกษาโครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายหาดใหญ่-ชายแดนมาเลเซีย เพื่อเชื่อมระหว่างนิคมอุตสาหกรรมของจังหวัดสงขลา กับด้านพรมแดนสะเดาที่บริเวณบ้านพรุเดียว โดยมีการออกแบบถนนให้มีจุดเชื่อมโยงไปยังด้านพรมแดนปาดังเบซาร์ด้วย ซึ่งธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชียได้เริ่มเข้ามาศึกษาโครงการแล้ว อย่างไรก็ตาม แผนเหล่านี้ยังอยู่ในช่วงร่างโครงการ และยังไม่มีความชัดเจนในปัจจุบัน

๒.๖) ด้านพรมแดนปาดังเบซาร์ และด้านศุลกากรปาดังเบซาร์ จ. สงขลา

ด้านศุลกากรปาดังเบซาร์ตั้งอยู่บนถนนสายสะเดา-ปาดังเบซาร์ ซึ่งแยกตัวออกมาจากถนนเพชรเกษม โดยเป็นทั้งด้านศุลกากรและด้านพรมแดนของท่ากรุงเทพฯ ตามทางรถไฟ กรุงเทพฯ-หาดใหญ่-ไทรบุรี ในปัจจุบันด้านศุลกากรปาดังเบซาร์ยังสามารถให้บริการได้โดยไม่ก่อให้เกิดความล่าช้า แต่ปัญหาหลักกลับอยู่ที่ความสะดวกสบายในการรับบริการเนื่องจากพื้นที่ที่ค่อนข้างจำกัด ได้แก่ การขาดพื้นที่พักรถสำหรับรถบรรทุกสินค้า ทำให้รถบรรทุกสินค้าต้องจอดริมทาง ซึ่งก่อให้เกิดการกีดขวางทางจราจรและเกิดอุบัติเหตุ

บ่อยครั้ง และการที่เจ้าหน้าที่ด่านพรมแดนประเทศมาเลเซียต้องปิดพักการให้บริการเพื่อทำละหมาดทำให้เกิดการสะสมของปริมาณรถบรรทุกสินค้าทางฝั่งไทย

ในส่วนของการปรับปรุงด่านนั้น ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นไปที่ระบบรางมากกว่า โดยมีแผนที่จะก่อสร้างลานตรวจตู้คอนเทนเนอร์ เพื่อใช้เป็นสถานที่ตรวจปล่อยสินค้า โดยมีแผนติดตั้งเครื่องเอ็กซเรย์เพื่ออำนวยความสะดวกในการตรวจปล่อยสินค้าเมื่อปริมาณการใช้บริการเพิ่มมากขึ้น ซึ่งลานตรวจตู้คอนเทนเนอร์ตั้งอยู่บนเส้นทางที่เชื่อมระหว่างด่านพรมแดนป่าดงเบซาร์และสถานีรถไฟป่าดงเบซาร์ โดยมีกำหนดแล้วเสร็จในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ นอกจากนี้ ยังมีแผนสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายหาดใหญ่-ชายแดนมาเลเซีย เพื่อแก้ไขปัญหาจราจรบนถนนเพชรเกษมที่เข้าสู่ด่านป่าดงเบซาร์และด่านสะเตาอีกด้วย

๓. แบบจำลองเพื่อประเมินผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า

กรกรณ์ย์ และ จิตติชัย (๒๕๕๔) ได้ทำการสร้างแบบจำลองเพื่อหาผลกระทบของการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าที่มีต่อมูลค่าการค้าข้ามแดนและผ่านแดนของไทยตามจุดผ่านแดนต่าง ๆ ๑๐ ด่าน ตามกรอบข้อตกลงของ AEC โดยใช้ Augmented Gravity Model ในการศึกษา ซึ่งผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การลดลงของเวลาที่ใช้ในพิธีการศุลกากร การมีระบบ EDI ใช้ในพิธีการศุลกากรของประเทศที่มีพรมแดนติดกับไทย และการลดระดับการคอร์รัปชัน ล้วนแล้วแต่มีบทบาทในการเพิ่มมูลค่าการส่งออกสินค้าข้ามแดนและผ่านแดนจากไทยไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น การจัดทำกรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านแดนและข้ามแดนจะช่วยเพิ่มมูลค่าการส่งออกสินค้าผ่านพรมแดนของไทยไปยังประเทศเพื่อนบ้านได้ ซึ่งจากการจำลองผลกระทบจะพบว่า หากมีการใช้ ASEAN Single Window Inspection เพียงอย่างเดียวจะทำให้มูลค่าการส่งออกสินค้าผ่านพรมแดนของไทย เพิ่มขึ้น ๓๐๘.๘๘ ล้านบาท แต่หากมีการใช้ระบบ EDI ในประเทศเพื่อนบ้านด้วย มูลค่าการส่งออกจะเพิ่มสูงถึง ๗๒๓.๘๗ ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่จะส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้า ณ จุดผ่านแดนของไทยมากที่สุดคือ การลดเวลาที่ใช้ในการผ่านพิธีการศุลกากรของประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งผลของการจำลองผลกระทบจากการลดลงของเวลาที่ใช้ในการผ่านพิธีการศุลกากรของประเทศพม่า ลาว และกัมพูชาด้านละ ๑ ชม. จะทำให้มูลค่าการส่งออก ณ จุดผ่านแดนของไทยโดยรวมเพิ่มขึ้น ๑,๐๒๙.๓๓ ล้านบาทในกรณีที่ ยังไม่มีการใช้ระบบ EDI ในประเทศดังกล่าว และเพิ่มขึ้น ถึง ๔,๑๐๙.๙๒ ล้านบาทในกรณีที่ ประเทศเพื่อนบ้านมีการใช้ระบบ EDI แล้ว

๔. บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออก ณ จุดผ่านแดนของไทย คือการใช้ระบบ EDI ในพิธีการศุลกากร และการลดเวลาที่ใช้ในการผ่านพิธีการศุลกากรของประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งปัจจัยทั้งสองมีความสำคัญยิ่งไปกว่าการมี ASEAN Single Window Inspection เพราะในปัจจุบัน อุปสรรคในการผ่านพิธีการศุลกากรของประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา พม่า และลาว มีสูงกว่าไทยเป็นอย่างมาก ส่วนทางกายภาพนั้น หลังจากการ

สำรวจด้านพรมแดนทั้ง ๖ ด้าน พบว่าการวางแผนออกแบบพัฒนารูปแบบจุดผ่านแดนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ จะมีส่วนช่วยให้เกิดการอำนวยความสะดวกทางการค้า โดยรูปแบบที่เหมาะสมควรมีการแยกด้านศุลกากรออกจากด้านพรมแดน และในบริเวณด้านพรมแดนนั้นควรให้บริการแบบเคาน์เตอร์เซอร์วิสดีกว่าแบบขับผ่าน ซึ่งจะช่วยให้อัตราการให้บริการสูงขึ้น นอกจากนี้การออกแบบที่เหมาะสมขององค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า ควรมีลักษณะดังนี้

๔.๑) เส้นทางอนุมัติและถนนทางเข้าสู่ด้านพรมแดน ควรเป็นถนนเส้นเดียว จากด้านศุลกากรไปยังด้านพรมแดนโดยไม่มีจุดตัด ควรมีระยะห่างจากด้านศุลกากรพอสมควร เพื่อให้มีพื้นที่รองรับแถวคอยสำหรับรถบรรทุกสินค้า ควรมีการกันเขตทางเพื่อป้องกันกิจกรรมเชิงพาณิชย์อื่น ๆ ที่จะมารบกวนกระแสจราจร และควรแยกส่วนระหว่างรถบรรทุกสินค้าและรถท่องเที่ยวบริเวณทางเข้าด้านพรมแดน ทั้งนี้อาจพิจารณาทำการขยายช่องจราจรให้มากกว่า ๔ ช่องบริเวณถนนทางเข้าด้านพรมแดน

๔.๒) ด้านศุลกากร ควรมีพื้นที่จอดพักรถบรรทุกสินค้าในลักษณะของลานจอด มีการจัดการจราจรภายในที่ดี จุดเอ็กสเรย์สามารถเข้าถึงได้สะดวก และควรมีจุดบริการสำหรับพนักงานขับรถบรรทุกสินค้าเช่น ร้านอาหาร ห้องน้ำ ห้องอาบน้ำ เป็นต้น โดยเฉพาะด้านที่ไกลจากต้นทางของสินค้ามาก

๔.๓) ด้านพรมแดน ควรมีลานจอดพักรถบรรทุกสินค้าแยกส่วนกันระหว่างรถบรรทุกสินค้าขาเข้า/ขาออก และลานจอดพักก่อนผ่านพิธีการและหลังผ่านพิธีการ ลักษณะจุดบริการควรเป็นแบบเคาน์เตอร์เซอร์วิส และควรแยกส่วนช่องให้บริการอย่างชัดเจนระหว่างรถบรรทุกสินค้าและรถท่องเที่ยว

บรรณานุกรม

กรกรัณย์ ชีวะตระกูลพงษ์ และ จิตติชัย รุจนกนกนาฏ (๒๕๕๔). โครงการผลกระทบของการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าตามข้อตกลงประชาคมอาเซียนที่มีต่อการขนส่งสินค้าข้ามแดนและการค้าผ่านแดน, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, เสนอต่อ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ภาวะการค้าชายแดนในช่วงไตรมาสสามของปี 2554*

1. ภาพรวมการค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

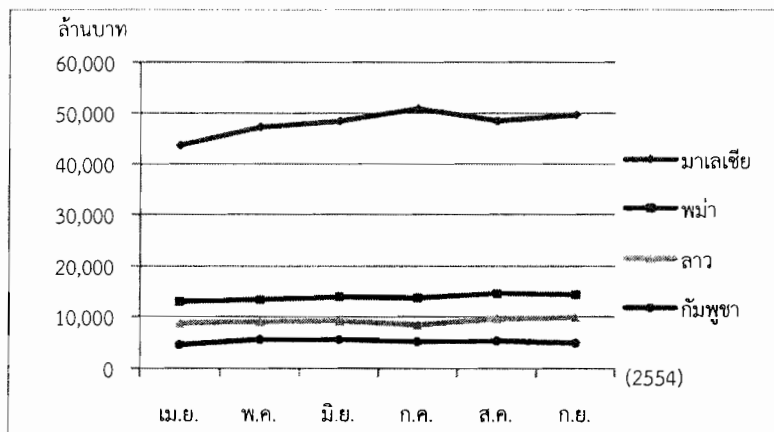
การค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในช่วงไตรมาสสาม (ก.ค. - ก.ย.) ของปี 2554 ขยายตัวในระดับสูง โดยมีมูลค่า 235,203.70 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปี 2553 ร้อยละ 19.82 โดยเป็นมูลค่าการส่งออก 149,374.34 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปี 2553 ร้อยละ 21.98 และมูลค่าการนำเข้าคิดเป็น 85,829.36 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปี 2553 ร้อยละ 16.25 ซึ่งไทยได้เปรียบดุลการค้าในช่วงไตรมาสสามของปี 2554 เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.67

ตาราง 1 มูลค่าการค้าชายแดนไตรมาสหนึ่งถึงสาม ปี 2554 และอัตราการเปลี่ยนแปลงเปรียบเทียบไตรมาสสาม ปี 2553 และ 2554

ประเภท	มูลค่า (ล้านบาท)				การเปลี่ยนแปลง (%)
	2554				2554/2553
ช่วงเวลา	Q1	Q2	Q3	รวม	Q3
มูลค่าการค้ารวม	226,248.32	222,516.64	235,203.70	683,968.66	19.82
ส่งออก	152,560.15	140,554.44	149,374.34	442,488.93	21.98
นำเข้า	73,688.17	81,962.20	85,829.36	241,479.73	16.25
ดุลการค้า	78,871.98	58,592.24	63,544.98	201,009.20	30.67

ทั้งนี้ การค้าด้านมาเลเซีย ยังคงมีมูลค่าสูงสุด โดยมีมูลค่า 149,116.51 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 63.40 ของมูลค่าการค้าชายแดนทั้งหมด รองลงมาคือการค้าชายแดนด้านสหภาพพม่า โดยมีมูลค่า 42,783.63 ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ 18.19 และด้านสาธารณรัฐประชาชนลาว มีมูลค่า 27,879.96 ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ 11.85 สำหรับการการค้าด้านกัมพูชา จะมีมูลค่าน้อยที่สุด คือประมาณ 15,423.60 ล้านบาท มีสัดส่วนร้อยละ 6.56 ตามลำดับ

แผนภูมิ 1 มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับเพื่อนบ้าน

* ที่มา: สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

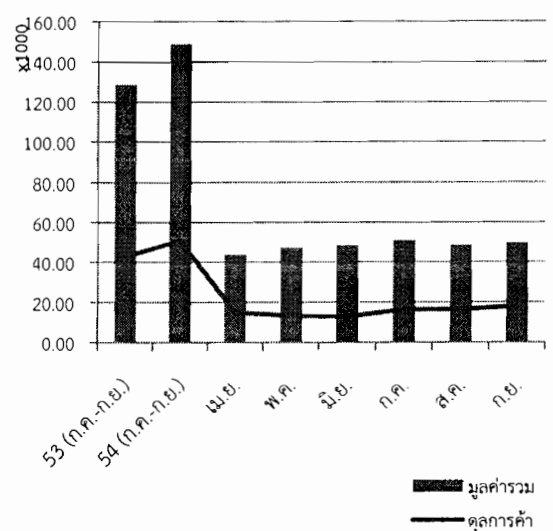
2. มูลค่าการค้าชายแดนจำแนกรายประเทศ ขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกด้าน โดย

ด้านไทย-มาเลเซีย มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มสูงขึ้นทุกประเภท โดยในช่วงไตรมาสสามของปี 2554 มีมูลค่าการค้ารวม 149,116.51 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปี 2553 ร้อยละ 15.88 แยกเป็นมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.62 และมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.41 ซึ่งไทยได้เปรียบดุลการค้าจำนวน 50,733.01 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.85 (ไทยได้เปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด) สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์ยางอื่นๆ เป็นต้น ส่วนสินค้านำเข้า ได้แก่ สื่อบันทึกข้อมูลภาพ เสียง ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ เทปแม่เหล็ก จานแม่เหล็กสำหรับคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

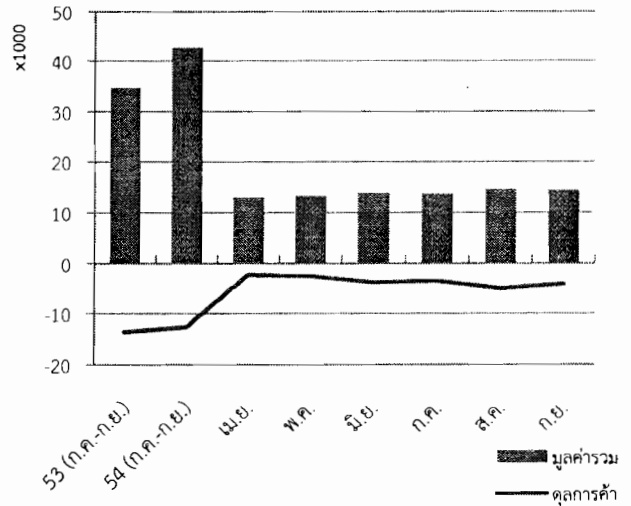
ด้านไทย-พม่า ในช่วงไตรมาสสามของปี 2554 มีมูลค่าการค้ารวม 42,783.63 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปี 2553 ร้อยละ 23.19 แยกเป็นมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 42.59 และมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.71 ซึ่งไทยยังเสียเปรียบดุลการค้าจำนวน 12,677.37 ล้านบาท แต่ลดลงร้อยละ 6.90 ซึ่งไทยขาดดุลการค้ากับพม่ามาโดยตลอด เนื่องจากการนำเข้าก๊าซธรรมชาติ สินค้าที่ไทยส่งออก ได้แก่ น้ำมันดีเซล เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ น้ำมันเบนซิน เป็นต้น ส่วนสินค้านำเข้าได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ สัตว์น้ำ ผลิตภัณฑ์ไม้อื่นๆ เป็นต้น

ด้านไทย-ลาว มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มสูงขึ้น โดยในช่วงไตรมาสสามของปี 2554 มีมูลค่าการค้ารวม 27,879.96 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปี 2553 ร้อยละ 43.26 แยกเป็นมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 42.13 และมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 46.22 ตลอด 10 ปีที่ผ่านมาไทยได้เปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด ทั้งนี้ในช่วงไตรมาสสามของปี 2554 ไทยได้เปรียบดุลการค้าจำนวน 12,115.26 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2553 ร้อยละ 39.60 สินค้าที่ไทยส่งออก ได้แก่ น้ำมันดีเซล รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ น้ำมันเบนซิน เป็นต้น สินค้าที่นำเข้า ได้แก่ ทองแดงและผลิตภัณฑ์ เครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมและส่วนประกอบ ไม้แปรรูป เป็นต้น

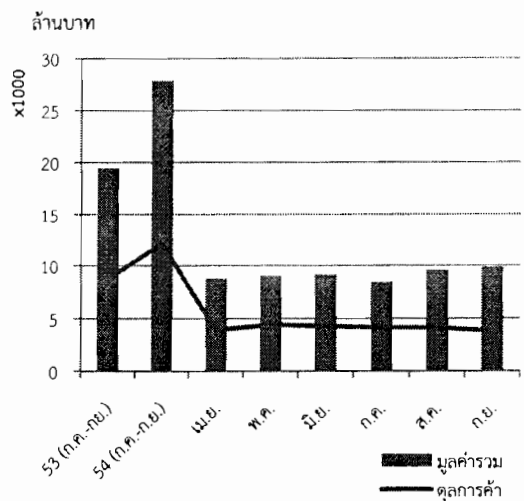
แผนภูมิ 2 มูลค่าการค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย
ล้านบาท

แผนภูมิ 3 มูลค่าการค้าชายแดนไทย-พม่า
ล้านบาท

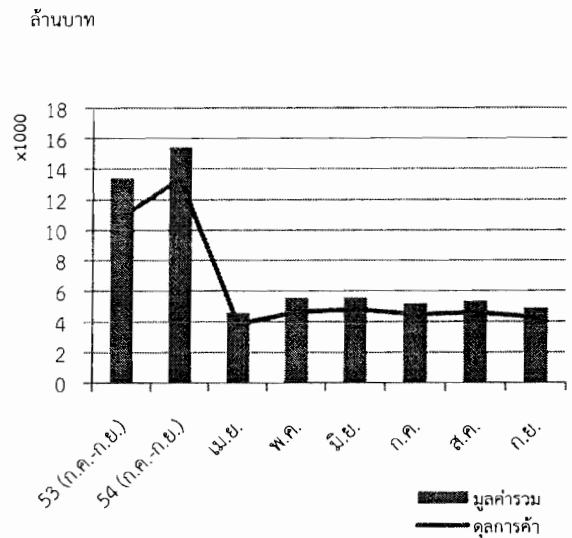

แผนภูมิ 4 มูลค่าการค้าชายแดนไทย-ลาว
ล้านบาท

ด้านไทย-กัมพูชา มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มสูงขึ้น เช่นเดียวกัน โดยไม่ได้รับผลกระทบจากการที่ไทย ถอนตัวจากการเป็นสมาชิกภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการ คุ้มครองมรดกโลก (UNESCO) เมื่อ 26 มิถุนายน 2554 ในช่วงไตรมาสสามของปี 2554 มีมูลค่าการค้า รวม 15,423.60 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกัน ของปี 2553 ร้อยละ 14.94 มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น ร้อยละ 18.52 แต่มูลค่าการนำเข้าลดลงร้อยละ 19.32 ซึ่งไทยได้เปรียบดุลการค้าจำนวน 13,373.98 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.93 ทั้งนี้ ในรอบ 10 ปีที่ ผ่านมา ไทยได้เปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด สินค้าที่ ไทยส่งออก ได้แก่ น้ำตาลทราย เครื่องสำอาง เครื่อง หอมและสบู๋ ยางยานพาหนะ เป็นต้น ส่วนสินค้า นำเข้าได้แก่ เหล็ก อะลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์ ทองแดงและผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

แผนภูมิ 6 มูลค่าการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา

3. มูลค่าการค้าชายแดนผ่านด่านศุลกากรที่มีมูลค่าสูงสุด 10 อันดับแรก ขยายตัวเพิ่มขึ้น ทุกด้านฯ

ตาราง 2 ด่านการค้าชายแดนที่มีมูลค่าการค้ามากที่สุด 10 อันดับ ในช่วงไตรมาสสามของปี 2554

ชื่อด่าน	ด้าน	จังหวัด	มูลค่าการค้า (ล้านบาท)	อัตราการเปลี่ยนแปลง 53-54 (%)
1. ด่านศุลกากรสะเดา	มาเลเซีย	สงขลา	81,953.60	10.78
2. ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์	มาเลเซีย	สงขลา	64,208.94	22.82
3. ด่านศุลกากรสังขละบุรี	พม่า	กาญจนบุรี	28,044.98	18.14
4. ด่านศุลกากรหนองคาย	ลาว	หนองคาย	11,060.40	22.27
5. ด่านศุลกากรอรัญประเทศ	กัมพูชา	สระแก้ว	8,929.24	26.62
6. ด่านศุลกากรมุกดาหาร	ลาว	มุกดาหาร	7,554.41	67.71
7. ด่านศุลกากรคลองใหญ่	กัมพูชา	ตราด	5,575.13	16.78
8. ด่านศุลกากรแม่สอด	พม่า	ตาก	5,477.41	26.26
9. ด่านศุลกากรระนอง	พม่า	ระนอง	5,440.80	40.52
10. ด่านศุลกากรพืชมั่งสาร	ลาว	อุบลราชธานี	2,377.87	39.70

ที่มา : กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ประมวลโดยสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่, สศช.

ในช่วงไตรมาสสามของปี 2554 ด่านฯ ที่มีมูลค่าการค้าสูงได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกด้าน และด่านฯ ที่มีมูลค่าการค้าชายแดนสูงที่สุดยังคงเป็นด่านฯ สะเดา จ.สงขลา ซึ่งมีมูลค่ารวม 81,953.60 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปี 2553 ร้อยละ 10.78 โดยมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.83 และมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.65 รองลงมาคือด่านฯ ปาดังเบซาร์ จ.สงขลา มีมูลค่ารวม 64,208.94 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปี 2553 ร้อยละ 22.82 โดยมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.62 และมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.42 ส่วนด่านฯ ที่มีมูลค่าสูงสุดเป็นลำดับสาม คือ ด่านฯ สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี โดยมีมูลค่ารวม 28,044.98 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปี 2553 ร้อยละ 18.14 โดยมูลค่าการส่งออกเพิ่มสูงถึงร้อยละ 52.25 และมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.19

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการค้า พบว่า ด่านฯ มุกดาหาร มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นสูงสุด คือร้อยละ 67.71 ขณะที่ด่านฯ สะเดา มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นต่ำสุด คือร้อยละ 10.78 อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณามูลค่าการค้าแล้ว ด่านฯ ปาดังเบซาร์ มีมูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นสูงสุดคือ 11,931.33 ล้านบาท อันดับสองได้แก่ ด่านฯ สะเดา มีมูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 7,971.85 ล้านบาท ส่วนอันดับสามได้แก่ ด่านฯ สังขละบุรี มีมูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นจำนวน 4,305.62 ล้านบาท

ตาราง 3 มูลค่าการค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านระหว่าง ก.ค. - ก.ย. 54

หน่วย: ล้านบาท

ประเทศ \ เดือน	ประเภท	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	อัตราการเปลี่ยนแปลง ก.ย.-ส.ค. (%)
มาเลเซีย	มูลค่าการค้ารวม	50,930.30	48,529.37	49,656.84	2.32
	ส่งออก	33,678.16	32,432.41	33,814.19	4.26
	นำเข้า	17,252.14	16,096.96	15,842.65	-1.58
	ดุลการค้า	16,426.02	16,335.45	17,971.54	10.02
พม่า	มูลค่าการค้ารวม	13,718.73	14,634.43	14,430.47	-1.39
	ส่งออก	5,107.31	4,799.10	5,146.72	7.24
	นำเข้า	8,611.42	9,835.33	9,283.75	-5.61
	ดุลการค้า	-3,504.11	-5,036.23	-4,137.03	17.85
ลาว	มูลค่าการค้ารวม	8,439.95	9,560.41	9,879.60	3.34
	ส่งออก	6,293.40	6,847.44	6,856.77	0.14
	นำเข้า	2,146.55	2,712.97	3,022.83	11.42
	ดุลการค้า	4,146.85	4,134.47	3,833.94	-7.27
กัมพูชา	มูลค่าการค้ารวม	5,182.12	5,333.18	4,908.30	-7.97
	ส่งออก	4,827.17	4,965.40	4,606.27	-7.23
	นำเข้า	354.95	367.78	302.03	-17.88
	ดุลการค้า	4,472.22	4,597.62	4,304.24	-6.38
รวม	มูลค่าการค้ารวม	78,271.10	78,057.39	78,875.21	1.05
	ส่งออก	49,906.04	49,044.35	50,423.95	2.81
	นำเข้า	28,365.06	29,013.04	28,451.26	-1.94
	ดุลการค้า	21,540.98	20,031.31	21,972.69	9.69

4. สถานการณ์สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการค้าชายแดน

เหตุการณ์สำคัญบริเวณพื้นที่ชายแดนต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการค้า สรุปได้ดังนี้

ด้านไทย-มาเลเซีย มูลค่าการค้าขยายตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากการส่งออกเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสินค้าหลัก เช่น ยางพารา นอกจากนี้ ไทยและมาเลเซียมีแผนจะก่อสร้างสะพานเชื่อมไทย-มาเลเซียข้ามแม่น้ำสุโข-ลก แห่งที่ 2 (จาก อ.สุโข-ลก ไปยังเมืองรันเตาปันยัง รัฐกลันตัน) และแห่งที่ 3 (จาก อ.ตากใบ จ.นราธิวาส ไปยังด่านเปิงกาลันกูโบร์ เมืองตุมปัต รัฐกลันตัน) ซึ่งหากการก่อสร้างแล้วเสร็จ จะช่วยสนับสนุนการค้าบริเวณสุโข-ลกและตากใบ ให้ขยายตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากการสัญจรไปมาระหว่างกันมีความสะดวกมากขึ้น

ด้านไทย-พม่า ในช่วงไตรมาสสาม การค้ายังคงขยายตัว แม้ว่าจะประสบปัญหาการปิดด่านเมืองเมียวดี ด้านตรงข้ามแม่สอด และปัญหาความไม่สงบภายในของพม่า เนื่องจากผู้ประกอบการได้แก้ปัญหาโดยการส่งออกและนำเข้าผ่านช่องทางอื่นแทน เช่น จ.กาญจนบุรี จ.ระนอง จ.เชียงราย และ จ.แม่ฮ่องสอน แต่จากการที่พม่าได้เปิดด่านเมืองเมียวดี เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2554 เพื่อร่วมเฉลิมฉลองในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระชนมายุครบ 7 รอบ ในปีนี้นั้น คาดว่าการค้าผ่านด่านฯ แม่สอด จะกลับมาขยายตัวอย่างสูงอีกครั้ง เนื่องจากผู้ประกอบการจะกลับมาใช้เส้นทางขนส่งผ่านด่านฯ ดังกล่าว เพราะเป็นเส้นทางโลจิสติกส์ทางบกที่มีต้นทุนต่ำ

ด้านไทย-ลาว การค้าทุกประเภทมีอัตราการขยายตัวสูงมาก กล่าวคือประมาณร้อยละ 40 ขึ้นไป ซึ่งการค้าในช่วงไตรมาสสี่ คาดว่าจะขยายตัวเพิ่มขึ้นหลังจากที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเสด็จพระราชดำเนินไปเป็นประธานเปิดสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 3 (นครพนม-คำม่วน) เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2554 ซึ่งจะเพิ่มช่องทางการค้า การคมนาคมขนส่ง และการท่องเที่ยวระหว่างกันมากขึ้น

ด้านไทย-กัมพูชา การค้าระหว่างกันยังคงขยายตัว แม้ว่าจะมีปัญหาข้อพิพาทกรณีเขาพระวิหาร หรือการปะทะกันบ้างบริเวณชายแดนด้าน จ.ศรีสะเกษ ทั้งนี้เนื่องจากสัดส่วนของการค้าส่วนใหญ่จะอยู่ที่ จ.สระแก้ว จ.ตราด และ จ.จันทบุรี จึงทำให้ไม่ส่งผลกระทบต่อการค้าโดยรวม

5. ข้อสรุป

การค้าชายแดนในช่วงไตรมาสสี่ คาดว่าจะยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม การค้าด้านมาเลเซีย ซึ่งมีมูลค่าการค้าสูงสุด การส่งออกอาจได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในประเทศ โดยปัจจัยภายนอกประเทศ ได้แก่ ปัญหาการชะลอตัวของตลาดยางพารา จีนมีสินค้าคงค้างมาก ปัญหาหนี้ยุโรป ฯลฯ ขณะที่ปัจจัยภายใน ได้แก่ โรงงานผลิตรถยนต์และชิ้นส่วนในไทยประสบวิกฤติอุทกภัย ทำให้อุตสาหกรรมรถยนต์ทั่วโลกลดกำลังการผลิตและความต้องการยางพาราลง อย่างไรก็ตาม ในระยะยาว การค้าชายแดนยังสามารถเติบโตได้ เนื่องจากมีแรงขับเคลื่อนจากกรอบความร่วมมือต่างๆ โดยเฉพาะกรอบความตกลง AFTA ที่มีการปรับลด/ยกเลิกภาษีภายใต้กรอบความตกลงดังกล่าวในช่วงปี 2553-2558 รวมทั้งกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจระดับอนุภูมิภาค เช่น GMS IMT-GT และ ACMECS เป็นต้น นอกจากนี้ การพัฒนาด่านคมนาคมขนส่งที่อำนวยความสะดวกต่อการเดินทางและการขนส่ง การพัฒนาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณชายแดน ตลอดจนความต้องการสินค้าในตลาดประเทศเพื่อนบ้าน ล้วนส่งผลให้การค้าชายแดนยังคงขยายตัวต่อไปได้ในอนาคต

สถิติมูลค่าการนำเข้าส่งออกสินค้าผ่านด่านศุลกากร *

๑. มูลค่าการนำเข้าปี ๒๕๕๔ สูงสุด ๕ อันดับ

ลำดับ	จังหวัด/ด่าน	มูลค่าการนำเข้าปี ๒๕๕๔ (ล้านบาท)
๑	สงขลา/ด่านสะเดา	๑๓๙,๕๔๑.๓๑
๒	กาญจนบุรี/ด่านบ้านพระเจดีย์สามองค์	๙๔,๘๓๖.๙๙
๓	มุกดาหาร/ด่านพรมแดนมุกดาหาร	๒๔,๗๖๐.๐๑
๔	หนองคาย/ด่านสะพานมิตรภาพไทย-ลาว	๒,๔๓๔.๙๑
๕	นครพนม/ด่านสะพานมิตรภาพ ๓	๒,๔๒๙.๗๑

๒. มูลค่าการส่งออกปี ๒๕๕๔ สูงสุด ๕ อันดับ

ลำดับ	จังหวัด/ด่าน	มูลค่าการส่งออกปี ๒๕๕๔ (ล้านบาท)
๑	สงขลา/ด่านสะเดา	๑๖๗,๖๗๙.๓๑
๒	มุกดาหาร/ด่านพรมแดนมุกดาหาร	๔๗,๘๓๖.๒๗
๓	หนองคาย/ด่านสะพานมิตรภาพไทย-ลาว	๔๔,๒๗๒.๕๐
๔	ตราด/ด่านบ้านหาดเล็ก	๒๘,๓๐๒.๔๐
๕	ตาก/ด่านแม่สอด	๒๐,๙๕๑.๗๔

๓. มูลค่าการนำเข้าปี ๒๕๕๕ (รวบรวมระหว่าง มกราคม - มิถุนายน ๒๕๕๕) สูงสุด ๕ อันดับ

ลำดับ	จังหวัด/ด่าน	มูลค่าการนำเข้าปี ๒๕๕๕ (ล้านบาท)
๑	สงขลา/ด่านสะเดา	๘๒,๓๗๐.๗๔
๒	มุกดาหาร/ด่านพรมแดนมุกดาหาร	๑๘,๔๖๗.๒๓
๓	หนองคาย/ด่านสะพานมิตรภาพไทย-ลาว	๑,๖๖๕.๐๙
๔	นราธิวาส/ด่านสุโหง-โกลก	๑,๕๐๘.๗๓
๕	สระแก้ว/ด่านคลองลึก	๑,๔๘๗.๙๕

* ที่มา : กลุ่มกิจการขนส่งระหว่างประเทศ กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม ข้อมูล ณ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๕.

๔. มูลค่าการส่งออกปี ๒๕๕๕ (รวบรวมระหว่างมกราคม - มิถุนายน ๒๕๕๕) สูงสุด ๕ อันดับ

ลำดับ	จังหวัด/ด่าน	มูลค่าการส่งออกปี ๒๕๕๕ (ล้านบาท)
๑	สงขลา/ด่านสะเดา	๗๔,๖๓๖.๘๗
๒	หนองคาย/ด่านสะพานมิตรภาพไทย-ลาว	๓๒,๖๕๕.๒๙
๓	มุกดาหาร/ด่านพรมแดนมุกดาหาร	๓๑,๕๔๖.๗๑
๔	สระแก้ว/ด่านคลองลึก	๒๐,๘๗๕.๓๘
๕	ตาก/ด่านแม่สอด	๑๘,๑๑๐.๑๗

หมายเหตุ: - ข้อมูลข้างต้นไม่รวมด่านปาดังเบซาร์ จังหวัดนราธิวาส

- มูลค่าการค้า: ปี ๒๕๕๕ รวบรวมระหว่าง มกราคม - มิถุนายน ๒๕๕๕

สถิติปริมาณยานพาหนะข้ามด่านพรมแดน *

๑. ปริมาณรถยนต์ขนาดเล็กข้ามด่านพรมแดนปี ๒๕๕๔ สูงสุด ๕ อันดับ

ลำดับ	จังหวัด/ด่าน	ปริมาณปี ๒๕๕๔ (คัน)
๑	หนองคาย/ด่านสะพานมิตรภาพไทย-ลาว	๒๘๒,๑๑๑
๒	มุกดาหาร/ด่านพรมแดนมุกดาหาร	๑๐๕,๗๙๕
๓	นราธิวาส/ด่านสุโหงโกลก	๕๓,๘๙๐
๔	ศรีสะเกษ/ด่านช่องสะงำ	๒๖,๒๘๑
๕	สระแก้ว/ด่านคลองลึก	๒๓,๙๖๘

๒. ปริมาณรถบรรทุกข้ามด่านพรมแดนปี ๒๕๕๔ สูงสุด ๕ อันดับ

ลำดับ	จังหวัด/ด่าน	ปริมาณปี ๒๕๕๔ (คัน)
๑	ตาก/ด่านแม่สอด	๖๘,๔๙๑
๒	หนองคาย/ด่านสะพานมิตรภาพไทย-ลาว	๖๔,๒๕๖
๓	สระแก้ว/ด่านคลองลึก	๕๘,๙๓๕
๔	เชียงราย/ด่านแม่สาย	๔๘,๘๕๘
๕	อุบลราชธานี/ด่านช่องเม็ก	๓๘,๒๙๗

๓. ปริมาณรถยนต์ขนาดเล็กข้ามด่านพรมแดนปี ๒๕๕๕ (รวบรวมระหว่างมกราคม - กรกฎาคม ๒๕๕๕) สูงสุด ๕ อันดับ

ลำดับ	จังหวัด/ด่าน	ปริมาณปี ๒๕๕๕ (คัน)
๑	หนองคาย/ด่านสะพานมิตรภาพไทย-ลาว	๑๘๓,๑๗๓
๒	มุกดาหาร/ด่านพรมแดนมุกดาหาร	๘๘,๘๖๑
๓	นราธิวาส/ด่านสุโหงโกลก	๒๘,๗๑๒
๔	ตาก/ด่านแม่สอด	๒๗,๗๑๖
๕	นครพนม/ด่านสะพานมิตรภาพ ๓	๑๖,๔๙๒

* ที่มา : กลุ่มกิจการขนส่งระหว่างประเทศ กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม ข้อมูล ณ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๕.

๔. ปริมาณรถบรรทุกข้ามด่านพรมแดนปี ๒๕๕๕ (รวบรวมนระหว่างมกราคม - กรกฎาคม ๒๕๕๕) สูงสุด ๕ อันดับ

ลำดับ	จังหวัด/ด่าน	ปริมาณปี ๒๕๕๕ (คัน)
๑	ตาก/ด่านแม่สอด	๕๙,๗๓๒
๒	หนองคาย/ด่านสะพานมิตรภาพไทย-ลาว	๔๖,๖๐๓
๓	สระแก้ว/ด่านคลองลึก	๔๐,๘๕๔
๔	เชียงราย/ด่านแม่สาย	๒๙,๑๘๘
๕	มุกดาหาร/ด่านพรมแดนมุกดาหาร	๒๙,๐๘๑

หมายเหตุ: - ข้อมูลข้างต้นไม่รวม ๑) ด่านห้วยโก๋น จังหวัดน่าน ๒) ด่านพรมแดนไทย-ลาว จังหวัด บึงกาฬ ๓) ด่านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๔) ด่านสะเดา จังหวัดสงขลา และ ๕) ด่าน ปาดังเบซาร์ จังหวัดสงขลา

- ปริมาณรถข้ามด่าน: ปี ๒๕๕๕ รวบรวมนระหว่างมกราคม - กรกฎาคม ๒๕๕๕

**ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติ
การอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.***

**ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้าม
พรมแดน พ.ศ.**

๑. สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการอนุมัติความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ซึ่งรัฐบาลไทยได้ทำขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๒ รวมถึงความตกลงระหว่างประเทศฉบับวันที่อาจจัดทำขึ้นในอนาคต ซึ่งจะมีผลเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางการค้า การท่องเที่ยวและการขนส่งในภูมิภาค
๒. ใช้เป็นกฎหมายกลางเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดสามารถใช้อ้างอิงในการออกกฎหมายลำดับรอง อันจะทำให้มาตรการในการอำนวยความสะดวกเกิดผลในทางปฏิบัติและเกิดผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการมากกว่าการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเป็นรายฉบับ
๓. ช่วยให้ขั้นตอนพิธีการในการข้ามแดนสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น เนื่องจากการดำเนินพิธีการอย่างเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียวในเขตพื้นที่ควบคุมร่วมกัน (Common Control Area: CCA)
๔. เสริมสร้างศักยภาพของประเทศในการเป็นศูนย์กลางการค้า การท่องเที่ยวและการขนส่งในภูมิภาค

**ข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้าม
พรมแดน พ.ศ.**

๑. ในการเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเตรียมการกำหนดพื้นที่ควบคุมร่วมกันในอนาคต หากปรากฏว่า ปริมาณสินค้าส่งออกของไทยมีปริมาณมากกว่าสินค้านำเข้า กระทรวงคมนาคมควรพิจารณากำหนดให้มีการดำเนินการพิธีการร่วมกันในเขตประเทศไทย
๒. กรมศุลกากรจำเป็นต้องปรับปรุงพิธีการสำหรับสินค้าผ่านแดน (Transit goods) ให้สามารถใช้บังคับกับการขนส่งผ่านแดนไปยังประเทศเพื่อนบ้านทุกประเทศโดยเร่งด่วน พิธีการดังกล่าว ควรกำหนดมาตรการในการอำนวยความสะดวกยิ่งกว่าพิธีการสำหรับการนำเข้าและส่งออกโดยทั่วไป
๓. กระทรวงคมนาคมควรพิจารณาแยกพื้นที่ควบคุมร่วมกันสำหรับการดำเนินพิธีการเกี่ยวกับสินค้าออกจากพื้นที่ควบคุมร่วมกันสำหรับการดำเนินพิธีการเกี่ยวกับบุคคล ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และป้องกันปัญหาการคับคั่งของด่านพรมแดน

* ที่มา : ส่วนกฎหมายต่างประเทศ สำนักกฎหมาย กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง. รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. วุฒิสภา. เรียบเรียงโดย นายทศวิทย์ เกียรติทัตต์ วิทยากรชำนาญการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๕. เนื่องจากในอนาคตการควบคุมที่ด่านพรมแดนจะเน้นการควบคุมทางด้านสังคม สุขอนามัย สาธารณสุข ความมั่นคงและสิ่งแวดล้อม มากกว่าการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับ ภาษีอากร หน่วยงานด้านคนเข้าเมือง (Immigration) สุขอนามัยและสาธารณสุข (Quarantine) ดังนั้น ควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษแก่การเพิ่มอัตรากำลังและงบประมาณสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ที่ด่านพรมแดนที่สำคัญ ๆ โดยคำนึงถึงการแยกพิธีการสำหรับสินค้าและบุคคล ตามข้อสังเกตในข้อ ๒ ประกอบด้วย

ภาคผนวก

- : ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่ง
ข้ามพรมแดน พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่ง
ข้ามพรมแดน พ.ศ.
- : รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก
ในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร
- : ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่ง
ข้ามพรมแดน พ.ศ. (สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่ง
ข้ามพรมแดน พ.ศ.

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(๑)

(สำเนา)

เลขรับ ๙/๒๕๕๕ วันที่ ๗ ก.พ. ๒๕๕๕
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๕๕๕

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้

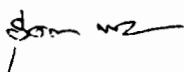
ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎรเป็นเรื่องด่วน

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผลและบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเป็นเรื่องด่วน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
(ลงชื่อ) ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร
(นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)
นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๙
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวรุ่งนภา ชินธิโชติ)
วิทยากรเชี่ยวชาญ

กลุ่มงานระเบียบวาระ สำนักการประชุม

มาตี พิมพ์
พิมพ์
พิมพ์ตรวจ

(๒)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน

เหตุผล

โดยที่การขนส่งข้ามพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน มีความสำคัญต่อระบบการค้าระหว่างประเทศ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนได้มีการทำความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวก ในการขนส่งข้ามพรมแดน ซึ่งวางกรอบความร่วมมือในการให้เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินพิธีการ ร่วมกันในพื้นที่เดียวกัน ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศ เพื่อนบ้านและเป็นการปฏิบัติตามพันธกรณีดังกล่าว สมควรกำหนดให้มีพื้นที่สำหรับดำเนิน พิธีการร่วมกันและกำหนดหลักเกณฑ์กลางสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยและเจ้าหน้าที่ของ รัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงเพื่อดำเนินพิธีการในพื้นที่ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัตินี้

(๓)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่ง
ข้ามพรมแดน

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก
ในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การขนส่งข้ามพรมแดน” หมายความว่า การนำเข้ามาใน การส่งออกภายนอก
หรือการนำผ่านราชอาณาจักร ซึ่งสัตว์ พืช หรือของอื่นใดผ่านด่านพรมแดนตามกฎหมายว่าด้วย
ศุลกากร หรือการเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรของบุคคล พาหนะ ผู้ควบคุม
พาหนะ และคนประจำพาหนะตามช่องทาง ด่านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่า สถานี หรือท้องที่
ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ทั้งนี้ ในบริเวณพรมแดนระหว่างราชอาณาจักรกับต่างประเทศ

“ความตกลง” หมายความว่า ความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ
เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน

“พิธีการ” หมายความว่า การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน
ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า การส่งออก การนำผ่าน การกำกับ การควบคุม
การตรวจสอบ การอนุญาตและการอนุมัติการเข้า การพักอาศัยอยู่ และการออกนอกราชอาณาจักร
ของบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่ง
สิ่งดังกล่าว

“พื้นที่ควบคุมร่วมกัน” หมายความว่า พื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรและพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร

“พื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร” หมายความว่า พื้นที่ในราชอาณาจักรที่รัฐบาลไทยกำหนดให้เป็นพื้นที่สำหรับดำเนินพิธีการร่วมกันของเจ้าหน้าที่

“พื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร” หมายความว่า พื้นที่นอกราชอาณาจักรที่รัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงกำหนดให้เป็นพื้นที่สำหรับดำเนินพิธีการร่วมกันของเจ้าหน้าที่

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐบาลไทยที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินพิธีการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่เข้ามาดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดนตามความตกลง ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดให้พื้นที่ในเขตศุลกากรหรือพื้นที่ต่อเนื่องกับเขตศุลกากร สถานีหรือท่าเรือในราชอาณาจักร เป็นพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร

เมื่อได้กำหนดพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรตามวรรคหนึ่ง และรัฐบาลของประเทศภาคีตามความตกลงได้แจ้งพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักรให้รัฐบาลไทยทราบแล้ว ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเท่าที่จำเป็นเพื่อให้สามารถดำเนินพิธีการอย่างเบ็ดเสร็จในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน

มาตรา ๕ การดำเนินพิธีการของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าเป็นการดำเนินพิธีการในราชอาณาจักร

มาตรา ๖ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงสามารถดำเนินพิธีการตามกฎหมายของประเทศภาคีนั้นในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรได้ โดยขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการดำเนินพิธีการของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องเป็นไปตามข้อตกลงที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับรัฐบาลของประเทศภาคีตามความตกลงสำหรับการดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกันแต่ละแห่ง

ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง สำหรับการเข้ามาในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรเพื่อดำเนินพิธีการตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงต้องแสดงบัตรประจำตัวซึ่งออกโดยรัฐบาลของประเทศภาคีตามความตกลงนั้นแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๘ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่ดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๙ การกระทำความผิดเกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักรและเป็นความผิดตามกฎหมายไทย ให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดในราชอาณาจักร

มาตรา ๑๐ การดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายไทย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

(๒) ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายของประเทศภาคีตามความตกลง และเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงร้องขอ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าว กลับไปยังประเทศภาคีตามความตกลง

(๓) ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดทั้งตามกฎหมายไทยและกฎหมายของประเทศภาคีตามความตกลง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยดำเนินการตามกฎหมายไทย และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว ให้รายงานผลการดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงทราบ และถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงร้องขอ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยจะส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวกลับไปยังประเทศภาคีตามความตกลงเมื่อได้มีการดำเนินการตามกฎหมายไทยเสร็จแล้วก็ได้

มาตรา ๑๑ การดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามกฎหมายไทย ที่เกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงให้ส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวกลับมายังราชอาณาจักร เพื่อดำเนินการตามกฎหมายไทยต่อไป

(๖)

การดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำความผิดทั้งตามกฎหมายไทยและกฎหมายของประเทศภาคีตามความตกลงที่เกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยจะร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงให้ส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวกลับมายังราชอาณาจักร เพื่อดำเนินการตามกฎหมายไทยก็ได้

มาตรา ๑๒ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกระเบียบเพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันในระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) การนำระบบงาน เครื่องมือและอุปกรณ์ที่เป็นมาตรฐานสากลมาใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อการดำเนินพิธีการและเชื่อมโยงกระบวนการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๓) การส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวและการรายงานผลการดำเนินการตามมาตรา ๑๐

(๔) การร้องขอให้ส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวตามมาตรา ๑๑

(๕) การดำเนินการอื่น ๆ ในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เท่าที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน

ระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ประเทศไทยมีพันธกรณีตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน ซึ่งกำหนดให้ประเทศภาคีร่วมกันดำเนินการเพื่อให้สามารถดำเนินพิธีการต่าง ๆ ในการขนส่งข้ามพรมแดนได้อย่างเบ็ดเสร็จในจุดเดียว ทำให้การดำเนินพิธีการดังกล่าวมีความสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และมีผลเป็นการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น เพื่อให้ประเทศไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงสมควรตรากฎหมายเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการกำหนดพื้นที่ควบคุมร่วมกัน การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลง การดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน และการดำเนินการอื่น ๆ ตามที่กำหนดในความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ กำหนดให้มีพื้นที่ควบคุมร่วมกัน เพื่อเป็นพื้นที่สำหรับการดำเนินพิธีการร่วมกันอย่างเบ็ดเสร็จของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้ามาใน การส่งออกภายนอก หรือการนำผ่านราชอาณาจักร ซึ่งสัตว์ พืชหรือของอื่นใดผ่านด่านพรมแดนตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร หรือการเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรของบุคคล พาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะและคนประจำพาหนะ ส่วนหลักเกณฑ์ในการกำหนดพื้นที่ควบคุมร่วมกันนั้น รัฐบาลไทยและรัฐบาลของประเทศภาคีตามความตกลงจะต้องทำข้อตกลงเพื่อกำหนดรายละเอียดสำหรับพื้นที่ควบคุมร่วมกันแต่ละแห่ง โดยรัฐบาลของประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะกำหนดให้พื้นที่ในอาณาเขตของประเทศตนเป็นพื้นที่ควบคุมร่วมกันตามข้อตกลงดังกล่าว จากนั้นจึงให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเท่าที่จำเป็นเพื่อให้สามารถดำเนินพิธีการอย่างเบ็ดเสร็จในพื้นที่ควบคุมร่วมกันได้ (ร่างมาตรา ๔)

๒.๒ กำหนดให้การดำเนินพิธีการของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักรเป็นการดำเนินพิธีการในราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๕)

๒.๓ กำหนดรองรับการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรของเจ้าหน้าที่รัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลง ดังนี้

๒.๓.๑ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในข้อตกลงที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับรัฐบาลของประเทศภาคีตามความตกลงสำหรับการดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกันแต่ละแห่ง (ร่างมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง)

๒.๓.๒ กำหนดให้มีการยกเว้นกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่เข้ามาดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด (ร่างมาตรา ๖ วรรคสอง)

๒.๓.๓ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่ดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (ร่างมาตรา ๘)

๒.๓.๔ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง (ร่างมาตรา ๗)

๒.๔ กำหนดให้การกระทำที่เป็นความผิดตามกฎหมายไทยเกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักรเป็นการกระทำความผิดในราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๙)

๒.๕ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรและพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร ดังนี้

๒.๕.๑ กรณีการกระทำความผิดที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมในราชอาณาจักร หากเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายไทย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยดำเนินการตามกฎหมายต่อไป แต่หากเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายของประเทศภาคีตามความตกลง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวกลับไปยังประเทศภาคีตามความตกลง เมื่อมีการร้องขอจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงนั้น และถ้าเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายของทั้งสองประเทศ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยดำเนินการตามกฎหมายไทยให้แล้วเสร็จก่อน แล้วรายงานผลการดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงทราบ รวมทั้งอาจส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวกลับไปยังประเทศภาคีตามความตกลงในกรณีที่มีการร้องขอจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีนั้น (ร่างมาตรา ๑๐)

๒.๕.๒ กรณีการกระทำความผิดที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร หากเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายของประเทศไทยเพียงประเทศเดียว

ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยมีหน้าที่ต้องร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงให้ส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวกลับมายังราชอาณาจักรเพื่อดำเนินการตามกฎหมายไทย และถ้าเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายของทั้งสองประเทศ เจ้าหน้าที่ที่มีดุลยพินิจในการพิจารณาว่าจะดำเนินการร้องขอให้มีการส่งกลับมาเพื่อดำเนินการตามกฎหมายไทยหรือไม่ก็ได้ (ร่างมาตรา ๑๑)

๒.๖ กำหนดให้รัฐมนตรีรักษาการมีอำนาจออกระเบียบเพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสามารถดำเนินพิธีการได้อย่างเบ็ดเสร็จในพื้นที่ควบคุมร่วมกันได้ (ร่างมาตรา ๑๒)

๓. ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. ได้ศึกษาความตกลงระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดนเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๓.๑ ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เพื่อกำหนดอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าและบุคคลข้ามพรมแดน (CBTA : Cross-Border Transport Agreement) กำหนดให้ประเทศภาคีดำเนินการปรับปรุงการดำเนินพิธีการเกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนเพื่อลดความยุ่งยากและระยะเวลาในการดำเนินพิธีการ โดยพัฒนาความร่วมมือและรูปแบบในการดำเนินพิธีการให้การดำเนินพิธีการของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีสองฝั่งพรมแดนสามารถกระทำพร้อมกัน ณ จุดเดียวกัน (single-stop/single-window customs inspection) (ข้อ ๔ ของความตกลงฯ) ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการไว้ในภาคผนวก ๔ การอำนวยความสะดวกสำหรับการขนส่งข้ามพรมแดน (Annex 4 : Facilitation of Frontier Crossing Formalities) ซึ่งกำหนดแนวทางในการพัฒนาพิธีการด้านการตรวจสอบและการควบคุมบุคคล สินค้า และยานพาหนะ ตลอดจนการดำเนินพิธีการศุลกากร เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของประเทศภาคีสามารถดำเนินการพร้อมกัน ณ จุดเดียวกันได้ โดยอาจเป็นการให้เจ้าหน้าที่ร่วมกันดำเนินพิธีการ ณ จุดเดียวกัน หรือการมอบอำนาจหน้าที่ในการดำเนินพิธีการแทนกันระหว่างประเทศภาคี

๓.๒ ความตกลงระหว่างประเทศในสหภาพยุโรปเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน ซึ่งทำขึ้นก่อนการจัดตั้งสหภาพยุโรป ดังนี้

(๑) ความตกลงระหว่างฟินแลนด์และนอร์เวย์เกี่ยวกับความร่วมมือทางศุลกากร ณ พรมแดน ลงนาม ณ กรุงเฮลซิงกิ เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๖๘ (Finland and Norway, Agreement concerning frontier customs co-operation. Signed at Helsinki on 10 December 1968.)

(๒) ความตกลงระหว่างสวีเดนและนอร์เวย์เกี่ยวกับความร่วมมือทางศุลกากร ณ พรมแดน ลงนาม ณ กรุงออสโล เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๕๙ (Sweden and Norway, Agreement respecting frontier customs co-operation. Signed at Oslo on 28 October 1959.)

(๓) อนุสัญญาระหว่างฝรั่งเศสและอิตาลีเกี่ยวกับสำนักงานควบคุมแห่งชาติร่วมและการตรวจสอบการนำผ่าน (พร้อมกับพิธีสารฉบับสุดท้าย) ลงนาม ณ กรุงโรม เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๓ (France and Italy. Convention relating to joint national control offices and inspections in transit (with final protocol). Signed at Rome on 11 October 1963.)

ความตกลงทั้งสามฉบับดังกล่าวได้จัดทำขึ้นในระดับทวิภาคี มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดกรอบความร่วมมือในการดำเนินพิธีการ ณ จุดพรมแดน ให้เกิดความสะดวกและรวดเร็ว โดยการจัดตั้งพื้นที่ควบคุมร่วมกัน การยอมรับให้มีการปฏิบัติหน้าที่แทนกันได้ และการให้ความร่วมมือระหว่างรัฐภาคี

๓.๓ กฎหมายประเทศสหราชอาณาจักรเกี่ยวกับอุโมงค์ช่องแคบระหว่างสหราชอาณาจักรและฝรั่งเศส (The Channel Tunnel (International Arrangements) Order 1993) เป็นกฎหมายอนุวัติการพิธีสารระหว่างรัฐบาลของสหราชอาณาจักรและรัฐบาลของสาธารณรัฐฝรั่งเศสเกี่ยวกับการควบคุมและกำกับดูแลพรมแดน การให้ความร่วมมือด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ความปลอดภัยสาธารณะ และการให้ความช่วยเหลือระหว่างกันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทางเชื่อมช่องแคบ (Protocol between the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of the French Republic Concerning Frontier Controls and Policing Co-operation in Criminal Justice, Public Safety and Mutual Assistance Relating to the Channel Fixed Link) โดยมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศสหราชอาณาจักรและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศฝรั่งเศส ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจคนเข้าเมือง การดำเนินพิธีการศุลกากร การสาธารณสุข การคุ้มครองผู้บริโภค การควบคุมการขนส่งและจราจร ตลอดจนการดำเนินการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายของแต่ละประเทศหรือกฎหมายของสหภาพยุโรป ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินพิธีการร่วมกันของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลทั้งสองประเทศในระบบอุโมงค์และในเขตควบคุม

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.
สภาผู้แทนราษฎร

รายงาน

ของ

คณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการอำนวย
ความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน
พ.ศ.

สภาผู้แทนราษฎร

สำนักกรรมการ ๑
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด

ที่ ๘๓๔๗/๒๕๕๕

(สำเนา)

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ และครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. (นายชวลิต วิชยสุทธิ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา ซึ่งกรรมาธิการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายกษิต ภิรมย์	๒. นางสาวจรรุวรรณ เสงตระกูล
๓. นายจุฬา สุขมานพ	๔. นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์
๕. นายชูกัน กุลวงษา	๖. นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวานิชย์
๗. นายธีระ ไตรสรณกุล	๘. นายเจียรชัย สุวรรณเพ็ญ
๙. ร้อยตำรวจเอก นิตินันท์ นวรัตน์	๑๐. นายประกอบ รัตนพันธ์
๑๑. นางเปล่งมณี เร่งสมบูรณ์สุข	๑๒. นายพิเชษฐ ธีรเมืองพาน
๑๓. นายมานิต นพอมรบดี	๑๔. นายรณเทพ อนุวัฒน์
๑๕. รองศาสตราจารย์รุจิระ พนมยงค์	๑๖. นายวิทยา แก้วภราดัย
๑๗. นายวิภูแถลง พัฒนภูมิไท	๑๘. นายศรีเรศ โภษะคำลือ
๑๙. นายศุภชัย ใจสมุทร	๒๐. พลเอก สมชาย วิษณุวงศ์
๒๑. นายสมบัติ ศรีสุรินทร์	๒๒. นายสมบูรณ์ อุทัยเวียนกุล
๒๓. นายสรพงศ์ เทียนทอง	๒๔. นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย
๒๕. พันโท สินธพ แก้วพิจิตร	๒๖. นางสาวสุณีย์ เหลืองวิจิตร
๒๗. นายสุรเชษฐ์ มาศดิตถ์	๒๘. นายหนูแดง วรรณกางซ้าย
๒๙. นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	๓๐. นางอานิก อัมระนันท์
๓๑. นายอิทธิเดช แก้วหลวง	

(๑๓)

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว จึงกราบเรียน
มาเพื่อโปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) ชัชชาติ สิทธิพันธุ์

(นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์)
ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

สำเนาถูกต้อง

บุษกร วรรณะภูติ

(นางบุษกร วรรณะภูติ)
ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๑

วัลย์พร /ร่าง

วัลย์พร /พิมพ์

 /ทาน

ตรวจทาน

ครั้งที่ ๑ นางวัลย์พร เอี้ยงอ่อง

นางสาวนันท์ณภัส บางต่าย

นางสาวจิรารัตน์ จันทรัตน์

นางสาวณัฐกานต์ เวชพันธ์

ครั้งที่ ๒ นางวิไลลักษณ์ มณีโรจน์

นายอรุณ ลายผ่องแผ้ว

นางสาวธนอิสินันท์ มหาวัฒนางกุล

ครั้งที่ ๓ นางบุษกร วรรณะภูติ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สำนักกรรมการ ๑

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๗๖ - ๗

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๘๕

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ และครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. (นายชวลิต วิชยสุทธิ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญชั้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน โดยให้ถือเอาร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา นั้น

บัดนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญได้ดำเนินการแล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑. คณะกรรมาธิการวิสามัญได้มีมติเลือกตั้ง

(๑) นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์	เป็นประธานคณะกรรมการ
(๒) นายอิทธิเดช แก้วหลวง	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) นายกษิต ภิรมย์	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
(๔) นายมานิต นพอมรบดี	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
(๕) พันโท สิ้นท พแก้วพิจิตร	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
(๖) ร้อยตำรวจเอก นิตินันท์ นวรัตน์	เป็นกรรมาธิการที่ปรึกษา
(๗) นายประกอบ รัตน์พันธ์	เป็นกรรมาธิการที่ปรึกษา
(๘) นายวิทยา แก้วภราดัย	เป็นกรรมาธิการที่ปรึกษา
(๙) พลเอก สมชาย วิษณุวงศ์	เป็นกรรมาธิการที่ปรึกษา
(๑๐) นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
(๑๑) นางสาวธีรรัตน์ สำเร็จวานิชย์	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
(๑๒) นางเปล่งมณี เร่งสมบูรณ์สุข	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
(๑๓) นางอานิก อัมระนันท์	เป็นโฆษกคณะกรรมการ

๒. คณะกรรมาธิการวิสามัญได้มีมติตั้งที่ปรึกษากรรมาธิการวิสามัญ ดังนี้

(๑) นายโกศล เพ็ญพ่าย	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
(๒) นายประดาป พิบูลสงคราม	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
(๓) นายประพันธ์ พิสมมรมย์	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
(๔) นายประสาร สินสวัสดิ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
(๕) นายพิชัย หาญตะล่อม	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
(๖) นายพัชรดิษฐ์ สินสวัสดิ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
(๗) นายยู เจียรยีนยงพงศ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
(๘) นายศิลาชัย จารุเกษมรัตน์	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

๓. คณะกรรมการวิสามัญได้มีมติแต่งตั้ง นางวลัยพร เอียงอ่อง นิติกรชำนาญการ กลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง สำนักกรรมการ ๑ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๒๒

๔. คณะกรรมการวิสามัญได้เดินทางไปศึกษาดูงานและรับฟังการบรรยายสรุปจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน ณ จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕

๕. ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ

๕.๑ กระทรวงการคลัง

กรมศุลกากร

(๑) นางกฤติกา ปั้นประเสริฐ	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมายศุลกากร
(๒) นางสาวอัจฉรา เข้มทองใหญ่	นิติกรชำนาญการ

๕.๒ กระทรวงการต่างประเทศ

กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

(๑) นางรัตติกุล จันทรสุริยา	รองอธิบดีกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
(๒) นางสาวณัฐนิภา บุรุษพัฒน์	นักการทูตชำนาญการ
(๓) นายสิทธิกร ฉันทแดนสุวรรณ	นักการทูตชำนาญการ

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย

นางสาวอดิگانต์ ดิลกวัฒนา	นักการทูตปฏิบัติการ

๕.๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมปศุสัตว์

(๑) นายประภาส ภิญโญชีพ	นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ
(๒) นายเสกสรร วิมลจิตรสอาด	สัตวแพทย์ชำนาญงาน

๕.๔ กระทรวงคมนาคม

กรมการขนส่งทางบก

(๑) นางสาวนงลักษณ์ วงศ์สุขศิริเดชา	หัวหน้ากลุ่มกิจการขนส่ง
ระหว่างประเทศ
(๒) นางสาวพัชรวงศ์ ประพฤติธรรม	นักวิชาการขนส่งชำนาญการ
(๓) นายสรชา หิรัญวัฒน์	นักวิชาการขนส่งชำนาญการ

๕.๕ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ

(๑) นายรังสรรค์ ปิ่นทอง	ผู้อำนวยการสำนักจัดการกากของเสีย
และสารอันตราย
(๒) นายมนโนรัตน์ ฤทธิ์เต็ม	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

๕.๖ กระทรวงมหาดไทย

(๑) นายสิงห์ สุขวัจน์

ผู้อำนวยการกองการต่างประเทศ

(๒) นายสรมงคล มงคลเสศิริ

นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ

๕.๗ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) นางสาวเจนจิรา บินษีร์

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

(๒) นายยอดฉัตร ตสาริกา

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๕.๘ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(๑) นายไพโรจน์ โพธิวงศ์

ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน

(๒) นางสาวชมพูนุช รัมภ์วงศ์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

๕.๙ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

พันตำรวจเอก ขจรศักดิ์ เลิศประไพ

ผู้กำกับการฝ่ายอำนวยการ ๗

กองบังคับการอำนวยการ

กองคดีอาญา

(๑) พันตำรวจเอก สมชาย ว่องไวเมธี

ผู้กำกับการกลุ่มงานตรวจสอบสำนวน ๓

(๒) พันตำรวจโท เฉลิมชาติ ถาวรศิริ

รองผู้กำกับการกลุ่มงานตรวจสอบสำนวน ๓

๕.๑๐ สำนักงานศาลยุติธรรม

นางสาวดวงใจ ดั่งสีทอง

นิติกรชำนาญการ

๖. ผู้ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญได้เชิญมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ

ตัวแทนผู้ประกอบการ

(๑) นายธนินท์ชัย กิตติวิศิษฐ์

ผู้ประสานงานโครงการสมาคมขนส่ง

สินค้าภาคอีสานผู้ประกอบการ

(๒) นายนิพนธ์ กอกรรณิกา

ผู้จัดการฝ่ายวิชาการสมาคมขนส่งสินค้า

และโลจิสติกส์ไทย

(๓) นายยงยุทธ เกตุทัฬห

หัวหน้าสำนักงานสมาคมขนส่งทางบก

แห่งประเทศไทย

(๔) นายวิสาร ฉันทเศรษฐ์

นายกสมาคมตัวแทนออกของรับอนุญาตไทย

๗. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีผู้เสนอคำแปรญัตติ

๘. ผลการพิจารณา

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ	ไม่มีการแก้ไข
คำปรารภ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๒	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๓	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๔ มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย (กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็นโดยให้คงไว้ตามร่างเดิม	มีการแก้ไข
มาตรา ๕	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๖	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๗	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๘	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๙	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๐	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๑	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๒	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา ๑๓	ไม่มีการแก้ไข

๙. ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ

คณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เริ่มตั้งแต่ชื่อร่างพระราชบัญญัติ คำปรารภ แล้วพิจารณาตามลำดับมาตราจนจบร่างแล้วเห็นว่า ควรมีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติไว้ท้ายรายงานของคณะกรรมการเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณา ดังนี้

๙.๑ คณะกรรมการได้พิจารณาเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้ว เห็นว่าควร ให้แก้ไขเพิ่มเติมเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. เป็นดังนี้

“เหตุผล

โดยที่การขนส่งข้ามพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน มีความสำคัญต่อระบบการค้าระหว่างประเทศ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนได้มีการทำความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวก ในการขนส่งข้ามพรมแดน ซึ่งวางกรอบความร่วมมือในการให้เจ้าหน้าที่ที่สามารถดำเนินพิธีการ ร่วมกันในพื้นที่เดียวกัน ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศ เพื่อนบ้านและเป็นการปฏิบัติตามพันธกรณีดังกล่าว สมควรกำหนดให้มีพื้นที่สำหรับดำเนิน พิธีการร่วมกันและกำหนดหลักเกณฑ์กลางสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยและเจ้าหน้าที่ของ รัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงเพื่อดำเนินพิธีการในพื้นที่ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัตินี้”

๙.๒ ในการเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเตรียมการกำหนดพื้นที่ควบคุมร่วมกันในอนาคต หากปรากฏว่าปริมาณสินค้าส่งออกของไทยมีปริมาณมากกว่าสินค้านำเข้า กระทรวงคมนาคมควรพิจารณา กำหนดให้มีการดำเนินการพิธีการร่วมกันในเขตประเทศไทย

๙.๓ กรมศุลกากรจำเป็นต้องปรับปรุงพิธีการสำหรับสินค้าผ่านแดน (Transit goods) ให้สามารถ ใช้บังคับกับการขนส่งผ่านแดนไปยังประเทศเพื่อนบ้านทุกประเทศโดยเร่งด่วน พิธีการดังกล่าวควรกำหนด มาตรการในการอำนวยความสะดวกยิ่งกว่าพิธีการสำหรับการนำเข้าและส่งออกโดยทั่วไป

๙.๔ กระทรวงคมนาคมควรพิจารณาแยกพื้นที่ควบคุมร่วมกันสำหรับการดำเนินพิธีการ เกี่ยวกับสินค้าออกจากพื้นที่ควบคุมร่วมกันสำหรับการดำเนินพิธีการเกี่ยวกับบุคคล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของ การบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและป้องกันปัญหาการคับคั่งของด่านพรมแดน

๙.๕ เนื่องจากในอนาคตการควบคุมที่ด่านพรมแดนจะเน้นในด้านสังคม สุขอนามัย สาธารณสุข ความมั่นคงและสิ่งแวดล้อม มากกว่าการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร หน่วยงานด้านคน เข้าเมือง (Immigration) สุขอนามัยและสาธารณสุข (Quarantine) ควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษแก่การเพิ่ม อัตรากำลังและงบประมาณสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ที่ด่านพรมแดนที่สำคัญ โดยคำนึงถึงการแยกพิธีการสำหรับ สินค้าและบุคคลตามข้อสังเกตในข้อ ๙.๓ ประกอบด้วย

(๑๙)

๑๐. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมและข้อสังเกตของคณะกรรมการ
มาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

(นายพิเชษฐ์ เชื้อเมืองพาน)
เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน

เหตุผล

โดยที่การขนส่งข้ามพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน มีความสำคัญต่อระบบการค้าระหว่างประเทศ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนได้มีการทำความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวก ในการขนส่งข้ามพรมแดน ซึ่งวางกรอบความร่วมมือในการให้เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินพิธีการ ร่วมกันในพื้นที่เดียวกัน ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศ เพื่อนบ้านและเป็นการปฏิบัติตามพันธกรณีดังกล่าว สมควรกำหนดให้มีพื้นที่สำหรับดำเนิน พิธีการร่วมกันและกำหนดหลักเกณฑ์กลางสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยและเจ้าหน้าที่ของ รัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงเพื่อดำเนินพิธีการในพื้นที่ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่ง
ข้ามพรมแดน

.....
.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก
ในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้
“การขนส่งข้ามพรมแดน” หมายความว่า การนำเข้ามาใน การส่งออกภายนอก
หรือการนำผ่านราชอาณาจักร ซึ่งสัตว์ พืช หรือของอื่นใดผ่านด่านพรมแดนตามกฎหมายว่าด้วย
ศุลกากร หรือการเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรของบุคคล พาหนะ ผู้ควบคุม
พาหนะ และคนประจำพาหนะตามช่องทาง ด่านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่า สถานี หรือท้องที่
ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ทั้งนี้ ในบริเวณพรมแดนระหว่างราชอาณาจักรกับต่างประเทศ

“ความตกลง” หมายความว่า ความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ
เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน

“พิธีการ” หมายความว่า การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน
ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า การส่งออก การนำผ่าน การกำกับ การควบคุม
การตรวจสอบ การอนุญาตและการอนุมัติการเข้า การพักอาศัยอยู่ และการออกนอกราชอาณาจักร
ของบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่ง
สิ่งดังกล่าว

“พื้นที่ควบคุมร่วมกัน” หมายความว่า พื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรและพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร

“พื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร” หมายความว่า พื้นที่ในราชอาณาจักรที่รัฐบาลไทยกำหนดให้เป็นพื้นที่สำหรับดำเนินพิธีการร่วมกันของเจ้าหน้าที่

“พื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร” หมายความว่า พื้นที่นอกราชอาณาจักรที่รัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงกำหนดให้เป็นพื้นที่สำหรับดำเนินพิธีการร่วมกันของเจ้าหน้าที่

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐบาลไทยที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินพิธีการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่เข้ามาดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดนตามความตกลง ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดให้พื้นที่ในเขตศุลกากรหรือพื้นที่ดอยเนืองที่เขตศุลกากร หรือท่าเรือในราชอาณาจักร หรือพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินพิธีการเป็นพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร

เมื่อได้กำหนดพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรตามวรรคหนึ่ง และรัฐบาลของประเทศภาคีตามความตกลงได้แจ้งพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักรให้รัฐบาลไทยทราบแล้ว ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการที่จำเป็น เพื่อให้สามารถดำเนินพิธีการอย่างเบ็ดเสร็จในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน

มาตรา ๕ การดำเนินพิธีการของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าเป็นการดำเนินพิธีการในราชอาณาจักร

มาตรา ๖ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงสามารถดำเนินพิธีการตามกฎหมายของประเทศภาคีนั้นในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรได้ โดยขอเขตอำนาจหน้าที่ในการดำเนินพิธีการของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องเป็นไปตามข้อตกลงที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับรัฐบาลของประเทศภาคีตามความตกลงสำหรับการดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกันแต่ละแห่ง

ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง สำหรับการเข้ามาในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรเพื่อดำเนินพิธีการตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงต้องแสดงบัตรประจำตัวซึ่งออกโดยรัฐบาลของประเทศภาคีตามความตกลงนั้นแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๘ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่ดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๙ การกระทำความผิดเกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักรและเป็นความผิดตามกฎหมายไทย ให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดในราชอาณาจักร

มาตรา ๑๐ การดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายไทย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

(๒) ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายของประเทศภาคีตามความตกลง และเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงร้องขอ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าว กลับไปยังประเทศภาคีตามความตกลง

(๓) ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดทั้งตามกฎหมายไทยและกฎหมายของประเทศภาคีตามความตกลง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยดำเนินการตามกฎหมายไทย และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว ให้รายงานผลการดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงทราบ และถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงร้องขอ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยจะส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวกลับไปยังประเทศภาคีตามความตกลงเมื่อได้มีการดำเนินการตามกฎหมายไทยเสร็จแล้วก็ได้

มาตรา ๑๑ การดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามกฎหมายไทย ที่เกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงให้ส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวกลับมายังราชอาณาจักร เพื่อดำเนินการตามกฎหมายไทยต่อไป

การดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำความผิดทั้งตามกฎหมายไทยและกฎหมายของประเทศภาคีตามความตกลงที่เกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยจะร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงให้ส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวกลับมายังราชอาณาจักร เพื่อดำเนินการตามกฎหมายไทยก็ได้

มาตรา ๑๒ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกระเบียบเพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันในระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) การนำระบบงาน เครื่องมือและอุปกรณ์ที่เป็นมาตรฐานสากลมาใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อการดำเนินพิธีการและเชื่อมโยงกระบวนการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๓) การส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวและการรายงานผลการดำเนินการตามมาตรา ๑๐

(๔) การร้องขอให้ส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวตามมาตรา ๑๑

(๕) การดำเนินการอื่น ๆ ในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เท่าที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน

ระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

.....
.....

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ 7916
วันที่ ๕ พ.ย. 2555
เวลา ๑๑.๒๒ น.

ที่ สผ ๐๐๑๔ ๑๕๕๕

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล
และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๖ (สมัยสามัญทั่วไป)
วันพุธที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก
ในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ
ฉะนั้น จึงส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมาเพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๔๖

อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายเจริญ จรรย์โกมล)

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่แทน
ประธานสภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานบริการทั่วไป
รับที่ 731 / 95 วันที่ 5 พ.ย. 55
เวลา 11.58 น. ส. พ.ร.
สำนักการประชุม

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่ ๑๑ / ๒๕๕๕
วันที่ ๕ / พ.ย. ๒๕๕๕
เวลา ๑๒.๕๐ น.

สำนักการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๒๔

(๒๖)

สารบบ

ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบแล้ว

ร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. (นายชวลิต วิชยสุทธิ์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ และครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๕ ที่ประชุม ได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าว และตั้งคณะกรรมการวิสามัญชั้น คณะหนึ่งเพื่อพิจารณา โดยถือร่างของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา เมื่อคณะกรรมการพิจารณา เสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๒๖ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่สอง แล้วลงมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับ ร่างพระราชบัญญัตินี้ และให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญฯ

ร่างพระราชบัญญัตินี้สภาผู้แทนราษฎรส่งให้วุฒิสภาเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

(นางพรรณนิภา เสริมศรี)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(๒๗)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน

เหตุผล

โดยที่การขนส่งข้ามพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านมีความสำคัญต่อระบบการค้าระหว่างประเทศ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนได้มีการทำความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน ซึ่งวางกรอบความร่วมมือในการให้เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินพิธีการร่วมกันในพื้นที่เดียวกัน ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านและเป็นการปฏิบัติตามพันธกรณีดังกล่าว สมควรกำหนดให้มีพื้นที่สำหรับดำเนินพิธีการร่วมกันและกำหนดหลักเกณฑ์กลางสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงเพื่อดำเนินพิธีการในพื้นที่ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน

.....
.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การขนส่งข้ามพรมแดน” หมายความว่า การนำเข้ามาใน การส่งออกภายนอก หรือการนำผ่าน ราชอาณาจักร ซึ่งสัตว์ พืช หรือของอื่นใดผ่านด่านพรมแดนตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร หรือการเดินทางเข้ามา ในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรของบุคคล พาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะตามช่องทาง ด่านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่า สถานี หรือท้องที่ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ทั้งนี้ ในบริเวณพรมแดนระหว่าง ราชอาณาจักรกับต่างประเทศ

“ความตกลง” หมายความว่า ความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศเกี่ยวกับการ อำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน

“พิธีการ” หมายความว่า การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน ตามกฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับการนำเข้า การส่งออก การนำผ่าน การกำกับ การควบคุม การตรวจสอบ การอนุญาตและการอนุมัติ การเข้า การพักอาศัยอยู่ และการออกนอกราชอาณาจักรของบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุม พาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าว

“พื้นที่ควบคุมร่วมกัน” หมายความว่า พื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรและพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร

“พื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร” หมายความว่า พื้นที่ในราชอาณาจักรที่รัฐบาลไทยกำหนดให้เป็นพื้นที่สำหรับดำเนินพิธีการร่วมกันของเจ้าหน้าที่

“พื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร” หมายความว่า พื้นที่นอกราชอาณาจักรที่รัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงกำหนดให้เป็นพื้นที่สำหรับดำเนินพิธีการร่วมกันของเจ้าหน้าที่

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐบาลไทยที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินพิธีการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่เข้ามาดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดนตามความตกลงให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดให้พื้นที่ในเขตศุลกากร สถานี ท่าเรือ หรือพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินพิธีการ เป็นพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร

เมื่อได้กำหนดพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรตามวรรคหนึ่งและรัฐบาลของประเทศภาคีตามความตกลงได้แจ้งพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักรให้รัฐบาลไทยทราบแล้ว ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเพื่อให้สามารถดำเนินพิธีการอย่างเบ็ดเสร็จในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน

มาตรา ๕ การดำเนินพิธีการของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าเป็นการดำเนินพิธีการในราชอาณาจักร

มาตรา ๖ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงสามารถดำเนินพิธีการตามกฎหมายของประเทศภาคีนั้นในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรได้ โดยขอเขตอำนาจหน้าที่ในการดำเนินพิธีการของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องเป็นไปตามข้อตกลงที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับรัฐบาลของประเทศภาคีตามความตกลงสำหรับการดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกันแต่ละแห่ง

ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง สำหรับการเข้ามาในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรเพื่อดำเนินพิธีการตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา ๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงต้องแสดงบัตรประจำตัวซึ่งออกโดยรัฐบาลของประเทศภาคีตามความตกลงนั้นแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๘ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่ดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๙ การกระทำความผิดเกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักรและเป็นความผิดตามกฎหมายไทย ให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดในราชอาณาจักร

มาตรา ๑๐ การดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายไทย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

(๒) ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายของประเทศภาคีตามความตกลงและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงร้องขอ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพยานพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวกลับไปยังประเทศภาคีตามความตกลง

(๓) ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดทั้งตามกฎหมายไทยและกฎหมายของประเทศภาคีตามความตกลง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยดำเนินการตามกฎหมายไทย และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว ให้รายงานผลการดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงทราบ และถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงร้องขอ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยจะส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพยานพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวกลับไปยังประเทศภาคีตามความตกลงเมื่อได้มีการดำเนินการตามกฎหมายไทยเสร็จแล้วก็ได้

มาตรา ๑๑ การดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามกฎหมายไทยที่เกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงให้ส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพยานพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวกลับมายังราชอาณาจักร เพื่อดำเนินการตามกฎหมายไทยต่อไป

การดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำความผิดทั้งตามกฎหมายไทยและกฎหมายของประเทศภาคีตามความตกลงที่เกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยจะร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงให้ส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพยานพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวกลับมายังราชอาณาจักร เพื่อดำเนินการตามกฎหมายไทยก็ได้

มาตรา ๑๒ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกระเบียบเพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันในระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) การนำระบบงาน เครื่องมือและอุปกรณ์ที่เป็นมาตรฐานสากลมาใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อการดำเนินพิธีการและเชื่อมโยงกระบวนการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๓๑)

(๓) การส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวและการรายงานผลการดำเนินการตามมาตรา ๑๐

(๔) การร้องขอให้ส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวตามมาตรา ๑๑

(๕) การดำเนินการอื่น ๆ ในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน

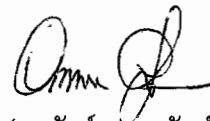
มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เท่าที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน ระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

.....

.....

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

ว่าที่ ร.ต.ต.

(อาพิชิต สุขะนันท์)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๒

สำนักงานประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

วรรณภา พิมพ์

ทาน

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ประเทศไทยมีพันธกรณีตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน ซึ่งกำหนดให้ประเทศภาคีร่วมกันดำเนินการเพื่อให้สามารถดำเนินพิธีการต่าง ๆ ในการขนส่งข้ามพรมแดนได้อย่างเบ็ดเสร็จในจุดเดียว ทำให้การดำเนินพิธีการดังกล่าวมีความสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และมีผลเป็นการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น เพื่อให้ประเทศไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงสมควรตรากฎหมายเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการกำหนดพื้นที่ควบคุมร่วมกัน การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลง การดำเนินการในกรณีที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน และการดำเนินการอื่น ๆ ตามที่กำหนดในความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ กำหนดให้มีพื้นที่ควบคุมร่วมกัน เพื่อเป็นพื้นที่สำหรับการดำเนินพิธีการร่วมกันอย่างเบ็ดเสร็จของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้ามาใน การส่งออกภายนอก หรือการนำผ่านราชอาณาจักร ซึ่งสัตว์ พืชหรือของอื่นใดผ่านด่านพรมแดนตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร หรือการเดินทางเข้ามาใน หรือออกไปนอกราชอาณาจักรของบุคคล พาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะและคนประจำพาหนะ ส่วนหลักเกณฑ์ในการกำหนดพื้นที่ควบคุมร่วมกันนั้น รัฐบาลไทยและรัฐบาลของประเทศภาคีตามความตกลงจะต้องทำข้อตกลงเพื่อกำหนดรายละเอียดสำหรับพื้นที่ควบคุมร่วมกันแต่ละแห่ง โดยรัฐบาลของประเทศภาคีแต่ละฝ่ายจะกำหนดให้พื้นที่ในอาณาเขตของประเทศตนเป็นพื้นที่ควบคุมร่วมกันตามข้อตกลงดังกล่าว จากนั้นจึงให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเท่าที่จำเป็นเพื่อให้สามารถดำเนินพิธีการอย่างเบ็ดเสร็จในพื้นที่ควบคุมร่วมกันได้ (ร่างมาตรา ๔)

๒.๒ กำหนดให้การดำเนินพิธีการของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักรเป็นกํารดําเนินพิธีการในราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๕)

๒.๓ กำหนดรองรับการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรของเจ้าหน้าที่รัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลง ดังนี้

๒.๓.๑ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในข้อตกลงที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับรัฐบาลของประเทศภาคีตามความตกลงสำหรับการดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกันแต่ละแห่ง (ร่างมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง)

๒.๓.๒ กำหนดให้มีการยกเว้นกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่เข้ามาดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด (ร่างมาตรา ๖ วรรคสอง)

๒.๓.๓ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่ดำเนินพิธีการในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (ร่างมาตรา ๘)

๒.๓.๔ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง (ร่างมาตรา ๗)

๒.๔ กำหนดให้การกระทำที่เป็นความผิดตามกฎหมายไทยเกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักรเป็นการกระทำความผิดในราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๙)

๒.๕ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันในราชอาณาจักรและพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร ดังนี้

๒.๕.๑ กรณีการกระทำความผิดที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมในราชอาณาจักร หากเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายไทย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยดำเนินการตามกฎหมายต่อไป แต่หากเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายของประเทศภาคีตามความตกลง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวกลับไปยังประเทศภาคีตามความตกลง เมื่อมีการร้องขอจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงนั้น และถ้าเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายของทั้งสองประเทศ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยดำเนินการตามกฎหมายไทยให้แล้วเสร็จก่อน แล้วรายงานผลการดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงทราบ รวมทั้งอาจส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวกลับไปยังประเทศภาคีตามความตกลงในกรณีที่มีการร้องขอจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีนั้น (ร่างมาตรา ๑๐)

๒.๕.๒ กรณีการกระทำความผิดที่ตรวจพบในพื้นที่ควบคุมร่วมกันนอกราชอาณาจักร หากเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายของประเทศไทยเพียงประเทศเดียว

ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยมีหน้าที่ต้องร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีตามความตกลงให้ส่งบุคคล สัตว์ พืช ของ ตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าวกลับมายังราชอาณาจักรเพื่อดำเนินการตามกฎหมายไทย และถ้าเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายของทั้งสองประเทศ เจ้าหน้าที่มีดุลยพินิจในการพิจารณาว่าจะดำเนินการร้องขอให้มีการส่งกลับมาเพื่อดำเนินการตามกฎหมายไทยหรือไม่ก็ได้ (ร่างมาตรา ๑๑)

๒.๖ กำหนดให้รัฐมนตรีรักษาการมีอำนาจออกระเบียบเพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยในพื้นที่ควบคุมร่วมกัน เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสามารถดำเนินพิธีการได้อย่างเบ็ดเสร็จในพื้นที่ควบคุมร่วมกันได้ (ร่างมาตรา ๑๒)

๓. ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน พ.ศ. ได้ศึกษาความตกลงระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดนเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๓.๑ ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เพื่อกำหนดให้ประเทศภาคีดำเนินการปรับปรุงการดำเนินพิธีการเกี่ยวกับการขนส่งข้ามพรมแดนเพื่อลดความยุ่งยากและระยะเวลาในการดำเนินพิธีการ โดยพัฒนาความร่วมมือและรูปแบบในการดำเนินพิธีการให้การดำเนินพิธีการของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศภาคีสองฝั่งพรมแดนสามารถกระทำได้พร้อมกันในจุดเดียวกัน (single-stop/single-window customs inspection) (ข้อ ๔ ของความตกลงฯ) ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการไว้ในภาคผนวก ๔ การอำนวยความสะดวกสำหรับการขนส่งข้ามพรมแดน (Annex 4 : Facilitation of Frontier Crossing Formalities) ซึ่งกำหนดแนวทางในการพัฒนาพิธีการด้านการตรวจสอบและการควบคุมบุคคล สินค้า และยานพาหนะ ตลอดจนการดำเนินพิธีการศุลกากรเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของประเทศภาคีสามารถดำเนินการพร้อมกันในจุดเดียวกันได้ โดยอาจเป็นการให้เจ้าหน้าที่ร่วมกันดำเนินพิธีการในจุดเดียวกัน หรือการมอบอำนาจหน้าที่ในการดำเนินพิธีการแทนกันระหว่างประเทศภาคี

๓.๒ ความตกลงระหว่างประเทศในสหภาพยุโรปเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน ซึ่งทำขึ้นก่อนการจัดตั้งสหภาพยุโรป ดังนี้

(๑) ความตกลงระหว่างฟินแลนด์และนอร์เวย์เกี่ยวกับความร่วมมือทางศุลกากร ณ พรมแดน ลงนาม ณ กรุงเฮลซิงกิ เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๖๘ (Finland and Norway, Agreement concerning frontier customs co-operation. Signed at Helsinki on 10 December 1968.)

(๒) ความตกลงระหว่างสวีเดนและนอร์เวย์เกี่ยวกับความร่วมมือทางศุลกากร ณ พรมแดน ลงนาม ณ กรุงออสโล เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๕๙ (Sweden and Norway, Agreement respecting frontier customs co-operation. Signed at Oslo on 28 October 1959.)

(๓) อนุสัญญาระหว่างฝรั่งเศสและอิตาลีเกี่ยวกับสำนักงานควบคุมแห่งชาติร่วมและการตรวจสอบการนำผ่าน (พร้อมกับพิธีสารฉบับสุดท้าย) ลงนาม ณ กรุงโรม เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๖๓ (France and Italy, Convention relating to joint national control offices and inspections in transit (with final protocol). Signed at Rome on 11 October 1963.)

ความตกลงทั้งสามฉบับดังกล่าวได้จัดทำขึ้นในระดับทวิภาคี มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดกรอบความร่วมมือในการดำเนินพิธีการ ณ จุดพรมแดน ให้เกิดความสะดวกและรวดเร็ว โดยการจัดตั้งพื้นที่ควบคุมร่วมกัน การยอมรับให้มีการปฏิบัติหน้าที่แทนกันได้ และการให้ความร่วมมือระหว่างรัฐภาคี

๓.๓ กฎหมายประเทศสหราชอาณาจักรเกี่ยวกับอุโมงค์ช่องแคบระหว่างสหราชอาณาจักรและฝรั่งเศส (The Channel Tunnel (International Arrangements) Order 1993) เป็นกฎหมายอนุวัติการพิธีสารระหว่างรัฐบาลของสหราชอาณาจักรและรัฐบาลของสาธารณรัฐฝรั่งเศสเกี่ยวกับการควบคุมและกำกับดูแลพรมแดน การให้ความร่วมมือด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ความปลอดภัยสาธารณะ และการให้ความช่วยเหลือระหว่างกันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทางเชื่อมช่องแคบ (Protocol between the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of the French Republic Concerning Frontier Controls and Policing Co-operation in Criminal Justice, Public Safety and Mutual Assistance Relating to the Channel Fixed Link) โดยมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศสหราชอาณาจักรและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประเทศฝรั่งเศส ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจคนเข้าเมือง การดำเนินพิธีการศุลกากร การสาธารณสุข การคุ้มครองผู้บริโภค การควบคุมการขนส่งและจราจร ตลอดจนการดำเนินการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายของแต่ละประเทศหรือกฎหมายของสหภาพยุโรป ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินพิธีการร่วมกันของเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลทั้งสองประเทศในระบบอุโมงค์และในเขตควบคุม